

SGlasnik

Med Uršljo in Pohorjem

Mestna občina Slovenj Gradec, april 2016, št. 4, leto 5

Odgovorna urednica: Maja Nabernik, urednistvo@mo.slovenjgradec.si

Kmalu pri nas

Koncert Akademskega pevskega zbora Tone Tomšič

8. april 2016 ob 19.00
Kulturni dom Slovenj Gradec

Tina Žerdin trio
(za Wolfov koncertni abonma in izven)

21. april 2016 ob 19.30
Rojstna hiša Huga Wolfa Slovenj Gradec

Projekcija dokumentarnega filma Prava cena (The True Cost)

22. april 2016 ob 18.00
Kulturni dom Slovenj Gradec

Program prireditev april 2016

Slovenj Gradec / Koroška

➔ **priloga I–IV**

Javna razdelilnica hrane

Primernejši prostori in večja zasebnost uporabnikov

Zavod Spotur je v sodelovanju z Lions klubom Slovenj Gradec in nekaterimi drugimi v prostorih Zzgradbe nekdanje Komunalne v Slovenj Gradcu odprl javno razdelilnico hrane. Tako so nadgradili akcijo Viški hrane, v kateri zbirajo hrano iz večjih trgovskih centrov, do zdaj pa so jo s pomočjo prostovoljk Rdečega križa razdeljevali predvsem brezdomcem in varni hiši. Po dveh letih so povezali več institucij in posameznikov, ki bodo lahko pomagali, ter uredili primernejše prostore, ki bodo omogočali tudi večjo zasebnost. Uporabnikov je po podatkih pristojnih precej, potrebe po takšni pomoči so velike. Dobrodošlo je sodelovanje tudi drugih prostovoljcev, ki bi lahko pomagali, da se pridružijo organiziranemu razdeljevanju viškov hrane. (MN)

str. 2

120 let bolnišnice v Slovenj Gradcu

O imenitnosti slovenjgraških bolnišnic

Začetki Splošne bolnišnice Slovenj Gradec, ki praznuje 120. obletnico svojega delovanja, segajo stoletja nazaj. Janez iz Loke je v Slovenj Gradcu ustanovil meščanski špital za oskrbo in nego zlasti revnih meščanov in leta 1419 so zabeležili vselitev prvih bolnikov. Leta 1896 je bila ustanovljena zasilna okrajna bolnišnica, predhodnica Splošne bolnišnice Slovenj Gradec, v kateri je bil prvi zdravnik primarij dr. Hans Harpf. V letih do danes se je seveda razvijala tudi stroka in slovenjgraška bolnišnica je bila vedno v koraku s časom, večkrat celo med prvimi v Sloveniji v uvajanju sodobnih svetovnih trendov na področju medicine.

Med zadnjimi večjimi pridobitvami za Koroško regijo sta urgentni center in aktualna novogradnja, v slednji bo delo steklo predvidoma konec leta. Direktor bolnišnice Janez Lavre za naslednja leta napoveduje še rušitev in novogradnjo kirurškega bloka. Slovesnost ob 120-letnici bolnišnice bo 3. aprila ob 17. uri v Športni dvorani Slovenj Gradec. (AP)

str. 3

Aktualno

Gradnja novih vrtcev

2

Mestna uprava

Zbor občanov
Vaške skupnosti
Legen

4

Gospodarstvo

Intervju:
Igor Grabec

9

Mesto in podeželje

Prostovoljci
Rdečega križa
Slovenj Gradec

11

Kultura

Razstava
fotografa
Simona Changa

13

Turizem

Plaketa
Turističnega
društva SG
čebelarjem

15

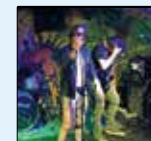
Šport

Železnikarjeva
odličja:
Keglaški klub SG

16

Mladi

MKC:
Tečaj Botečaj

19

Zadnja stran

Hugo Wolf:
Iskriva modra
noč

20

SGlasnik
Med Uršljo in Pohorjem

MEDIJ Z NAJVEČJIM DOSEGOM
V MESTNI OBČINI SLOVENJ GRADEC
Izkoristite ga za svojo predstavitev!

Stik: 05 901 05 76, e-naslov: oglasi@km-z.si

Janez Lavre, dr. med., direktor Splošne bolnišnice Slovenj Gradec

Razvoj novih tehnik zdravljenja in odpiranje evropskemu trgu

Janez Lavre, dr. med.

Slovenjgraška bolnišnica je splošna bolnišnica, ki na sekundarni ravni izvaja dejavnost celovite zdravstvene oskrbe. Je tudi učna bolnišnica za vse medicinske kadre, teži k doseganju mednarodnih kriterijev kakovosti, na svojem področju razvija raziskovalno dejavnost ter v svoje delo uvaja sodobne dosežke strok. Zaposluje 737 ljudi, med njimi 147 zdravnikov. Lansko poslovno leto so zaključili s presežkom okoli 166 tisoč evrov. Janez Lavre, ki je direktor bolnišnice že deseto leto, je uvodoma strnil nekatere najpomembnejše dosežke zadnjih let:

Velik napredek razvoja slovenjgraške bolnišnice v zadnjih letih je predvsem to, da smo po osemnajstih letih pridobivanja in izvajanja dokumentacije za pripravo gradnje leta 2010 le zasadili lopato in začeli z gradbenimi deli. Uradno se to imenuje Rekonstrukcija in novogradnja Splošne bolnišnice Slovenj Gradec – 1. faza, za katero so bila takrat delno zagotovljena finančna sredstva. Investicija je nato nekoliko zastala zaradi stečaja gradbenega podjetja Konstruktor, ki je bil podizvajalec. Nato smo pridobili dodatna sredstva in v letu 2014 so se gradbena dela v prvi fazi končala.

Naslednja večja pridobitev je nov aparat za računalniško tomografijo, opremljali smo oddelke, na novo smo

opremili dve novi operacijski dvorani ter ponovno dosegli, da smo vključeni v sistem mreže urgentnih centrov, potem ko smo leta 2013 iz te mreže že izpadli. Lani decembra smo urgentni center odprli. Štiri milijone evrov je stala energetska sanacija internega oddelka in veznega trakta, na novo smo uredili prezračevanje kuhinje z nepovratnimi sredstvi Evropske unije.

Razvijali smo nove tehnike zdravljenja, kot je operacija prekomerne debelosti, kot edini v državi smo začeli z nadomestnim encimskim zdravljenjem bolnikov s Fabryjevo boleznijo, začeli smo se pripravljati na akreditacijo o kakovosti. Na ostalih področjih velja omeniti razvoj minimalnih endoskopskih posegov, to pomeni laserskih operacij, tam, kjer je to mogoče in strokovno upravičeno. Žal pa nam ni uspelo pridobiti robota, ker se je stroka pred nekaj leti odločila drugače, postopek pa je tu dolgotrajen.

Kdaj bo dokončana omenjena novogradnja, kaj še manjka?

Kar se tiče prve faze, manjka samo še oprema. Ravno ta mesec gre na Portal javnih naročil odločitev Ministrstva za zdravje za nakup opreme. Takrat bomo opremili centralni operacijski blok, oddelek za ginekologijo, pediatrijo, centralno lekarno, centralno sterilizacijo in dializo. In pa ambulantne ter dnevno bolnišnico v pritličju. Decembra pričakujemo otvoritev in začetek dela v teh novih prostorih. Dolgoročno nas čaka še rušitev in novogradnja kirurškega bloka, to pa verjetno v naslednjih dveh letih. Za to moramo pridobiti še 22 milijonov evrov, prepričan sem, da bomo z argumenti to prek ministrstva uspeli doseči.

Kakšno je poslovanje bolnišnice?

Kar se tiče trenutnega financiranja, je stanje žal odvisno od prihodkov v državi. Kakšno bo letos poslovanje, zaenkrat še ne vemo, ker splošni dogovor še ni sprejet. V letih 2014 in 2015 je bilo poslovanje dobro, predvsem lani nam je ZZSZ plačal ves opravljen in realiziran program, ki smo ga naredili za naše paciente, kar nekako postavlja poslovanje bolnišnice pod stabilno, vendar zaradi nekaj neplačanih računov, ki jih še imamo, si še

ne moremo oddahniti in se moramo varčno obnašati pri nakupovanju opreme, zdravil in pri porabi.

S kakšnimi težavami se srečujete, kaj bi bilo treba po mnenju stroke spremeniti na sistemski ravni za boljše delovanje bolnišnic?

Predvsem je težava upravljanje, da ne delujemo kot gospodarske družbe ali pa kot javna podjetja, to pomeni, da nam je davek na dodano vrednost breme, od tega nimamo koristi ali povračil. Nekoliko težje se upravlja z javnimi uslužbenci, ker jih ne moremo nagraditi po kakovostnem in količinsko dobro opravljenem delu, ampak je tu plačna uravnilovka. Malo je vzvodov za stimulacijo zaposlenih, da bi delali dobro, odgovorno in v dobro pacientov. Res je, da delujemo na področju zdravja, večina naših zaposlenih je zelo predana zdravljenju naših pacientov, to je tudi ena izmed temeljnih postavk kakovostne in varne obravnave pacientov, pa vendar je z vidika menedžiranja nekoliko težje in je potrebno več iznajdljivosti, da se potem pravilno motivira zaposlene, da so pripravljeni za naporno delo.

Po čem se naša bolnišnica razlikuje od drugih v Sloveniji, v čem v dobrem ali slabem smislu izstopamo iz slovenskega povprečja?

Pozitivno je predvsem to, da se dobro razumemo med samo, da smo predani zdravljenju pacientov, da imamo jasno vizijo, kam ta razvoj mora iti, da se veliko pogovarjamo in skupaj dogovarjamo, v kakšno smer bo šel razvoj bolnišnice. Na nekaterih področjih nas ocenjujejo, da smo zelo dobri, in to so prednosti. Slabosti pa predvsem to, da še nimamo aparata za magnetno resonanco, da nimamo ostalih specialnosti, denimo na področju okulistike, otorinolaringologije, smo pa po drugi strani zelo dobri na področju ginekologije, urologije, obravnave kroničnih bolnikov, tudi novih tehnologij uvajanja telemedicinskih storitev (tako pacienti zdravimo in spremljamo njihovo zdravljenje na daljavo).

Omenili ste pridobivanje mednarodne akreditacije. Kaj ta pomeni za bolnišnico in katera so tista podro-

čja, na katerih bi lahko zdravili bolnike iz tujine?

Akreditacija po metodologiji Joint Commission International ti daje neko večjo mednarodno priznanje in prepoznavnost v svetu ter zagotovilo, da delaš dobro. Ta akreditacija je relativno zahtevna, pa vendar se jo da pridobiti, ne nazadnje to dokazujejo bolnišnice v Beljaku in Vidmu. In končno smo tudi mi prišli tako daleč, da se zaposleni zavedajo, da je to prednost in pridobitev. Ko pridobiš takšno akreditacijo, lahko določene zdravstvene programe ponudiš tudi na evropskem trgu, kajti pogoj, da lahko skleneš pogodbo z neko tujo zavarovalnico, je, da si akreditiran po nekem mednarodno priznanem akreditacijskem modelu, in eden izmed najbolj zaželenih je ravno ta, ki ga bomo pridobili v letošnjem letu.

Na katerih področjih bi torej lahko bili konkurenčni?

Pri minimalno invazivnih endoskopskih operacijskih metodah, razvijali bomo tudi operativno medicino na področju ortopedije, predvsem operacij hrbtenice, še naprej tudi operacije prekomerne debelosti in pa operativne posege na področju urologije.

Koroška se na vseh nivojih srečuje s pomanjkanjem zdravnikov. Kako je s tem v bolnišnici in kakšni ukrepi bi po vašem mnenju lahko v regijo pripeljali več zdravnikov?

Največji problem je v načinu podeljevanja specializacij, to je od leta 2000 izključno v domeni Zdravniške zbornice, oni izdelujejo mrežo in podeljujejo nove specializacije. Mukotrpno in naporno je dokazovati, kakšne kadre in katere profile v bodoče potrebujemo, in tudi takrat, ko že dobimo neko specializacijo, nimamo skoraj nobenega vpliva, da pridobimo tistega kandidata, ki je morda domačin ali pa pripravljen priti delat k nam. Zato tudi nedopustni odhodi specializantov, ko končajo specializacijo in se ne zaposlijo pri nas. To je absolutno velika kokla v kadrovskem razvoju in načrtovanju stroke, kako se bo neka ustanova razvijala. Tudi to je eden izmed vzrokov, zakaj tako hudo pomanjkanje zdravnikov v UKC Maribor.

S Glasnik
Med Uršljo in Pohorjem

Slovenjgraški Glasnik,
številka 4, leto 5
april 2016

ISSN 2232-6456

Izdajatelj:

Mestna občina Slovenj Gradec
Šolska ulica 5
2380 Slovenj Gradec
urednistvo@mo.slovenjgradec.si

Naklada: 7300 izvodov

Uredniški odbor

Odgovorna urednica:
Maja Nabernik, tel.: 041 692 895

Novinarja:

Ajda Prislán, tel.: 041 441 897
Aljaž Kitak, tel.: 040 471 157

Člani:

Tjaša Borovnik, Peter Cesar,
Lucija Čevnik, Aleš Gangl,
Andrej Golob, Marija Lah,
Benjamin Pirnat, Dušan Stojanovič,
Maja Šavc, Boštjan Temnikar,
Viktor Vaupot, Mojca Verhovnik

Lektorici:

Nina Vožič Makuc, Maja Martinc

Likovna zasnova in prelom:

Cerdonis, d. o. o.

Tisk:

Tiskarna Grešovnik, d. o. o.

Trženje oglasnega prostora:

Cerdonis, d. o. o., tel.: 05 901 05 76

Absolutno bi bilo treba spremeniti način podeljevanja specializacij in prepustiti menedžmentu bolnišnice aktivno kadrovsko politiko, da sam izbira kadre za tiste specializacije, ki jih na nekem področju potrebuje, oziroma tiste, ki so potrebni za razvoj posamezne bolnišnice. Mi bi trenutno potrebovali vsaj dva patologa, še nekaj splošnih kirurgov in kakšnega psihiatra. Potrebujemo tudi radiologe, saj so trije po končani specializaciji odšli drugam.

Kako boste proslavili 120-letnico bolnišnice?

S slovesnostjo 3. aprila v športni hali Slovenj Gradec, kjer se želimo s kulturnim dogodkom oddolžiti vsem tistim, ki so 120 let gradili to bolnišnico. Hkrati pa se seveda zavzemamo za to, da jo bomo vsaj še 120 let strokovno razvijali ter skrbeli za zdravje Korošcev in Korošic ter vseh ostalih.

Maja Nabernik

Javna razdelilnica viškov hrane

Potreb po takšni pomoči je veliko

V Slovenj Gradcu so v prostorih nekdanje Komunale odprli javno razdelilnico viškov hrane, prvo na Koroškem. Za upravičence, ki so do zdaj viške hrane lahko prejeli prek prostovoljcev Rdečega križa, in nekatere druge so tako uredili primernejše prostore, ki jih je v brezplačen najem ponudila Mestna občina Slovenj Gradec. Javni zavod Spotur, ki v Slovenj Gradcu pokriva področje socialnih programov, je delovanje javne razdelilnice viškov hrane organiziral s pomočjo prostovoljcev in javnih del.

Gre za nadgradnjo akcije Lions kluba Viški hrane. Hrano, ki jo pridobivajo iz večjih trgovskih centrov, so prej razdeljevali s pomočjo prostovoljcev Rdečega križa in patronažnih sester. Hrano so prejeli predvsem brezdomci in varna hiša. Direktor Centra za socialno delo Slovenj Gradec Jurij Šumečnik pravi, da je na območju občin Slovenj Gradec in Mislinja približno od 80 do 90 posameznikov, ki so poleg omenjenih tudi upravičeni do prejemanja te hrane.

Center za socialno delo bo lahko s prostovoljci z zavodom Spotur sodeloval tudi pri razdeljevanju hrane.

V organiziranju razdeljevanja viškov hrane poleg Spoturja, Lions kluba, Centra za socialno delo Slovenj Gradec in Rdečega križa sodeluje še socialno podjetje Slokva. »S sodelovanjem ljudi, ki poznajo situacijo na terenu, bomo lahko še uspešnejši pri svojem delu,« pravi Marjan Vergles, predsednik Lions kluba Slovenj Gradec, ki je vesel, da je po dveh letih pobiranja hrane akcija zdaj postala širša in prostorsko ustrezno urejena. »Na ta način bomo lahko dosegli več ljudi, ki potrebujejo pomoč. Potrebe so vedno večje,« ocenjuje Vergles. Prostore razdelilnice so opremlili s pomočjo donatorjev, ki so prispevali pohištvo, posodo in hladilnike. V akciji Viški hrane so lani v Slovenj Gradcu razdelili skoraj 5 ton prehranskih izdelkov. Spotur ob tej priložnosti vabi tudi ostale prostovoljce, ki bi želeli sodelovati oziroma pomagati.

Maja Nabernik

Gradnja novih lesenih vrtcev Stare objekte na Legnu in v Podgorju bodo porušili

Tri oddelke otrok iz vrtca Legen v Slovenj Gradcu so sredi marca preselili v enoto na Maistrovi ulici, saj bodo na mestu več kot 40 let stare stavbe vrtca na Legnu do jeseni zgradili nov lesen vrtec. Občina tako začne večjo naložbo novogradnje dveh vrtcev, ki jih bo gradila v javno-zasebnem partnerstvu. Meseca maja

bodo začeli še z gradnjo v Podgorju, kjer bodo otroke medtem preselili v osnovno šolo.

Občina Slovenj Gradec je objekt vrtca na Legnu prejšnji mesec predala koncesionarju, konzorciju podjetij Gozdno gospodarstvo in Lesoteka hiše. Zaradi dotrajanosti objektov in zagotovitve večjih površin, ki ustre-

Že jeseni bo na mestu stare zgradbe otroke in vzgojiteljice sprejel nov lesen vrtec.

zajo normativom, bodo vrtca na Legnu in v Podgorju porušili ter zgradili nova lesena. Podobnega so lani septembra odprli v Šmartnem, gradil ga je isti koncesionar.

70 otrok iz enote Legen tako zdaj obiskuje nadomestno enoto, tri oddelke so zanje uredili v vrtcu na Maistrovi v Slovenj Gradcu; dva oddelka so uredili v prostorih telovadnice, enega v knjižnici. Tam bodo ostali do poltja, ko se oddelki tudi sicer združujejo. Že septembra pa naj bi bil na Legnu nov vrtec s štirimi igralnicami dokončan, novembra tudi v Podgorju. Oba vrtca skupaj bosta stala približno 2,2 milijona evrov brez DDV, v last občine pa bosta prešla čez 15 let, ko se izteče koncesijska pogodba. Glede vrtca Sele, gradnja katerega je bila sprva prav tako načrtovana v skupnem projektu, delovna skupina še pripravlja možne variantne rešitve, ki jih bo občinskemu svetu predstavila še pred poletjem.

Pogoji za otroke in vzgojiteljice se bodo v prihodnje bistveno izboljšali, pojasnjuje ravnateljica Vzgojno-vrstenega zavoda Slovenj Gradec Ivica Vaukan, v vmesnem času pa staršem priporoča, da načrtujejo več časa za jutranji prihod v vrtec, saj se je ob jutrih in odhodih domov povečalo število avtomobilov pred vrtcem na Maistrovi.

Maja Nabernik

120 let bolnišnice v Slovenj Gradcu

O imenitnosti slovenjgraških bolnišnic

Splošna Bolnišnica
Slovenj GradecPrimarij Drago Plešivčnik, dr. med.
(foto Ajda Prislan)

Čeprav Splošna bolnišnica Slovenj Gradec praznuje 120. obletnico svojega delovanja, njeni začetki v sicer preprostejši obliki segajo stoletja nazaj. Že samo zavetništvo slovenjgraške župne cerkve iz leta 1251 kaže v našem mestu na duh usmiljenja in nesebičnega dajanja pomoči tistim, ki jo potrebujejo, tudi bolnim in nemočnim. Svetnica Elizabeta, kateri je cerkev na Trgu svobode posvečena, je namreč zavetnica bolnih in ubogih.

Oprijemljivejši začetki slovenjgraške bolnišnice segajo v zgodnje 15. stoletje. Janez iz Loke je v Slovenj Gradcu ustanovil meščanski špital za oskrbo in nego zlasti obubožanih in revnih meščanov in leta 1419 so zabeležili vselitev prvih bolnikov v ta srednjeveški špital. Le pet let kasneje so prizidali še špitalsko kapelo, posvečeno sv. Duhu.

Primarij Drago Plešivčnik, dr. med., specialist kirurgije, je bil vrsto let direktor Splošne bolnišnice Slovenj Gradec in tudi zato je »živa enciklopedija« zgodovine te ustanove, kot pravimo. Je avtor podrobnejšega zgodovinskega pregleda v zborniku, ki je izšel ob 100. obletnici Splošne bolnišnice Slovenj Gradec, še podrobneje pa se je zgodovine bolnišnice lotil v zborniku ob njeni 120. obletnici. Povedal je, da je meščanski špital deloval več stoletij (do ustanovitve zasilne bolnišnice), v letu 1760 pa se navaja zadnji špitalski mojster, takratni direktor ustanove. Plešivčnikova ideja je tudi predlog, da bi v cerkvi sv. Duha ustvarili medicinski muzej, kjer bi pokazali medicinske inštru-

mente in pripomočke skozi stoletja.

V avstro-ogorskem cesarstvu se je v zdravstveni sistem začela vmešavati država in primarij Plešivčnik pripoveduje, da so sredi 19. stoletja sprejeli zakon o gradnjah bolnišnic. Zakon je veleval, da naj gradijo bolnišnice, ki morajo sprejeti vsakega bolnika ne glede na raso, spol in ne glede na finančne sposobnosti bolnika. In v Slovenj Gradcu je okrog leta 1870 že obstajalo neko gibanje za ustanovitev bolnišnice.

V času vladavine cesarja Franca Jožefa je Hranilnica Slovenj Gradec kupila posestvo Maierhof (na lokaciji današnje bolnišnice) in ga podarila mestu za ureditev bolnišnice, nadaljuje Plešivčnik. Tako je bila leta 1896 ustanovljena zasilna okrajna bolnišnica, v kateri je bil prvi zdravnik primarij doktor Hans Harpf (1896–1919).

S pripovedovanjem primarij Plešivčnik nadaljuje o štajerskem deželnem zboru, ki da je dve leti kasneje z zakonom povzdignil slovenjgraško zasilno bolnišnico v javno bolnišnico. Najprej je v njej deloval le en zdravnik (bil je splošni zdravnik, kirurg, internist in infektolog v eni osebi, poleg bolnišnice so zgradili še barako za bolnike z nalezljivimi boleznimi), leta 1911 pa se mu je pridružil še zdravnik internist.

V tej bolnišnici so se nato zdravili tudi ranjenci iz prve svetovne vojne z različnih bojišč po Evropi. Pove tudi, da so Kluglerjevo vilo v Pamečah spremenili v sanatorij za rehabilitacijo bolnikov, in nadaljuje, da pa so v času Kraljevine Jugoslavije v slovenjgraško bolnišnico že prišli slovenski zdravniki. Eden od njih je bil kirurg, primarij dr. Vinko Železnikar (direktor bolnišnice od 1919 do 1936), ki je nemško usmerjenega Harpfa napodil iz hiše. Železnikarju so kot direktorji slovenjgraške bolnišnice sledili še primarij dr. Lojze Simoniti (1937–1941 in 1945–1957), prim. dr. Herbert Schwarz (1941–1945), prim. dr. Stane Strnad (1957–1970), prim. Drago Plešivčnik (1970–1998), Vladimir Topler (1998–2007), še danes pa je direktor Splošne bolnišnice Slovenj Gradec Janez Lavre.

Po drugi svetovni vojni je bilo opaziti velik porast nalezljivih bolezni in raznih drugih kroničnih bolezni, ki jih med vojno niso zdravili. Primarij Plešivčnik pripoveduje dalje, da je v tem času bolnišnica postala premajhna, zato so zgradili še paviljon, ki so mu rekli Koreja. V njem so prebivali tuberkulozni bolniki in poškodovanci, kajti

začele so se pojavljati tudi poškodbe v prometu in teh je bilo vedno več.

Okrog leta 1956 je slovensko državno in partijsko vodstvo ugotovilo, da bolnišnice avstro-ogrskega tipa samo s kirurškim in z internim oddelkom ne veljajo več in da je treba nujno urediti še ginekološko-porodnišnični oddelk in otroški oddelk, v slednjem so začeli delati pediatri. Plešivčnik pripomni, da pa denarja niso dali. Zato so leta 1959 z donacijami, s prostovoljnimi prispevki in posojili začeli graditi kirurško-ginekološki blok (dokončan leta 1964). Nato so obnovili interni oddelk, potem so leta 1979 začeli graditi otroški oddelk z lekarno (dokončan 1984), katerega so kasneje dogradili še za urološki oddelk.

Bolnišnice niso samo dograjevali, pač pa so jo tudi modernizirali in večalo se je število medicinskega osebja.

V slovenjgraški bolnišnici se je seveda razvijala tudi stroka. Ob tem primarij Plešivčnik poudarja, da je bilo do leta 1990 neetično reklamirati medicino (objavljali so lahko v strokovnih publikacijah), zdaj, ko se komercializira namesto humanizira, pa se reklamira na veliko. »Nekih epohalnih odkritij v naši bolnišnici ni bilo, vedno pa smo šli v korak s časom. V slovenjgraški prostor smo udomačili, uveljavljali storitve sodobnih trendov med prvimi v Sloveniji, torej bili smo v uvajanju novosti večkrat med prvimi v Sloveniji,« je Plešivčnik ponosen, ko našteva, kaj vse je bilo posodobljeno. Uvedli so transfuzijo, fizioterapijo, posodobili so hematološki in biokemični laboratorij, lekarniške dejavnosti s proizvodnjo infuzijskih raztopin, ustanovili so radioizotopni in mikrobiološki laboratorij, uvedli sodobne metode medikamentoznega (z zdravili) in kirurškega zdravljenja, posodobili so kuhinjo, tako da so uvedli razdeljevanja hrane na pladnju v termos posodah za vsakega bolnika, z individualnih kurišč so prešli na centralno ogrevanje, najprej na mazut, nato na kurilno olje in potem na plin, omogočili so razpeljavo medicinskih plinov do bolniških sob ter uvedli računalništvo.

Našteje tudi novosti, ki so jih uvedli v letih delovanja splošne bolnišnice. Doktor Mikuš je uvedel takrat novost, da so novorojenčki ponoči spali ločeni od mater, zaslužen je tudi za to, da so uvedli kuldoskopijo in verifikacijo ženske genitalne tuberkuloze, leta 1978 so začeli z možnostjo celo-

dnevni obisk pri bolnikih, primarij Drago Plešivčnik je bil tudi boter ustanovitve travmatološkega odseka in med prvimi v Sloveniji so izvajali rigidno kompresivno osteosintezo po metodi švicarske AO skupine, prof. dr. Rajšp je uvedel radioizotopno terapijo ščitnice, med prvimi v Sloveniji so uvedli tudi dializo pri odpovedi

ledvic (prim. Jurij Simoniti, dr. Tomo Darian in višja medicinska sestra Frida Roblek), primarij Pirkmajer je bil zaslužen za uvedbo endoskopske elektroresekcije prostate, prim. dr. Nado Vodopija za uvedbo autotransplantacije ledvice in prim. dr. Goligranc za endoskopsko odstranitev žolčnika.

Ajda Prislan

Dr. Harpf s kirurško ekipo v bolnišnici Slovenj Gradec (špital)

Tako je bilo v sobi v slovenjgraški bolnišnici leta 1900.

Splošna bolnišnica Slovenj Gradec leta 1959

Slovenj Gradec z bolnišnico v letu 1898
(arhivsko gradivo J. Sokliča, KPM)

Stavba ob cerkvi sv. Duha, v kateri je bil mestni špital, je bila nekoč večja kot danes – njena velikost se na sliki vidi kot rumeno obarvano območje.

Zbor občanov Vaške skupnosti Legen

Legenčanom obljubljen zmeren napredek na področju kanalizacije in cest

Da je na zboru omenjena problematika za domačine resnično pereča, je dokazalo veliko število prisotnih, saj se je zbralo 80 Legenčanov, med katerimi jih je bilo kar nekaj zelo zgovornih.

Tudi na zboru krajanov Vaške skupnosti Legen je bilo slišati, da je na njihovem območju v letu 2016 načrtovana izgradnja dolgo pričakovane pešpoti od mosta Brezovnik v Šmartnu prek Krnic do cerkvice sv. Jurija oziroma križišča s cesto Slovenj Gradec–Kope. Pridobljena so že vsa soglasja lastnikov. Investicija je v delu projektiranja, ocenjena je v vrednosti 110.000 evrov, vanjo so vključeni tudi razsvetljava, sanacija udrtin na cesti in oporne stene.

Ker pa se je na Legnu nabralo še nekaj problemov, so na zboru predstavnikom občinske uprave in komunale postavili tudi nekaj zelo kritičnih vprašanj.

V Vaški skupnosti Legen, po površini drugi največji vaški skupnosti v Mestni občini Slovenj Gradec, so se dotaknili problematike oskrbe z vodo in javnim vodovodnim omrežjem, s kanalizacijo, cestno infrastrukturo in širokopasovno povezavo. Številni vaščani so se na Legnu po desetih letih na zboru občanov srečali z županom Andrejem Časom, direktorico občinske uprave Vesno Kozlar in direktorjem Komunale Slovenj Gradec Jožetom Dvorjakom. Omenjeni predstavniki so pojasnili potek in politiko izvajanja investicij z ozirom na zakonske podlage, prioritete in zmožnosti mestne občine, pri tem bodo še naprej sodelovali in upoštevali predloge vaške skupnosti.

Kanalizacija

V območjih aglomeracije je v Vaški skupnosti Legen ostalo za priključitev na javno kanalizacijo še 63 objektov.

Na zboru občanov je bilo med drugim slišati zahteve Legenčanov po ureditvi omrežja javne kanalizacije v strnjanih zaselkih z željo, da naj se z javno kanalizacijo pokrije čim več Legna. »Velik del, to je več kot 2/3 Legna, še nima javnega kanalizacijskega omrežja in zelo žalostno je tudi, da nekatera strnjena naselja, tudi taka s po dvajsetimi hišami, niti niso zajeta v načrt, da bi se to omrežje zgradilo,« je problem razložil predsednik Vaške skupnosti (VS) Legen Albert Konečnik.

Župan Andrej Čas ob tem pojasnjuje, da Mestna občina Slovenj Gradec (MO SG) vodi politiko enakomernega razvoja vseh vaških skupnosti in mesta: »V zadnjem letu je občina od 1,716 milijona evrov naložb v komunalno cestno infrastrukturo kar 1,4 milijona evrov ali 81 % vlaganj locirala v vaške skupnosti, kjer je zaradi razpršenosti poselitve gradnja in vzdrževanje infrastrukture dražje kot v mestu.«

Osemdeset na zboru zbranih Le-

genčanov pa je vendarle bilo mnenja, da je na Legnu kanalizacija najbolj pereč problem. Kritični so bili glede pred leti izvedene kanalizacije na Kope, naložba namreč ni zadovoljila njihovih pričakovanj, saj se je na to kanalizacijo lahko priključilo samo 8 gospodinjstev, njihova želja pa je bila drugačna.

Najglasnejša so bila vprašanja in pripombe: »Na kanalizacijsko omrežje je potrebno priključiti čim več zaselkov, tudi do Klevža, kar trenutno ni zajeto v načrtu.« »Nasleje Papeževa vas, ki spada pod VS Legen, nima niti vodovoda, niti kanalizacije, niti kableskega omrežja.« »Na Legnu se od Plesnika naprej ne dogaja nič. Obljubljena je bilo cesta. Ali bosta narejena vodovod in kanalizacija do vseh malo oddaljenejših kmetij?«

V upravi MO SG pojasnjujejo, da so v operativnem načrtu odvajanja in čiščenja odpadnih voda zajeta le območja aglomeracij. Območja aglomeracije so državno določena območja poselitve, kjer mora občina zagotoviti javno službo odvajanja odpadnih voda. Zanje obstaja operativni načrt gradnje kanalizacije, ki ga v MO SG izvršujejo postopno. Če je to ekonomsko upravičeno ali če krajinami sami financirajo omrežje in ga predajo komunali v upravljanje, je javno kanalizacijo mogoče graditi tudi izven aglomeracij. »Pri tem pa so krajinami upravičeni plačila komunalnega prispevka, če je strošek gradnje višji od stroškov omrežja na posamezni objekt,« dodaja župan Čas in nadaljuje, da je MO SG izgradnjo kanalizacije in vodovoda prijavila kot regijski projekt, ki je uvrščen v tako imenovani Dogovor za razvoj regij, kar pomeni, da je zanj možno pridobiti evropska sredstva z neposredno dodelitvijo.

V območjih aglomeracije je ostalo v MO SG za priključitev na javno kanalizacijo še 377 objektov, od tega jih je na Legnu 63. Najprej bodo torej gradili na območju, ki je zajeto v aglomeraciji, in v vrstnem redu z začetkom, kjer je investicijska vrednost po objektu najnižja. Vrednost dokončanja kanalizacijskega omrežja znaša 1,6 milijona evrov.

Občana je zanimalo, ali ima MO SG rezervni scenarij v primeru, da evropskih sredstev za izgradnjo kanalizacije in vodovoda ne bo? Župan pravi, da bo to znano v jeseni. V primeru, da MO ne bo pridobila evropskega denarja, bo investicije izvedla sama, seveda bo čas izgradnje zato daljši.

Kolikšna je cena izgradnje kanalizacije po metru?

Jože Dvorjak, direktor Javnega podjetja Komunale Slovenj Gradec, je povedal, da je cena izkopa za kanalizacijo po metru različna, odvisna je od terena in profila cevi, in se giblje od 30 do

80 evrov. Po novem so dovoljene tudi pretočne greznice, katere bodo ustrezale standardom iz nove uredbe o odvajanju in čiščenju odpadnih voda. Po njegovem mnenju je izgradnjo kanalizacije in vodovoda smiselno izpeljati skupaj. Sicer je območja, ki so zajeta v aglomeraciji, določila država, vendar bodo na komunali poskušali vključiti v sistem kanalizacijskega omrežja tudi čim več tistih, ki so iz aglomeracije izpadla. Tudi izgradnja kanalizacije pri Moricju je v načrtu, saj spada v območje aglomeracije.

Cena prispevka za kanalizacijsko omrežje se giblje glede na višino neto tlorisne površine. Cena za najmanjšo površino, 180 m², znaša 474,55 €, za največjo, 280 m², pa 738,18 evrov.

Eden od občanov pa je MO očital, da je bilo pred desetimi leti na zboru občanov s strani župana obljubljeno, da bo prispevek za priključitev na kanalizacijo in vodovod enak, kot ga občani plačajo v mestu oziroma drugih krajih. S Komunale Slovenj Gradec odgovarjajo, da komunalni prispevek ureja Odlok o programu opremljanja stavbnih zemljišč za območje Mestne občine Slovenj Gradec in je enak za celotno območje občine, višina pa je seveda odvisna od neto tlorisne površine stavbe.

Občani, ki imajo možnost priklopa, so se po zakonu dolžni priklopiti. Če se zaradi plačila komunalnega prispevka, kasnejših plačil po dejanski porabi ali pa zaradi mnenja, da je njihova voda kakovostnejša, ne želijo priklopiti, jih lahko doleti globa, ki jo izreče okoljski inšpektor. S Komunale Slovenj Gradec sporočajo, da je bil zato vsem tistim, ki se še niso priklopili na vodovod in kanalizacijo, a bi se lahko, poslan dopis.

Kako pa je s čistilnimi napravami? Na Legnu se namreč sprašujejo, kako je mogoče, da nekaj hiš ni bilo priklju-

rezervoar na Arne se pritisk v vodovodnih ceveh izredno poveča, tako da se dogajajo okvare vodovodne inštalacije v posameznih stanovanjskih hišah. Vsa druga območja na Legnu, vključno s Papežovo vasjo, se oskrbujejo iz lastnih zbiralnikov, po nekaj hiš skupaj. Pred leti smo informativno že zbirali podpise interesentov za priključitev na javni vodovod in odziv je bil zelo velik. Seveda pa te možnosti trenutno ni, saj je potrebno zgraditi nov rezervoar na višjem področju, nekje pri kmetiji Črešnik ali pa Lešnik,« je pojasnil Albert Konečnik.

Na Komunali Slovenj Gradec so povedali, da za izboljšanje kakovosti vode načrtujejo ultrafiltracijo pitne vode na glavnih virih v Suhem Dolu.

Vodno zajetje v Suhem Dolu je velik vodni potencial, vendar bi po mnenju Legenčanov poleg njega lahko bil dober še kateri. Edvard Turičnik, član sveta VS Legen, je namreč prepričan, da je pohorska voda ena od najboljših voda. Predlagal je, da zgradijo nov vodovod s Pohorja, saj s tem vode ne bi bilo potrebno prečrpavati, ne bi je bilo treba vleči čez dolino s Plešivca, obenem pa bi bilo narejeno še dodatno vodno zajetje. Za Papežovo vas bi lahko vodovod potegnili iz smeri Brezova vas, ki je od tam oddaljena približno 200 metrov, je mnenja Turičnik, še en krajan pa je pripomnil tudi, da je potrebno vodovodno omrežje pokriti na celotnem območju Legna, tudi do Vinišnika.

Na očitke, da komunala ne prepozna vodnih virov na Pohorju, razvoj vodooskrbe v občini pa gradi samo na vodnem viru v Suhem Dolu, je direktor Komunale Slovenj Gradec Dvorjak pojasnil, da so vodni viri pod Pohorjem raziskani in se niso izkazali za primerne.

Na legenskem zboru krajanov je znalo biti tudi vroče, ko so domačini med drugim omenjali, da se še posebej v višjih predelih Legna ne gradi ničesar.

čenih. Z občinske strani je bilo nato slišati, da zaradi razpršene poselitve vseh objektov ne bo mogoče priklopiti na javno kanalizacijo, ti si lahko namestijo malo komunalno čistilno napravo ali še vsaj do leta 2021 uporabljajo triprekatno greznico z ustrezno urejeno ponikovalnico.

Vodooskrba

Javno vodovodno omrežje imajo na Legnu samo na nekaterih območjih. Komunala razvoj vodooskrbe v občini gradi na vodnem viru v Suhem Dolu.

Na Legnu imajo javno vodovodno omrežje samo na območju od Arn do ocepja proti Golavabuki in dalje do meje s Slovenj Gradcem. »Pa še na tem območju imamo nekaj težav, predvsem v Brezovi vasi, kjer je preizek pritisk. Dogaja se tudi nasprotno, pri črpanju vode iz rezervoarja pri Borovniku v

Župan Andrej Čas sicer ne ve, kaj je bilo obljubljeno v preteklosti, razlaga pa dejstvo, da širokopasovno omrežje oziroma IKT (informacijsko-komunikacijska tehnologija) ni javna služba, ki bi jo MO SG bila zakonsko dolžna zagotavljati. Do javnega, tudi evropskega denarja so upravičena le območja redke poselitve, kjer ni komercialnega interesa za gradnjo odprtih širokopasovnih omrežij (OŠO). MO SG je z evropskim denarjem skupaj z družbo GVO gradila odprto širokopasovno omrežje, vendar le na območjih tako imenovanih »belih lis«, to so območja, kjer ni bilo interesa komercialnih investitorjev, še pojasnjuje župan in nadaljuje: »Investitorji omrežij so takrat izjavili, da imajo za Legen kot tudi za nekatera ostala območja komercialni interes, zato ta niso bila zajeta v občinski projekt gradnje širokopasovnega omrežja.« Napovedal je sklic sestanka z operaterjem Telekom in družbo za gradnjo odprtih omrežij GVO, na katerem bodo preučili zakonske možnosti priključkov na OŠO, ki je bilo zgrajeno z evropskim denarjem za bele lise.

Govorili so tudi o cestah

Načrtovani sta izgradnja pločnika po krniškem klanecu v Šmartno in prenova delčka državne ceste na Kope.

»Kope so turistične, cesta do tja pa ni cesta, pač pa katastrofa,« je bilo slišati na zboru krajanov. Zanimala jih je tudi usoda dveh, leta 1996 asfaltiranih cest, obnovo katerih so do ½ investicije takrat občani financirali sami. Cesti sta sedaj v vedno slabšem stanju.

Cesta Legen–Kope je državna in župan se strinja, da je potrebna celovite obnove. Ob tem je povedal informacijo, da DRSC (Direkcija Republike Slovenije za ceste) za leto 2016 načrtuje obnovo približno 1,6 km te ceste. Občinske ceste pa se obnavljajo in gradijo po vsakoletnem načrtu, ki ga po predhodni uskladitvi z vaškimi skupnostmi sprejme občinski svet.

Vaška skupnost Legen sega od Slovenj Gradca prek pobočja Pohorja do Partizanskega doma in tik pod Kremžarjev vrh. Domačini pričakujejo tudi, da bosta letos zgrajena pločnik z legenske planote v dolino proti Šmartnu in 1,6 km ceste iz Slovenj Gradca na Kope. »Lani je bila izvedena investicija prenovitve manjšega dela ceste iz Šmartna do cerkvice sv. Jurija, to je na krniškem klanecu pod cerkvico,« je še dodal predsednik VS Albert Konečnik.

Ajda Prislan

Oporna stena v Brezovi vasi – gradnja infrastrukture na strmih in plazovitih območjih je tehnično zahtevna.

Optičnega kabla še ni

S Telekomom in z družbo GVO bo sestanek, na katerem bodo preučili zakonske možnosti morebitnih bodočih priključkov na odprto širokopasovno omrežje.

Svet VS Legen že nekaj let opozarja tudi na problematiko širokopasovnih povezav in na MO SG so menda že davno obljubili, da bo tako omrežje narejeno do vsakega gospodinjstva. Predsednik VS Konečnik dodaja, da na Legnu ni niti enega priključka na širokopasovno omrežje, imajo sicer nekaj kableskega omrežja, je pa en zaselek, to je Papeževa vas, ki nima urejenega niti slednjega.

Legenčane je zanimalo, kaj se trenutno dogaja na tem področju in kako so na MO SG dogovorjeni s katerim od komercialnih ponudnikov. In kolikšen in kje je investicijski domet?

Odgovori na nekaj vprašanj

1. Na kanalizacijsko omrežje je potrebno priključiti čim več zaselkov, tudi do Klevža, kar trenutno ni zajeto v načrtu. Kdaj bo tam grajena kanalizacija?

V občinskih načrtih so za izgradnjo najprej zajeta območja aglomeracij, v katerih mora občina skladno z Uredbo o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (Ur. l. 98/15) najkasneje do leta 2021 urediti odvajanje in čiščenje odplak. V projektih, ki se pripravljajo na razpis za pridobitev EU sredstev, so zajeta območja aglomeracij, pa tudi območja, katera je smiselno priključiti na kanale, ki potekajo do aglomeracij. V primeru Legna je to območje Dvorske vasi in naselje okrog Plesnika.

Župan dodaja: Seveda je smiselno, da se na čistilno napravo priključi čim več objektov, kateri so izven aglomeracij, vendar je potrebno upoštevati tudi (ne)sorazmernost stroškov za izgradnjo teh kanalov glede na drugačne rešitve glede čiščenja odpadne vode. V kolikor bo za izgradnjo kanalizacije pridobljenih čim več »drugih« sredstev, bo verjetno tudi s strani občine možno sofinancirati kanalizacijo v razpršena naselja.

Se pa s kanalizacijo ne da pokriti vseh gospodinjstev, zato si bodo morala ta še vedno urediti čiščenje odpadne vode z MČN (mala čistilna naprava) ali s standardom ustrezno pretočno greznico.

2. Naselje Papeževa vas, ki spada v VS Legen, nima niti vodovoda, niti kanalizacije, niti kabelskega omrežja. Kakšni so načrti za to območje?

Papeževa vas ima možnost priključka na javni vodovod. Projekt vodovoda Gradišče, ki je bil zgrajen leta 2010, je načrtovan tako, da je možna oskrba s pitno vodo tudi Papeževe vasi in je puščen odcep na križišču za Gradišče.

3. Kaj se bo zgodilo z leta 1996 asfaltiranimi cestama, obnovo katerih do 1/2 so takrat občani financirali sami? Obljubljeno jim je bilo, da bo položena druga plast asfalta, vendar do tega ni prišlo. Kakšen odgovor lahko o tem podajo z MO SG?

Gre za cesto proti Naberniku (Viniše) in odcep v zaselek pred naseljem pri kapeli levo. Naše mnenje je, da občina težko izpolnjuje obljube izpred 20 let, saj bi se krajani takrat morali na občini takoj dogovoriti o izpolnitvi obljub

oz. nadaljevanju del. Predlagamo, da se preveri stanje na terenu ter ugotovijo lastništvo in smotrnosti asfaltiranja. Odcep proti Naberniku ima po našem mnenju v večini dolžine značaj hišnega priključka. Seveda pa, če se pristopi k ureditvi, je potrebno izvesti asfaltni ustroj na novo ter tudi po potrebi spodnji ustroj.

4. Katere investicije so bile na območju Vaške skupnosti Legen izvedene v zadnjem letu dni?

Navajamo pregled investicij od leta 2010: v letih 2010, 2011 in 2012 smo izvedli rekonstrukcijo ceste proti Lešniku, in sicer v dolžini cca 1,5 km v skupni vrednosti 180.000 € (zato se v letu 2013 v tej vaški skupnosti ni izvedla nobena investicija); v letu 2014 smo izvajali dela v Brezovi vasi: izvedba fekalne kanalizacije, vodovoda, meteorne kanalizacije, podporni zidovi, javna razsvetljava, cevi za optiko, asfaltiranje ceste, za vse skupaj je bilo porabljenih okrog 190.000 € (zato v letu 2013 v tej vaški skupnosti ni bila izvedena nobena investicija, razen manjšega popravila ceste pri sv. Juriju).

Če razdelimo vrednost vseh sredstev v leti 2010–2015, dobimo: 366.000 : 6 let = 61.000 evrov/leto.

Javna razgrnitev osnutka prostorskega načrta bo predvidoma meseca maja

Od sprejetja zadnjih sprememb prostorskega načrta (OPN) leta 1999 do danes je bilo zbranih 2500 pobud občanov za spremembo namenske rabe zemljišč. Pobude so v upravi Mestne občine Slovenj Gradec strokovno obdelali in tiste, ki so upravičene, vključili v osnutek prostorskega načrta, na katerega so že dobili prva mnenja nosilcev urejanja prostora, ministrstev in ustreznih agencij. V mesecu maju je predvidena javna razgrnitev dopolnjenega osnutka OPN in nato po postopku sprejem do konca leta. (AP)

Na Krnicah je ilovnato in zato plazovito območje. Cesto po klanecu, ki je še zdaj zelo nevarna za pešce, so zaradi udora plazu močno podprli s škarpo; letos se ji obeta še pločnik.

Mnenje o razvojnih priložnostih Legna

Prioriteta in največja priložnost je zagotovo razvoj turizma

Legenčan Ivan Gams, dr. vet. med., svetnik v Občinskem svetu MO SG je zapisal svoje videnje razvojnih priložnosti Legna oziroma VS Legen skupaj z Golavabuko, v katerem ugotavlja, da Legen ima temeljne naravne pogoje za razvoj, ni pa dovolj pogojev, ki bi jih morali zagotoviti ustrezni organi ali ustrezne politične tvorbe. (AP)

Kraj Legen ima v naši občini čudovito geografsko lego, leži na planoti, dvignjeni malo nad Mislinjsko dolino, in zaobsega velik del južnih pobočij Pohorja. Vaška skupnost na eni strani meji na samo mesto Slovenj Gradec, na drugi strani pa na Gorsko turistični center Kope. Na Legnu sta locirana dva eminentna kulturna oz. zgodovinska spomenika, cerkev sv. Jurija in Paučkove partizanske bolnišnice. Imamo še dve dobro vzdrževani podružnični cerkvi in celo vrsto obnovljenih kapelic. Večje gospodarske družbe v kraju ni, je pa nekaj uspešnih družinskih podjetij in s. p.-jev z dolgoletno tradicijo (mizarstvo, žagarstvo, elektroinštalacije, avtokleparstvo, prevoznništvo, predelava plastike, nudenje gozdarskih uslug), premoremo stoletno gostilno, kvaliteten kmečki turizem, dva piknik »placa«. Kmetovanje je tradicionalno in sonaravno in ne premoremo (hvala

bogu?) niti enega intenzivnega kmetijskega gospodarstva. Krajani so zelo ponosni na svoja društva, še posebej na zelo uspešno gasilsko društvo.

Iz vsega povedanega bi človek lahko sklepal, da imamo vse pogoje in temelje za razvoj Legna, kot si ga predstavljam sam. Prioriteta in največja priložnost je zagotovo razvoj turizma. Izkoristiti bi bilo potrebno bližino mesta Slovenj Gradec, razvoj t. i. športnega turizma, bližino GTC Kope. Turistom bi bilo mogoče ponuditi razne tematske poti, pohodništvo, gorsko kolesarjenje, konjeniški šport, gostinske usluge, prenočitvene zmogljivosti, kakšen glamping ali adrenalinski kamp oz. park. Kmetijstvo si predstavljam sonaravno in ekološko s poudarkom na samooskrbi samega kraja in bližnjega mesta. Še naprej bi bili zaželeni manjši družinski gospodarski subjekti z mirno, tiho, naravi prijazno dejavnostjo.

Zveni krasno, ali ne!? Bojim se, da je realnost malo turobnejša. Če se človek giblje po Legnu (pa ne samo po Legnu) z odprtimi očmi, vidi žalostno podobo urbanistične »šlamparije« v preteklosti. Tu mislim na razpršeno in razmetano gradnjo, na kričeče fasade, raznorazne kritine. Posebno poglavje je komunalna infrastruktura, še posebej ceste. Brez izje-

me, vse ceste so nevredne svojega imena, tako državna (cesta na Kope) kot lokalne in tiste gozdne, ki se ne uporabljajo zgolj za potrebe gospodarjenja v gozdu, temveč za vsakdanji promet.

Predstavljajmo si kraj kot živo tkivo. Tako kot rabi tkivo za svoje polno delovanje in rast ožilje, rabi kraj ceste! Ceste so torej ožilje kraja in prvi pogoj, da se lahko kraj razvija in živi.

Torej, na Legnu živimo delavni, solidarni in ustvarjalni ljudje, temeljni naravni pogoji so, ni pa pogojev, ki bi jih morali zagotoviti država in Mestna občina Slovenj Gradec. Po letu in pol delovanja v občinskem svetu se bojim, da stvari ne bodo nič boljše, če se v razmišljanju pripravljavcev proračuna ne bo nič spremenilo in ne bo več sredstev namenjenih investicijam.

Na zboru krajanov na Legnu je bilo slišati, kateri problemi ljudi najbolj okupirajo. Nič drugače ni na sestankih vaške skupnosti, da ne omenim debat za »šankom«. Ljudje izgubljajo(mo) energijo za reševanje stvari, ki bi morale biti samoumevne in že zdavnaj rešene (kanalizacija, ceste, širokopasovna povezava), namesto da bi se ukvarjali z dejanskim razvojem kraja. Potem pa se čudimo, da se ljudje iz naše občine izseljujejo.

Ivan Gams

Ivan Gams

Komunala Slovenj Gradec

Predstavitev izvedenih investicij na področju cestne in komunalne infrastrukture za leto 2015

Na območju MO SG je Komunala Slovenj Gradec v letu 2015 izpeljala investicije s področja cestne in komunalne infrastrukture v skupni vrednosti 1.716.570 evrov, investicije v vodotoke v vrednosti 136.000 evrov in investicije na pokopališču v vrednosti 22.587 evrov.

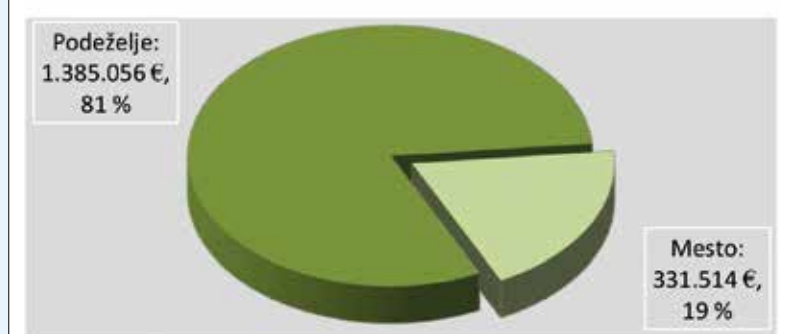
1. Investicije na območjih VS

Vaška skupnost	Vrednost investicije	Število prebivalcev
VS Pameče - Troblje	111.248 €	1762
VS Šmartno	267.498 €	1485
VS Turiška vas	113.500 €	1393
VS Stari trg	332.718 €	1010
VS Podgorje	194.257 €	950
VS Legen	12.218 €	896
VS Sele - Vrhe	199.139 €	803
VS Šmiklavž	50.479 €	358
VS Razbor	53.999 €	345
VS Gradišče	50.000 €	324
Skupaj:	1.385.056 €	9326

2. Investicije na območjih ČS

Četrtna skupnost	Vrednost investicije	Število prebivalcev
ČS Polje	92.241 €	2724
ČS Center	92.167 €	1899
ČS Štibuh	60.373 €	1346
ČS Legen - mesto	3.280 €	1077
ČS Stari trg	83.453 €	521
Skupaj:	331.514 €	7567

Vrednost investicij v mestu in na podeželju

15. redna seja Občinskega sveta Mestne Občine Slovenj Gradec Šolska pomoč letos ostaja enaka

Svetniki in svetnice so med drugim potrdili spremembe in dopolnitve Pravilnika o postopku za izbiro in merilih za sofinanciranje programov s področja socialnega varstva v Mestni občini Slovenj Gradec. Potrdili so tudi predlog Sklepa o višini šolske pomoči v letu 2016. Šolska pomoč je namenjena doplačilu različnih šolskih dejavnosti v sklopu učnega procesa, doplačilu storitev, povezanih z izvajanjem učnega procesa, ter doplačilu pri nakupu šolskih potrebščin. Ob dejstvu, da je tovrstno pomoč v lanskem letu koristilo precej učencev, so predlog sklepa podprli, saj so menili, da je to za starše zelo dobrodošlo. Po skrajšanem postopku so obravnavali in potrdili tudi spremembe in dopolnitve Odloka o proračunu Mestne občine Slovenj Gradec, to je prvi rebalans.

Zakon o varstvu kulturne dediščine natančno predpisuje postopek razglasitve kulturnega spomenika. Zavod za varstvo kulturne dediščine je izdelal strokovno podlago za razglasitev, ki je bila tudi osnova za izdelavo odloka. Občinski svet je osnutek Odloka o razglasitvi kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju Mestne občine Slovenj Gradec potrdil po skrajšanem postopku. Občinski svet je obravnaval in potrdil tudi predlog Odloka o oskrbi s pitno vodo na območju Mestne občine Slovenj Gradec. Sprejetje novega odloka je bilo potrebno zaradi večjih sprememb zakonodaje na tem področju, predvsem Uredbe o oskrbi s pitno vodo in Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja.

Programi za mlade so v proračunu 2016 domena samostojne proračunske postavke, ki se nanaša na mladino, zato je potrebno sprejeti nov pravilnik. V Pravilniku o sofinanciranju programov in projektov na področju mladinskih programov v Mestni ob-

čini Slovenj Gradec so določeni pogoji in postopek za sofinanciranje mladinskih programov in projektov iz proračuna Mestne občine Slovenj Gradec. Svetniki in svetnice so v razpravi podali dodatne predloge in osnutek pravilnika potrdili.

Izvedbeni načrt je del Trajnostne urbane strategije mesta Slovenj Gradec in prikazuje smiselno izvajanje aktivnosti v obdobju med letoma 2015 in 2020. Izvedbeni načrt je operativni dokument, s katerim začrtamo pot za doseg gospodarskih, socialnih ter okoljskih odločitev, ki so jih identificirali v strateškem delu dokumenta TUS in s katerimi bomo dosegli boljše kakovosti življenja ter višjo blaginjo ljudi na območju občine. Občinski svet je ocenil, da je ta dokument za mestno občino zelo pomemben.

Lani se je Javni zavod MOCIS center za izobraževanje odraslih srečal z izjemnimi finančnimi težavami. Pripraviti so morali sanacijski program, ki ga je potrdil občinski svet. Sanacijski program so uspešno realizirali in poslovno leto zaključili pozitivno.

Predsednik nadzornega odbora je podal drugi del poročila o delu Nadzornega odbora Mestne občine Slovenj Gradec za leto 2015.

Občinski svet je potrdil tudi predloge sklepov Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanje ter imenoval predstavnika v Nadzorni svet Podjetniškega centra Slovenj Gradec, razrešil članico v Svetu zavoda JZ MOCIS center za izobraževanje odraslih in imenoval nadomestno članico. Nadalje so imenovali predstavnike v Svet Območne izpostave JSKD Slovenj Gradec ter novega predsednika Odbora za razvoj turizma, gostinstvo in trgovino. Kandidatke za direktorico Podjetniškega centra Slovenj Gradec občinski svet ni podprl.

Tatjana Špalir

Pismo bralca

Javno opravičilo

Na 15. redni seji MO Slovenj Gradec 16. 3. 2016 smo pod točko 11.b svetniki potrjevali sklep skupščine, ki jo sestavljata župana MO Slovenj Gradec in Mislinja, za imenovanje direktorice Podjetniškega centra Slovenj Gradec (dostop do posnetka seje, točka 11.b – <http://youtu.be/6VbEX5BUJMI?t=1h19m46s>).

Podani predlog se mi za Mestno občino Slovenj Gradec nikakor ni zdel koristen. Odločil sem se, da bom glasoval proti konkretnemu predlogu in to skladno z možnostjo v poslovniku tudi komentiral. Svojo odločitev sem zelo natančno razložil, pri čemer sem

ves čas imel v mislih problem in nikakor nisem želel kandidatke osebno diskreditirati niti ne omalovaževati njenega dela. V kolikor je bilo moje izvajanje razumljeno kot žaljivo, nesramno ali grobo, se kandidatki tudi na tem mestu iskreno opravičujem, opravičil pa sem se ji tudi osebno. Ponovno poudarjam, da ves čas in na vseh področjih delujem v dobro MO SG in da je bilo vse moje izvajanje v konkretnem primeru namenjeno samo razjasnitvi okoliščin zaradi morebitne, po mojem mnenju, škodljive odločitve za MO SG.

Peter Cesar, svetnik SLS

Priprava Celostne prometne strategije Načrtovanje prometa, katerega središče so ljudje

Mestna občina Slovenj Gradec je objavila javno naročilo za izbiro izvajalcev Celostne prometne strategije. Omenjeno strategijo bo letos v Sloveniji izdelalo 65 občin, med njimi je tudi slovenjgraška, ki je na razpisu Ministrstva za infrastrukturo in prostor pridobila 80.000 evrov. Med izdelavo strategije bodo svoje pripombe na javnih razpravah in delavnicah lahko podali tudi občani. Celoten projekt, ki bo končan v dobrem letu, je vreden 114.000 evrov. Izdelavo strategije bodo podobno kot pri Trajnostni urbani strategiji dopolnili z anketo za občane ter ponovno izžrebali nagrajenca, ki bo prejel električno kolo ali električni skuter v vrednosti okoli 1.300 evrov.

Novi načini urejanja prometa, ki morajo upoštevati tudi koncept trajnostne mobilnosti, ne izpostavljajo gradnje nove infrastrukture, ampak iskanje ukrepov, kako učinkovito izkoristiti obstoječo infrastrukturo, pojasnjuje Aljoša Krivec iz mestnega referata za promet: »Govorimo o mehkih ukrepih, ki bi omogočali trajnostno mobilnost, o omejevanju motornega prometa ter zmanjševanju onesnaževanja okolja.« Kot dodaja Krivec, to v Slovenj Gradcu ni nekaj povsem novega, saj so na podoben način pred leti med drugim že uredili Meškovo ulico, Gosposvetsko cesto, Zidanškovo ulico in Sejmiško cesto, torej pridobili več površin za pešce. Marca so tako na Portalu javnih naročil objavili razpis za izbiro izvajalca Celostne prometne strategije za Mestno občino Slovenj Gradec. Bistvene rešitve, ki jih pričakuje skozi izdelavo analiz in vključevanje javnosti se nanašajo na nadaljnje urejanje prometa na Glavnem trgu, povečevanje kolesarskih površin, površin za pešce, dostopnosti do pomembnih ciljev potovanj, kot so bolnišnica, staro mestno jedro, trgovski centri in stanovanjska naselja. Poudarek bo na kolesarjenju in pešačenju, povečani prometni varnosti in urejanju mirujočega prometa. Bistvo pri nastajanju Celostne prometne strategije je vključevanje javnosti v njen nastanek, za kar so predvidene štiri širše javne razprave, anketa z občani, razstava, intervjuji, prireditve na prostem in zloženke. Želijo si aktivne udeležbe širšega števila občanov, da bodo dobili izdelek, ki bo osnova za nadaljnji razvoj mesta ter urejanje prostora in prometa, ki na prvem mestu namenja prostor ljudem, motorni promet pa ima zgolj pomožno vlogo.

»Celostno urejen promet ne pomeni zgolj boljše izkoriščene prometne infrastrukture, nižjih stroškov za mobilnost v proračunih občine, podjetij in gospodinjstev, manjših zastojev, učinkovitejših naložb, večjega zadovoljstva in

Cesta pred ureditvijo površin za pešce in kolesarje, namenjena izključno motornemu prometu

Ureditev površin za pešce in kolesarje na površini, ki je bila prej namenjena motornemu prometu

manjšega onesnažanja. Strateška obravnava prometa prinaša objektivno merljivo izboljšanje kakovosti bivanja prebivalcev in povečanje možnosti občine za uspešen razvoj.« poudarjajo pripravljavci smernic za pripravo Celostne prometne strategije z Urbanističnega inštituta.

Smernice, ki izhajajo iz izkušenj dobre prakse mnogih evropskih mest, poudarjajo celostno načrtovanje prometa, katerega središče so ljudje. S strateškim

dokumentom Celostne prometne strategije občina oriše učinkovito zaporedje ukrepov na področju prometa, ki ji med uresničevanjem pomagajo doseči celostne spremembe in višjo kakovost bivanja. Pri celostnem uresničevanju prometa infrastruktura ni več osrednji predmet obravnave kot pri tradicionalnem načrtovanju, ampak le eden od načinov doseganja širših ciljev.

Maja Nabernik

Ureditev prometa na enotni prometni površini po konceptu, povzetem iz avstrijskega mesta Velden ob Vrbskem jezeru.

Ureditev pasov za pešce na vozišču, s čimer se zmanjša udobnost vožnje motornim vozilom in omogoči varno uporabo ceste kolesarjem.

Pred vrati nove vrtičarske sezone Povečan nadzor nad urejenostjo vrtov

Mestna občina Slovenj Gradec letos v času vrtičarske sezone na nobeni od desetih lokacij ne načrtuje bistvenih aktivnosti oziroma sprememb. Izjema bo v poznem jesenskem času le lokacija »Skupnostni urbani vrt Katica« v naselju S8, ker načrtujejo izgradnjo novega stanovanjskega bloka s petdesetimi stanovanji. O začetku gradnje bodo vrtničarji s tega območja posebej obveščeni. Bo pa občina skupaj z delavci komunale letos še povečala nadzor nad urejenostjo in izgledom vrtov. Neupoštevanje določil odloka in pravilnika o urejanju vrtničarstva lahko vodi v odpovedi zakupnih pogodb, opozarjajo na občini.

Med najpogostejšimi kršitvami pravilnika so velikosti lop. Predpisan

maksimalni tlorisni gabarit lope znaša 3 x 2 metra ali 3 x 3 metre. Lopa mora biti izdelana iz masivnega lesa smreke in prekrita z dvokapno streho. Barva strehe mora biti temno siva, črna ali v rjavem odtenku. Površinska zaščita je lahko v obliki brezbarvne lazure, ki pušča naravno teksturo in barvo lesa vidno. Oblika lope je razvidna s slike. Z vrtničarji, ki imajo s pravilnikom neskladne lope in neurejene prizidke izven dovoljenega gabarita 3 x 3 m, bo občina prekinila zakupno pogodbo in lope odstranila. Postavljanje ograj je na vseh območjih vrtničkov dovoljeno samo s soglasjem pristojnega organa. Kdor soglasja ni pridobil, bo moral neustrezno ograjo odstraniti.

Rastlinjaki so lahko postavljeni od 1. marca do 31. oktobra. Izjemoma je med 1. novembrom in 28. februarjem lahko postavljeno le ogrodje rastlinjaka brez prekrivne folije. Ogrodje rastlinjaka mora biti stabilno in estetsko oblikovano. V letih 2016 in 2017 načrtujejo prehod na poenotene rastlinjake, ki bodo omogočali lahko snemanje folij. Glede tega je v pripravi pravilnik o sofinanciranju rastlinjakov. Na vrtovih prav tako ni dovoljeno shranjevati plastičnih posod, folij, kosov pohištva in opreme ali skladiščiti ostalega gradbenega materiala. Vsak vrtničkar mora obdelovati vrtniček kot dober gospodar in ves čas skrbeti za njegov urejen videz.

Maja Nabernik

(foto arhiv MO SG)

Po žledolomu še velika nevarnost podlubnikov

Na Koroškem sanirana velika večina gozda

Milan Tretjak, vodja območne enote Zavoda za gozdove Slovenj Gradec

Po mnenju nekaterih domačih gozdarskih strokovnjakov bi bilo treba doma na Koroškem zagotoviti vsaj izpostavo podjetja Slovenski državni gozdovi. V gozdovih pa je v teh mesecih zelo pomembno čim prej odkrivati potencialna žarišča podlubnikov.

Po poročilih OZN (FAO) na svetu vsak dan izgine povprečno 20.000 ha gozda, kar v letu dni zneso 7,3 milijona ha. Slovenci smo na svoj gozd lahko zelo ponosni, meni Milan Tretjak, vodja območne enote Zavoda za gozdove Slovenj Gradec, ki za SGLasnik odgovarja na nekaj aktualnih vprašanj o gospodarjenju v naših gozdovih.

Kaj lahko pričakujemo v gozdarstvu na Koroškem v prihodnjih mesecih?

Gozdarstvo v letu 2016 čaka kar nekaj drastičnih sprememb. V prvem polletju bo dokončno postavljen nov model gospodarjenja z državnimi gozdovi, ki ga bo opredelil Zakon o upravljanju državnih gozdov. V eni od variantnih rešitev, ki so nastale v začetku procesa nastajanja obravnavanega zakona, bi lahko bil Zavod za gozdove Slovenije, tako kot imajo to urejeno v nekaterih evropskih državah, del gozdarske uprave in bi hkrati s sedanjimi dejavnostmi prevzel tudi upravljanje državnih gozdov. Takšen model zagovarja tudi gozdarska stroka, še posebej profesorji gozdarstva na Biotehniški fakulteti. Politika je predstavila, kot je to že običajno, drugačne rešitve.

Ne smemo pozabiti, da takšen model zahteva 20 mio € zagonskega kapitala iz proračuna. V besedilu zakona pa so vendarle določila, ki zagotavljajo, da se bo z gozdovi ravnalo na primeren način, torej skladno z načeli trajnosti in sonaravnosti. Obravnavani zakon ohranja enotno in neodvisno gozdno-gospodarsko načrtovanje, katerega nosilec je Zavod za gozdove Slovenije. Prav tako je pomembno, da enako kot za zasebne gozdove tudi za državne velja načelo skupne izbire drevja za posek, ki ga izvedeta Zavod za gozdove in lastnik gozda. Dopolnitve Zakona o gozdovih v prvi fazi prinašajo samo spremembe tistih členov, ki so vezani na nastanek podjetja Slovenski državni gozdovi.

Za Koroško bi bilo nujno potrebno, da si zagotovi vsaj izpostavo tega podjetja, če že pri lobiranju sedeža naši politiki niso bili uspešni. Vsaka institucija, pa če je še tako mala, prinaša regiji dodatno intelektualno vrednost, predvsem pa daje regiji večja teža in pomen. S podjetniškega vidika bo gospodarjenje z državnimi gozdovi tudi v prihodnje zelo pomembno, ker je tudi pomembna surovinska baza lesni industriji. Mislim, da morajo sečnjo, izdelavo in spravilo na predvidenem razpisu dobiti koroški gozdarji, ker so za to delo strokovno zelo dobro usposobljeni. Nikakor se ne sme zgoditi, da bi v naših gozdovih dela izvajali gozdarji iz drugih regij ali celo iz kake druge države. Prepričan sem, da če že kaj, smo Korošci dobri pri gospodarjenju z našimi gozdovi, tako zasebnimi kot tudi državnimi.

Ali je žledolom pri nas saniran in kakšne so posledice žledoloma v naših gozdovih?

V letu 2015 smo bili prisiljeni nadaljevati s sanacijo žledoloma, ki je z lanskim in letošnjim posekom presegel 230.000 m³. Koroška je edina regija v Sloveniji, ki ji je uspelo sanirati skoraj ves poškodovani les po žledolomu. Ponovni si upam trditi, da sta predvsem velika odgovornost lastnikov gozdov in dobro sodelovanje z gozdarsko stroko pripomogla k relativno

hitri in predvsem časovno učinkoviti sanaciji koroških gozdov. Lastniki so bili kljub nekaterim zmedenim zakonskim določilom (prevoznice, roki sanacije, kolektivne odločbe) v pričetku lanskega leta izjemno učinkoviti, sodelovanje z Zavodom za gozdove je bilo na zelo zavidljivem nivoju. Navedena dejstva dokazujejo, da sta odvisnost in odnos lastnika do gozda na Koroškem popolnoma drugačna kot v večini območij v Sloveniji. Zakaj ima koroški kmet tako malo podpore od pristojnih institucij, ki bi morale zagotoviti več sredstev za vlaganje v gozdove in ne nazadnje tudi v kmetijsko dejavnost, verjetno ne bomo izvedeli nikoli. Posledice žledoloma so manjša kvaliteta in izkoristek posekanega lesa in s tem posledično nižja cena lesa na trgu, višji stroški pridobivanja, zelo močno poškodovani gozdovi v Dobravi. Najhujše še vedno prihaja v obliki sekundarne škode, in to je gradacija (prekomerna namnožitev) podlubnikov, predvsem smrekovega lubadarja.

Kako se torej pravočasno pripraviti na pričakovano namnožitev podlubnikov v letošnjem letu?

Zaradi poškodovanega in oslabelega drevja smo napad podlubnikov pričakovali, vendar ne v tako velikem obsegu. Vremenske razmere z visokimi temperaturnimi ekstremi v več vročinskih udarih in primerna vlaga so ustvarili izjemno ugodne razmere za razvoj podlubnikov. V Sloveniji je bilo za posek označenega kar preko 2 mio m³ lesa, posekanega je 1,6 mio m³, kar predstavlja 80-% sanacijo. Na Koroškem smo za posek označili 71.320 m³ lesa, že posekanega je več kot 68.500 m³, kar predstavlja 96-% sanacijo. Vzrok za tako uspešno sanacijo je enak kot pri sanaciji žledoloma, dobro sodelovanje lastnikov gozdov in stroke. Prek zime je bilo potrebno posekati še ostalo po podlubnikih napadeno drevje in s primernimi preventivnimi varstvenimi ukrepi v zgodnjih pomladanskih mesecih čim prej odkrivati potencialna žarišča podlubnikov. Pravočasna odstranitev napadenega drevja

je najzanesljivejši ukrep, vsi drugi so manj učinkoviti, uporabi kemijskih sredstev pa se je potrebno izogibati prav zaradi nevarnosti onesnaženja voda. Nadpovprečna lesna zaloga v koroških gozdovih je sicer zagotovilo, da bo regeneracija le-teh bistveno hitrejša kot drugod v Sloveniji. Istotčasno pa se moramo zavedati, da so pretežno iglasti gozdovi bistveno ranljivejši za napade podlubnikov kot z listavci mešani gozdovi.

Iz razpisa Programa razvoja podeželja bodo lastniki gozdov lahko pridobili določena sredstva za izvajanje del v gozdu. V okviru tega programa bodo potekali tudi določeni tečaji za izobraževanje lastnikov gozdov, kajne?

Program razvoja podeželja (PRP) je skupni programski dokument Slovenije in Evropske komisije, ki predstavlja programsko osnovo za črpanje finančnih sredstev iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP). Odraža nacionalne prednostne naloge, ki jih je Slovenija opredelila na podlagi analize danosti in stanja kmetijstva, živilstva in gozdarstva pa tudi vpetosti teh gospodarskih panog v dogajanje na podeželju in celotnem prostoru. Razpisi PRP, ki so bili pred kratkim objavljeni, so: »Javni razpis za operacijo ureditev gozdne infrastrukture iz PRP

2014-2020 za leto 2016«, »Podpora za naložbe v nakup nove mehanizacije in opreme za sečnjo in spravilo lesa«, mogoče tudi javno naročilo »Usposabljanje na področju gozdarstva za varno delo v gozdu iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014-2020 za leto 2016«. Spremenjeno dokumentacijo za pripravo vlog vlagateljem izdela Zavod za gozdove. Za razpis 1. sklopa je rok oddaje vlog od 21. marca do 22. aprila 2016, za 2. sklop pa od 14. marca do 15. aprila 2016. Vloge se točkujejo, zato čas oddaje le-teh ni pomemben. Natančen razpored usposabljanj iz 3. sklopa bo objavljen 14 dni pred začetkom usposabljanj na spletnih straneh ZGS, ko bodo podpisani pogodbe in pogoji izvedbe z izvajalci. Tečaji bodo brezplačni.

Ali je za izvedena dela na gozdnih prometnicah in nabavo gozdarske mehanizacije, kar se financira iz Programa razvoja podeželja, potrebno poročati?

Vloge na razpise se bodo obravnavale predvidoma do konca septembra, zato zahtevkov za izplačila ne bo mogoče vlagati pred tem rokom. Prevzem izvedenih del bo izvajal Zavod za gozdove Slovenije. O izpolnjevanju pogojev nabave nove mehanizacije je potrebno poročati Agenciji Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja, ki lahko izvaja tudi kontrolo še tri leta po izvedbi del. Za nabavo gozdarske opreme in izgradnjo gozdne infrastrukture pa poročanje ni potrebno.

Ajda Prislan

Po sanaciji žledoloma (arhiv ZGS)

Ob dnevu gozdov opozarjajo na povezanost z vodo

Mislinjska dolina je bogata z gozdovi in vodnimi viri

Organizacija združenih narodov FAO je proglasila 21. marec za mednarodni dan gozdov. Zato je bil na Koroškem (v Ribnici na Pohorju) ravno konec marca zaključni dogodek v okviru projekta Trajnostni razvoj Pohorja »Suport«, katerega nosilka je območna enota Zavoda za gozdove Slovenj Gradec.

Mir, ki ga lahko doživljamo v naravi, ni zamenljiv z ničemer; očiščene pohorske planje. (foto arhiv Suport)

21. marec
Mednarodni dan gozdov

Vsako iskanje dolgoročnih rešitev, ki prispevajo k trajni stabilnosti gozdnega prostora, prinašajo nove kvalitete k sožitju človeka in narave. Prepletanje naravnih in kulturnih vrednot z intenzivnimi razvojnimi posegi, predvsem so to turistične dejavnosti in pohodništvo, je na Pohorju že od nekdaj specifično. Milan Tretjak, vodja območne enote Zavoda za gozdove Slovenj Gradec, pojasnjuje, da si varstvo naravnih vrednot in razvojne težnje sicer diametralno nasprotujejo, vendar je mogoče poiskati optimalno usklajenost teh dejavnosti trajno, v določenih segmentih se lahko celo dopolnjujejo, samo poiskati je potrebno stične točke. Dodaja tudi, da so rešitve projekta Trajnostni razvoj Pohorja »Suport« doprinos k reševanju konfliktov v prostoru in iskanju sožitja z razvojnimi dejavnostmi.

Slovenija sodi med najbolj gozdne države, slovenski način gospodarjenja z gozdovi temelji na načelih trajnosti, sonaravnosti in večnamenskosti. In skupni cilji so lahko doseženi s tesnim sodelovanjem lastnikov gozdov in stroke, je mnenja Milan Tretjak.

Letošnji mednarodni dan gozdov je posvečen povezanosti gozdov in vode. Gozd deluje kot zbiralnik in kot cedilnik, ki filtrira tudi zaradi človekovih neodgovornih posegov onesnaženo vodo, saj ta postane zopet kakovostna in sveža. Gozd tudi preprečuje oz. minimalizira erozijo tal in zmanjšuje usedline v rekah, jezerih, potokih. »Pri kroženju vode v naravi ta prehaja skozi različne vegetacijske in zemeljske plasti in se pri tem čisti, rastline in gozdna tla pa obenem akumulirajo ogromne količine vode, ki bi sicer prosto odtekala po površju in imela še bolj razdiralne učinke, kot jih ima sedaj. Povedano drugače, če gozda ne bi bilo, bi bilo poplav, plazov, zemeljskih usadov in hudourniških pojavov še veliko več, kot jih je sedaj, zelo verjetno pa bi bila precej drugačna tudi lokalna klima.

Eksperimentalne raziskave so pokazale, da delež gozdov ter njihova horizontalna in vertikalna zgradba pomembno vplivajo na količino in kakovost pitne vode. Z zadrževalno sposobnostjo za vodo pa gozdovi vplivajo na stanje voda tudi široko v svoji okolici,« zopet pojasnjuje Tretjak in se osredotoči tudi na Mislinjsko dolino, ki je bogata na vodnih virih, vendar pripomni, da trenutno ugodna situacija ni zagotovilo za daljno prihodnost. »Dolgoročno je potrebno z vodnimi viri ravnati skrajno odgovorno, pitna voda bo slej ko prej postala izjemno pomemben strateški naravni vir tudi pri nas. Največ za to lahko naredimo Korošci sami,« zaključuje Tretjak. (AP)

Krožno gospodarstvo predstavlja številne priložnosti

Odpadno ponovno uporabno

Prispevek Kocerodovega deleža v procesu deležnikov krožnega gospodarstva pomeni tudi nova stavba za predelavo odpadkov, na katero so ambiciozno napisali – Odpadno ponovno uporabno.

sistemov, kjer vsaka komponenta optimalno dopolnjuje celoto. Izdelki v krožnem gospodarstvu so skrbno zasnovani tako, da omogočajo kroženje materialov in ohranjajo dodano vrednost, kolikor dolgo je to le mogoče. Znotraj gospodarstva ostajajo tudi po tem, ko material ali izdelek doseže konec svoje življenjske dobe.

Če pogledamo iz zornega kota odpadkov, vidimo, da so cilji prehoda iz linearne na bolj krožno gospodarstvo že zapisani v obstoječih direktivah o odpadkih. Namesto pridobivanja surovin, ki se uporabijo enkrat, nato pa se jih zavrže, nova vizija ponuja drugačen gospodarski model. V krožnem gospodarstvu postanejo ponovna uporaba, popravilo in recikliranje zlato pravilo, odpadki pa stvar preteklosti. Če bi surovine ohranili v produktivni rabi dlje časa, jih večkrat uporabili in izboljšali njihovo učinkovitost, bi povečali tudi konkurenčnost EU na svetovnih trgih. Ta pristop je opredeljen v sporočilu, ki pojasnjuje, kako lahko inovacije na trgih za reciklirane materiale, novi poslovni modeli, okoljsko primerna zasnova in industrijska simbioza pripomorejo h gospodarstvu in k družbi brez odpadkov.

Kakšni impulzi prihajajo iz Bruslja in kako to občutite vi?

V objavljenemu paketu Evropske komisije »Na poti h krožnemu gospodarstvu: program za Evropo brez odpadkov« je predlagano oblikovanje skupnih in usklajenih okvirov za podporo krožnemu gospodarstvu. Ti vključujejo zakonodajo, tržno usmerjene instrumente, izmenjavo informacij in podporo prostovoljnemu pristopu ter zajemajo ključna področja raziskav in razvoja, oblikovanja, sprostitev investicij in financiranja, podporo podjetjem in potrošnikom ter modernizacijo politik in ciljev na področju ravnanja z odpadki. Cilj Evropske komisije je, da do leta 2030 produktivnost virov povečamo za 30 %. To bi spodbudilo rast BDP za skoraj 1 % in nastalo bi preko 2 milijona delovnih mest. Zanesljivost oskrbe evropskega gospodarstva z naravnimi viri bi se povečala, obenem pa bi znižali vplive na okolje in emisije toplogrednih plinov.

Zakaj naj bi bilo krožno gospodarstvo zanimivo za slovensko družbo nasploh?

Učinkovita raba naravnih virov in krožno gospodarstvo sta dolgoročna razvojna cilja Evropske skupnosti. Slovenija je del te skupnosti, pri nastajanju takšnih dokumentov aktivno sodelujemo in naša odločitev je, ali bomo v njih prepoznali priložnost razvoja države in našega gospodarstva ali pa bomo ostali nekje na robu dogajanja.

Kako je na uvedbo krožnega gospodarstva pripravljena slovenska družba, še posebej pa država?

Pri nas smo še na samem začetku,

ustreznega zakonodajnega okvira (strategij o učinkoviti rabi virov, o krožnem gospodarstvu in ravnanju z odpadki) še nimamo, tako tudi celovitih finančnih in ekonomskih instrumentov še ni na vidiku. No, nekateri dokumenti so v nastajanju, kot npr. program ravnanja z odpadki in programa preprečevanja odpadkov v RS, vendar bo za resničen preboj potrebno dosti več, trden in jassen dogovor med vsemi deležniki države in gospodarskih subjektov, iz katerega bo razvidno, kaj hočemo in kako bomo to dosegli. Kljub zastavljenemu okviru ravnanja z odpadki je po mojem mnenju premalo pozornosti namenjene dejanskemu recikliranju in povezovanju gospodarskih in raziskovalnih subjektov na tem področju, kajti ločeno zbiranje še ni jamstvo, da bodo odpadki postali surovina. Tako danes preveč tovrstnih odpadkov konča v sežigalnicah. Lahko rečem, da zakonodaja na nacionalnem nivoju v veliki meri zaostaja za sodobnimi trendi predelave, v ničemer ne nakazujejo povezave z drugimi resorji, kot sta na primer gospodarstvo ter razvoj in raziskave, osredotočena je zgolj na spodnje nivoje hierarhije ravnanja z odpadki, torej na sežig in odlaganje.

Zakaj je krožno gospodarstvo zanimivo za Kocerod? In kakšne priložnosti ponuja?

Za zeleno, nizkoogljično, bolj krožno gospodarstvo sta potrebna pogostejša ponovna uporaba in visokokakovostno recikliranje odpadkov z namenom zmanjšanja odvisnosti od primarnih surovin. Tu pa seveda »centri za ravnanje z odpadki« imamo svojo vlogo in poslanstvo. Naša naloga je ozaveščati ljudi o pomenu odgovornega ravnanja pri nastajanju odpadkov, možnosti ponovne uporabe in recikliranja nastalih odpadkov v največji možni meri, tako da bodo odpadki postali surovina. Na prvi pogled se zdi dokaj enostavno opravilo, pa ni vedno tako. Veliko je odvisno od predhodnega ločevanja v gospodinjstvih, ki ima ključno vlogo, kaj bo z odpadki v nadaljnjih fazah obdelave. Tudi ločeno zbrani odpadki še niso garancija za dober rezultat, saj po obdelavi še vedno okrog 50 % le-teh konča v frakcijah za sežig, del tega tudi v preostanku za odlaganje. Iskanje novih načinov obdelave, ki bodo omogočali snovno izrabo večjega dela vseh odpadkov, predstavlja za nas svojevrsten izziv in priložnost, da se aktivno vključimo v ta proces. Dolgoročno moramo doseči 80-% recikliranje vseh odpadkov iz gospodinjstev, zato pa so potrebni nova znanja in postopki obdelave, ki bodo omogočali popolno snovno izrabo tako recikliranih materialov.

V kateri fazi uvajanja modela krožnega gospodarstva je trenutno Kocerod?

Spreminjanje odpadkov v vir je za krožno gospodarstvo ključnega pomena, a odpadki vendarle predstavljajo le del tega kroga. Za krožno gospodarstvo je potrebno več: preko predelave, ponovne uporabe in recikliranja morajo odpadki ene industrije postati vhodni material za drugo. Tega se globoko

zavedamo in na tej ravni iščemo poti, kako odpadke pripraviti do te faze, da bodo ponovno uporabljeni oz. koristno izrabljeni kot surovina za druge subjekte. Smo na samem začetku nujne preobrazbe, ki ne bo lahka, je pa neizogibna za našo rast in obstoj v prihodnje.

Ko bo Kocerod uvedel ta novi model, kakšne spremembe ali posodobitve (npr. tehnologije ali česa drugega) bo moral speljati/ustvariti?

Namen »bolj krožnega gospodarstva«, za katerega sta potrebna pogostejša ponovna uporaba in visokokakovostno recikliranje odpadkov, ni zgolj zmanjšanje odvisnosti od primarnih surovin, temveč tudi povečanje dodane vrednosti oz. večanje stroškovne učinkovitosti, v predelavi, tako da zaradi novih tehnologij in procesov obdelave ne bomo povečevali stroškov do uporabnikov. V končni fazi bo moral biti cilj, da se zaradi tega le-ti znižujejo na dolgi rok. Trenutno delamo na tem, kako že predelane odpadke, ki jih danes sežigamo, v prihodnje v nadaljnji obdelavi reciklirati.

Ukvarjamo se s prenosom ustrezne tehnologije, ki bo to omogočala, in prepričan sem, da nam bo ob ustrezni podpori vseh deležnikov, tudi države, uspelo. Pridobljeni reciklat iz mešanih komunalnih odpadkov bo mogoče uporabiti za izdelavo novih produktov, s tem pa bi se lahko izognili sežigu večjega dela tovrstnih odpadkov in povečali stopnjo recikliranja ter tako prispevali svoj delež v procesu deležnikov krožnega gospodarstva.

Ali je možno, da bo Kocerod s tem zaposlil še dodatno delovno silo (in s tem zmanjšal stopnjo nezaposlenosti v domači regiji)?

Prav gotovo zapiranje snovnih krogov poleg doseganja okoljskih ciljev in učinkovite rabe virov pomeni tudi priložnost za rast in nastanek novih »zelenih delovnih mest«, ki jih v našem okolju še posebej primanjkuje. Po prvi oceni bomo z uspešno izvedbo načrtovanega projekta zagotovili cca 9 novih delovnih mest.

Ali se lahko kaj naučimo iz primerov dobre prakse iz tujine (npr. kaj)?

Upam, da lahko veliko, če samo pogledamo zakonodajni okvir in ukrepe držav, ki so na tem področju med vodilnimi. Do leta 2025 bomo v Evropi prepovedali odlaganje odpadkov, ki jih je mogoče reciklirati, energetska predelava in predelava v biogoriva bosta omejeni na odpadke, ki jih ni mogoče ponovno uporabiti ali reciklirati. Zato pa ne bo dovolj, da smo med prvimi po količini ločeno zbranih, želimo si, da bomo med prvimi tudi po količini predelanih v koristne frakcije na podlagi domačega znanja in v okviru slovenskega gospodarstva. Upam, da bo v okviru pristojnih državnih organov in drugih deležnikov pravočasno storjeno vse, da ostanemo enakopravni v okviru ambicioznih prizadevanj najbolj razvitih držav (Danske, Nemčije ...) za temeljni prehod z linearne na bolj krožno gospodarstvo.

Ajda Prislan

Družba Kocerod, Regijski center za ravnanje z odpadki Koroške, v Mislinjski dobravi (foto Ajda Prislan)

Razpis

Razpis za spodbujanje samozaposlovanja

Subvencija za samozaposlitev znaša petsto evrov

Mestna občina Slovenj Gradec je v začetku marca objavila letošnji razpis za spodbujanje samozaposlovanja. Na javni razpis za dodelitev finančnih sredstev za spodbujanje samozaposlovanja se lahko prijavijo samozaposleni občanke in občani v skladu s pogoji razpisa. Predmet razpisa je dodelitev nepovratnih finančnih sredstev za pospeševanje in spodbujanje samozaposlovanja in razvoja podjetništva v Mestni občini Slovenj Gradec, skladno s pravili o dodeljevanju pomoči de minimis. Subvencija za samozaposlitev znaša 500 evrov.

Upravičenci po tem razpisu so samozaposlene osebe, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- stalno prebivališče na območju Mestne občine Slovenj Gradec;
- registracija dejavnosti na podlagi Zakona o gospodarskih družbah, samozaposlitev v obdobju od 1. 6. 2015 do 31. 8. 2016 oz. do dneva porabe sredstev;
- poslovni sedež in dejavnost morata biti na območju Mestne občine Slovenj Gradec vsaj eno leto;
- dejavnost mora pomeniti edini in glavni poklic;

- samozaposlitev mora biti realizirana za polni delovni čas;
- samozaposlitev bo ohranjena vsaj eno leto.

Ostali pogoji so navedeni v besedilu javnega razpisa.

Vlogo z dokumentacijo v zaprti kuverti z oznako »Ne odpiraj – Razpis samozaposlovanje« ter imenom in naslovom pošiljatelja na hrbtni strani je potrebno poslati priporočeno ali osebno dostaviti na naslov: Podjetniški center Slovenj Gradec, d. o. o., Ronkova ulica 4, 2380 Slovenj Gradec.

Rok za prijavo je odprt od dneva objave razpisa do vključno 31. 8. 2016.

Ustrezne in popolne vloge bo obravnavala pristojna komisija po vrstnem redu, kot bodo prispele, do porabe sredstev. Odpiranje vlog bo potekalo 2. 9. 2016.

Za dodatne informacije lahko pokličete Podjetniški center Slovenj Gradec na tel.: 02 884 29 27 ali pišete na elektronski naslov: info@podjetniskicenter-sg.si z navedbo »Razpis samozaposlovanje«.

Katarina Žagar

Intervju: akad. prof. dr. Igor Grabec

Radovednost JE lepa čednost!

Znanstvenik, izumitelj, pedagog, akademik, podjetnik, umetnik, rekreativni športnik, čebelar ...

Vse to in še mnogo več je dr. Igor Grabec, Slovenjgradčan, stanujoč v Ljubljani, ki kljub častitljivim 76 letom starosti zase pravi, da težko miruje. O tem priča tudi njegov znanstveni in umetniški opus, ki poleg 16 patentov – med njimi izstopa t. i. tridimenzionalni rekorder, prva zasnova sodobnega 3D-tiskalnika – obsega še 8 monografij, okrog 500 znanstvenih člankov, številne tehnološke inovacije, pa tudi kiparske skulpture, ki jih najraje izdeluje – kako 'koroško!' – iz lesa.

Inspiracijo za svoje znanstveno raziskovanje in umetniško ustvarjanje črpa iz narave, tiste koroške, ki ga je prevzela v rani mladosti, pa tudi poključke, kjer si je njegova družina – je poročen oče dveh hčera – pred leti uredila vikend. Tam najde Igor Grabec svoj mir, iz katerega se rojevajo vse čudovite domisljice, s katerimi že desetletja navdušuje slovensko znanstveno in umetniško srenjo.

Rdeča nit življenja dolgoletnega rednega profesorja fizike na ljubljanski fakulteti za strojništvo, po upokojitvi 2007. leta pa zaslužnega profesorja Univerze v Ljubljani, je gotovo radovednost. Ta sega onkraj ustaljenih meja med sferami znanosti, umetnosti, ekonomije itd., ki jih je znal edini slovenjgraški akademik tako spretno združevati skozi svoje poklicno in zasebno življenje.

Čeprav nikoli ni posebej hrepenel po medijski pozornosti, je v zadnjem času veliko zanimanja javnosti požel z obširnim intervjujem, ki ga je dal za Sobotno prilogo (20. 2.) našega osrednjega dnevnega časopisa. Nasploh se zdi, da prihaja zanimanje medijev – tudi našega – za njegovo delo z zamudo, kar nakazuje dvojje. Prvič, da znanost v naši družbi na žalost ni deležna tolikšne pozornosti, kot bi si jo glede na prodornost naših znanstvenikov zaslužila. In drugič, da je bil naš sogovornik večino življenja daleč pred svojim časom. Vzporednice z da Vincijem, Michelangelom in drugimi 'multipraktiki' človeštva se ponujajo kar same po sebi.

Vendarle je lepo vedeti, da se ljudje podobnega kova rojevajo tudi v našem okolju in se vanj vedno znova radi vračajo.

Ob prebiranju vašega življenjepisa se mi je kaj hitro utrnilo zelo osnovno vprašanje: od kod Igorju Grabcu tolikšna radovednost?

Na to vprašanje bi znala najbolje odgovoriti mati Narava, ker radovednost ni lastna samo meni, temveč večini živih bitij. Kaj pa pravzaprav sploh je radovednost? Sama beseda nam pove, da bi 'radovedno' bitje rado' nekaj 'vedelo' oziroma pridobilo novice iz svojega okolja. Zakaj pa to počne? Očitno so v razvoju živih bitij imeli več možnosti za preživetje tisti osebk, ki so znali pridobivati informacije iz svojega okolja in jih nato uspešno uporabiti pri svojem vedenju. In kam je to vodilo? V razvoj spomina in mišljenja. Znanstveno delo je samo nadaljevanje tega, čeprav lahko nanj gledamo kot na vrhunec obdelovanja informacij.

Ob tem se lahko še vprašamo, zakaj so nekateri osebk bolj in drugi manj radovedni. Tudi tu nam naravni razvoj ponuja odgovor. Čeprav so si osebk iste vrste živih bitij običajno na videz zelo podobni, je Narava poskrbela za različnost, ki podpira naravno selekcijo in z njo povezan razvoj. In tako se lahko zgodi, da je Igor bolj radoveden kot Rogi. To mu je lahko dostikrat v prid, včasih pa tudi v škodo, recimo če Ice potegne kačo za rep, medtem ko Rogec tega ne stori.

Zato da se dobre lastnosti osebkov ohranijo v naslednjih generacijah, je Narava razvila učinkovit način genskega zapisa in skladno s tem lahko na vaše vprašanje »Od kod Igorju tolikšna radovednost?« zelo preprosto

odgovorim – predvsem od staršev! Mislim, da tako osnovne lastnosti, kakor je radovednost, človek praktično ne more popolnoma zavestno voditi, lahko pa jo malce prilagaja situaciji, v kateri se trenutno nahaja.

Ob navedenem naj nekoliko pokomentiram še znan slovenski pregovor »Radovednost ni lepa čednost!«, ki presenetljivo nasprotuje temu, kar dolgoročno razvija Narava. Morda to drži, če pomislimo, do kakšnih nečednosti nas radovednost lahko pripelje. Vendar je zame pomembnejša dobra plat radovednosti, ki jo razumem kot osnovo za širjenje znanja.

Eden vaših dolgoletnih prijateljev mi je zaupal, da ste znali že v mladostniških letih na zelo preprost in razumljiv način razložiti zapletene fizikalne pojave. Kako bi laiku pojasnili, kaj je, denimo, akustična emisija, z razlago katere ste orali znanstveno ledino?

Akustična emisija je mednarodno uveljavljen strokovni izraz za pokanje, ki ga slišimo ob lomljenju trdnih snovi, vretju vode, drobljenju kamnov pod nogami, nastanku potresnih premikov, šviganju strele itd. Zanimivo je, da imajo vsa živa bitja za zaznavanje tega pojava odlično razvite sposobnosti, saj so jim le-te omogočale dojemanje dogajanja v njihovem okolju.

Samo zamislite si dečka, ki leze proti koncu veje na češnji, da bi prišel do lepo redčih sadežev na njenem koncu. In kaj naredi, ko zasliši pokanje lomečega se lesa v veji? Od kod pa ve, da se mora tedaj umakniti? Mislim, da je to prirojena lastnost, ki nam je ostala še iz pradavnine, ko so se naši predniki prehranjevali s sadeži na lomečih se vejah.

Podobno vsak šofer dobro ve, da je z avtom nekaj narobe, ko nekaj v motorju grozno 'zaškripa'. Običajno sam ne zna oceniti, kaj se je zgodilo, izkušeni serviser pa mu hitro pove, ali se je zlomil zobnik v menjalniku ali pa morda samo ležaj v prvem kolesu. Podobno je tudi z okvarami drugih strojev, recimo zlomom noža na strožnici, ki ga izkušeni strugar zazna na osnovi tega, kako strožnica 'poje'.

Navedene lastnosti ocenjevanja sprememb v našem okolju na osnovi poslušanja so nam tako samoumevne, da o njih praktično sploh ne razmišljamo. Ko pa skušamo narediti elektronske instrumente, ki bi imeli enake sposobnosti, pa naletimo na hude težave. Recimo, da bi želeli narediti instrument za avtomobilski servis, ki bi iz zaznane zvoka avtomobila povedal, ali je v njem napaka in, če je napaka prisotna, tudi kakšne vrste je ter kje se nahaja.

In kako ste rešili ta problem?

Na videz je to običajen tehniški problem, ki se ga inženir običajno loti tako, da preštudira osnovne lastnosti nastajanja in širjenja zvoka ter izbere ustrezne elemente za delo z njim, kot so mikrofoni in elektronski pretvorniki signalov. Pri tem pa se izkaže, da je problem pretvorbe podatka o zvoku v podatke o lastnostih izvora zvoka, kot je recimo zlom zobnika v motorju, neresljiv, če ga skušamo dosledno rešiti po fizikalni poti.

Ko sem pri raziskavah akustične emisije prišel do tega spoznanja, sem se zelo začudil – kako pa potem živa bitja rešujejo ta problem tako učinkovito? In trajalo je nekaj let, da sem našel odgovor – zato ker problema ne rešujejo dosledno, temveč samo približno na osnovi izkušenj. Takšen približni način pa ne ustreza doslednemu fizikalnemu obravnavanju pojava, zaradi česar je tudi preprostejši.

Tukaj torej stopijo v igro vaše nevronske mreže ...

Sistem, ki smo ga razvili za reševanje tovrstnih problemov, deluje podobno kakor živčni sistem inteligentnega bitja, ki se najprej uči na značilnih primerih povezovati lastnosti zvoka in izvora, kasneje pa to znanje uporablja za pre-

tvorbo danih lastnosti zvoka v najustreznejše lastnosti izvora. Zato se takšnemu sistemu pravi 'simulirana živčna ali nevronska mreža'. Z raziskavami v Laboratoriju za sinergetiko na Fakulteti za strojništvo smo na opisan način kot prvi v svetu rešili kar nekaj inženirskih problemov, kot je na primer ocena ostrine rezila s pomočjo zaznavanja zvoka na strožnici, določitev položaja izvora zvoka pri pokanju materiala v obremenjeni konstrukciji itd. Za ta namen smo razvili tudi nove senzorne in metode za analizo signalov akustične emisije.

Zanimivo je, da se podobna naloga povezovanja ene vrste podatkov z drugo vrsto podatkov pojavlja tudi pri oceni užitnosti snovi na osnovi vonja, oceni nevarnosti živali na osnovi njene oblike ipd. Zato ni presenetljivo, da je prav reševanje te naloge vodilo pri razvoju živih bitij do zelo izpopolnjene strukture možganov oziroma

Igor Grabec v svojem 'naravnem ateljeju' na Pokljuki (foto osebni arhiv)

naravne inteligence. O tej tematiki sva s profesorjem Wolfgangom Sachsom z Univerze Cornell v ZDA napisala tudi znanstveno knjigo Synergetics of Measurement, Prediction and Control, ki je izšla leta 1997 pri založbi Springer.

Če ste svojo znanstveno pot pričeli z modeliranjem kaotičnih pojavov v naravi, ste se v zadnjih desetletjih – vsaj tako se zdi – lotili modeliranja družbe, npr. prometnih tokov, porabe energentov ipd. Se družbo sploh da modelirati? Kje je tukaj skrajni domet naravoslovnih znanosti?

Ob raziskavah možnosti uporabe simuliranih živčnih mrež smo se v Laboratoriju za sinergetiko ukvarjali tudi z napovedovanjem raznih zelo kompleksnih, časovno odvisnih pojavov, kakor je na primer potrošnja električne energije ali plina, količina uporabljene materiala v proizvodnji, razvoj bolezni pod vplivom zdravil in podobno. Pri tem se je kot posebna prednost izkazala sposobnost simulirane mreže, da se uči iz danih podatkov. Proces učenja poteka vedno na enak način; na začetku pa je kar izenačen s shranjevanjem podatkov. Pri tem ni pomembno, od kod podatki prihajajo. Uporaba živčne mreže je zato zelo primerna za modeliranje ekonomskih in družbenih pojavov, ki jih je mogoče količinsko okarakterizirati. Sem sodi recimo tudi prometni tok na avtocestnem omrežju.

Malo pred odhodom v pokoj sem dobil s Finske povabilo za sodelovanje v mednarodnem projektu RoadIdea, ki je bil namenjen raziskavam modeliranja in napovedovanja prometnih tokov. Povabilo sem dobil na osnovi prej omenjene knjige, v kateri je opisan način modeliranja kaotičnih pojavov, kakor je na primer prometni tok. Tedaj sva z dr. Francem Šveglom ustanovila firmo Amanova v Tehnološkem parku v Ljubljani, v kateri smo izdelali program za napovedovanje prometnih tokov na avtocestnem omrežju Slovenije.

Kako pa funkcionira takšen program?

Program je simulirana živčna mreža,

ki se iz podatkov, pridobljenih s predhodnim merjenjem prometnega toka, nauči napovedovati ta tok v bodočnosti. Pri preizkusu delovanja sem bil najbolj presenečen nad zanesljivostjo napovedi, saj se je napovedani tok na celotnem omrežju slovenskih avtocest približno 96-% ujemal z dejansko izmerjenim. Po naših podatkih je bila tedaj Slovenija edina država v Evropi, ki je imela program za napoved celotnega prometnega toka na svojem avtocestnem omrežju.

S tem programom smo nato izdelali še program za napovedovanje zastojev na avtocesti ter program za optimalno vodenje prometa s prilaganjem omejitve hitrosti.

Formalno ste v pokoju od leta 2007, ko ste postali tudi zaslužni profesor Univerze v Ljubljani, a še zdaleč niste 'klasičen' upokojenec. S čim vse se ukvarjate?

Upokojil sem se zato, da bi se lahko bolj posvetil kiparjenju, slikanju, fotografiranju, športu, planinarjenju, pisanju, čebelarjenju itd. Skladno s tem sem že četrta leta po upokojitvi pri Kulturnem društvu Mohorjan na Prevaljah izdal knjigo Kipi in stih, ki je nato postopoma izšla še v angleščini, ruščini, japonsčini in nemščini.

Toda ob začetku upokojitve sem dobil ponudbo za sodelovanje v projektu RoadIdea, ki je zaradi znanstvene tematike zame predstavljala izziv in me zvalila v strokovno delo, ki se je končalo šele leta 2015. Vendar težko mirujem ...

No, kaj ste, denimo, nazadnje raziskovali?

Lansko leto sem v reviji Nature bral o zanimivih raziskavah gibanja kapljic na vibrirajočih površinah in se odločil, da izvedem podobne poskuse s kamenčki. Takšne poskuse je začel izvajati Chladni že konec 18. stoletja, zato da je prikazal, kako nihajo glasbeni instrumenti. Sam pojav odskakovanja kamenčka je naključne narave in ga je fizikalno nemogoče izčrpno opisati. Sam pa sem to poskusil narediti s pomočjo statistične analize.

Sestavne dele sistema za izvedbo poskusov sem nabral v skladišču za recikliranje pokvarjenih elektronskih naprav in izvedel poskuse kar doma. Gibanje delcev sem posnel s fotokamer, statistično analizo njihovih poti sem izvedel na osebнем računalniku, statistični model sem naredil sam in uspel opredeliti statistični model, ki zelo dobro reproducira lastnosti pojava, ki je več kot 200 let čakal na ustrezno raziskavo in opis. O tem sem letos poslal članek v objavo v eno izmed vodilnih znanstvenih revij na tem področju; prejšnji teden pa sem pripravil še poster za mednarodno konferenco Dynamics Days. Pa naj še kdo reče, da se ne da dobro reciklirati odpadne elektronike.

Za konec intervjuja se bova nekoliko vrnila na začetek. Vaš oče je bil mojster v nekdanji Tovarni meril, kjer ste kot otrok preživeli ogromno časa. Kaj vse vam je dala izkušnja odrasčanja v Slovenj Gradcu, ki je bržkone vplivala tudi na kasnejšo karierno pot?

Ko sem bil otrok, smo stanovali v hiši ob Tovarni meril. Zato sem bil že kot otrok pogosto v tovarni, opazoval delavce in se od njih tudi naučil delati na mnogo strojih. Zato sem svoj prvi leseni kip izdelal kar v tovarni na tračni žagi.

Ko sem kasneje začel pri kiparjenju uporabljati dleto, sem ugotovil, da je sicer bolj prilagodljiva za delo, toda kipi niso imeli tako lepih linij kakor tisti, izdelani na tračni žagi. Takrat sam ugotovil umetnikom dobro znano dejstvo, da lahko orodje diktira stil. Na splošno pa me je stik s tovarno in z delavci v njej vodil do cenjenja dela in spoštovanja ljudi, ki ga marljivo opravljajo. Izkušnja, ki se je zelo dobro zavedam celo življenje.

Večkrat so vas vabili v tujino. Zakaj ste, kljub temu da bi bili tam najbrž deležni boljših raziskovalnih (in, sklepam, finančnih) pogojev, ostali v Sloveniji?

Ljubezen do domovine so mi privzgojili najprej doma, nato so jo spodbujali v osnovni šoli in na nižji gimnaziji v Slo-

Akad. prof. dr. Igor Grabec (foto SAZU)

venj Gradcu ter mi jo potem še utrdili v Gimnaziji Ravne. In »kar se Janezek nauči, to Janez zna!«. Slovenija, predvsem pa Koroška, je moja domovina, tu sem srečen in tu rad živim. Na to zavest denar pri meni nima vpliva. Je pa res, da sem imel srečo, ker sem po študiju fizike imel možnost raziskovalnega dela na Institutu Jožef Stefan, nato pa na osnovi tega dela dobil dobro zaposlitev na Fakulteti za strojništvo, kjer sem ustanovil Laboratorij za sinergetiko.

Ko so mi na eni od najboljših univerz na svetu ponudili redno mesto profesorja, sem se jim za to zahvalil, zavedajoč se, da imam več kot Ameriko doma. Nisem pa zaradi tega zapečkar. Udeležil sem se okoli 150 mednarodnih znanstvenih konferenc; v zvezi s tem sem dosti potoval po svetu, se seznanil in sodeloval s tujimi znanstveniki ter se od njih tudi mnogo naučil. Na osnovi tega sem nato omogočil tudi svojim mlajšim sodelavcem enako udeleževanje v mednarodnem znanstvenem okolju.

Se radi vračate v svoj rojstni kraj?

Obisk Slovenj Gradca je zame vedno praznik. Običajno ga nadgradim z obiskom še kakšnega kraja Koroške ali s skokom na bližnji pohorski vrh.

Najbrž ste sposobni na razvojni situaciji Slovenj Gradca pogledati objektivneje kot njegovi današnji domačini. Kje vidite kot svetovljan in kot človek, ki diha inovacije, njegove največje razvojne potenciale?

Iz svoje mladosti v Slovenj Gradcu se spomnim tovarn meril, usnja in koster mnogo manjših obrtniških delavnic, ki so ljudem nudile možnost preživetja. S precejšnjo žalostjo sem opazoval njihov propad v preteklih dveh desetletjih in se spraševal, kje je vzrok za takšno stanje. Kot zunanji opazovalec bi težko našel odgovore na ta vprašanja za vsako posamezno podjetje, mislim pa, da je za propad precej krivo celotno stanje v naši državi, predvsem pa nepoštenost, ki jo je nepravilno izvedena privatizacija uveljavila kot osnovo za 'uspeh'. Zelo narobe! Osnova za uspeh družbe kot celote sta lahko samo znanje, podprto s prizadevnim delom, in pošteno vodenje!

Zato me je še posebej razveselilo, ko sem pred nedavnim zvedel za Visoko šolo za tehnologijo polimerov v Slovenj Gradcu. Mislim, da bi lahko ta prijeten in kulturn kraj ustanovil še kakšno podobno šolo, recimo na področju računalništva, robotike, oblikovanja ipd. ter s tem ponudil mladim možnost izobrazbe v domačem kraju. Na tem področju bi se lahko tudi primerno povezal z Ravnami in Velenjem in se začel spogledovati z možnostjo ustanovitve koroške univerze.

Marsikdo bo oporekal, da to stane. Ja, res stane, toda mladi izšolani ljudje nato iščejo možnosti najprej v kraju svojega šolanja ter prispevajo k njegovemu razcvetu. In tako se naložba obrestuje. Nikjer v svetu nisem videl kraja z odlično šolo, ki bi bil v stanju nazadovanja. V uspešnih deželah, kakor so Japonska, Finska, Švica, Nemčija in ZDA, pa sem povsod videl zelo visoko cenjenje znanja in marljivega dela. Zato mislim, da ima v tej smeri tudi Slovenj Gradec veliko možnosti razvoja.

Aljaž Kitak

Trajnostna mobilnost

Vsi na kolo za zdravo telo in naravo

Uresničevanje strategije Ubranst bivanja pri Mestni občini Slovenj Gradec podpira projekt S kolesom v službo, ki ga v sodelovanju s Kolesarsko mrežo Slovenije izvaja Zavod za ekologijo in preventivo pred nesrečami Ekopren iz Slovenj Gradca.

S ciljem zniževanja CO2 in delcev M10 (zdravju škodljivi mikrodenci v zraku, ki jih sprošča promet) ter krepitve zdravja posameznika Zavod Ekopren vzpodbuja vožnjo s kolesom v akciji promocije kolesarjenja v službo. »V občinskem dokumentu Načrt trajnostne mobilnosti je zabeleženo, da osebna vozila med vožnjo v strnjnih naseljih prispevajo kar 77 % onesnaženosti z delci M10 in CO2. Ministrstvo za okolje in prostor pripravlja predpis, s katerim bi iz naslova takse za CO2 plačali kilometrinu za prevoz v službo s kolesom. Zavod Ekopren bo za vsa sodelujoča podjetja in njihove kolesarje pripravil elektronski sistem za evidentiranje kolesarjev, ki se pripeljejo s kolesom v službo,« je povedal vodja projekta Vladimir Jarh Nikolič, ki razlaga tudi primer, da v Franciji plačajo posamezniku 25 centov za prevožen kilometer s kolesom, kadar se pelje v službo.

Glede na ugodne kolesarske poti v naši mestni občini so možnosti za prevoz v službo s kolesom dobre. Ljudje se s kolesom največkrat peljejo v razdalji okrog 3 km in v tej razdalji je na tak

način prihranjenih kar 300 kg izpuštev CO2 v okolje.

Kolesarjenje na delo prispeva k zdravju delavcev in Jarh Nikolič dodaja, da se promocija zdravja izvaja tudi na podlagi Zakona o varstvu pri delu, zato se promocija kolesarjenja lahko izvaja tudi med predavanji o varstvu pri delu: »V podjetju Grammer smo izvedli predavanje o kolesarjenju, ki so ga delavci dobro sprejeli.«

V Četrtni skupnosti Center so MO dali pobudo za izboljšanje kolesarskih poti. »Kadar so kolesarske poti dovolj varne, se več delavcev odloči za vožnjo s kolesom v službo. Kolesarji ugotavljajo nekatere nevarne točke na kolesarskih poteh, zato pričakujejo, da jih bodo občinske službe uredile. Ugotovili smo tudi, da manjka tudi kak mostiček za kolesarje,« zaključuje Vladimir Jarh Nikolič skupaj s povabilom za čim množičnejšo uporabo koles.

Zavod Ekopren je v sodelovanju s podjetjem Vegatop iz Slovenj Gradca razvil sistem za evidentiranje prihoda kolesarjev v službo. »Sistem deluje na podlagi RFID kartice, ki je pritrjena na vsakem kolesu, tako se prevoženi kilometri zabeležijo v elektronski sistem, na podlagi katerega se lahko obračunava kilometrina,« še pojasnjuje Jarh Nikolič, kar bo uporabno pri subvenciji načrtovane kolesarske kilometrine iz Podnebnega sklada.

Ajda Prislan

Uspeh dijakov SŠ Slovenj Gradec in Muta

Storitve wellness centra bi odlično prodali

Na 10. mednarodnem sejmu učnih podjetij v Celju, državnem tekmovanju učnih podjetij, so dijaki 3. letnika Srednje šole Slovenj Gradec in Muta – smer ekonomski tehnik v kategoriji Prodaja dosegli odlično drugo mesto, v celotni oceni pa tretje. Sodelovali so z učnim podjetjem Diona, d. o. o., wellness center.

Na sejmu učnih podjetij je sodelovalo 48 učnih podjetij iz Slovenije, Črne Gore, s Hrvaške, iz Litve in Italije, med njimi so bili dijaki slovenjgraške srednje šole z učnim podjetjem Diona, d. o. o., ki ima zamisel poslovanja kot wellness center. Njihova mentorica Darja Sovinc je povedala, da so s pripravi začeli že na začetku januarja, ko so zmagali na šolskem tekmovanju. Tudi pouk tega predmeta v šoli poteka kot pravo podjetje, kar pomeni popoln prikaz delovanja, simulacijo podjetja v praksi.

Dijaki so seveda zelo ponosni na svoj uspeh, hkrati pa se zavedajo, da jim bo ta izkušnja pomagala tudi v življenju v bodoče, saj so pridobili mnogo znanja v retoriki, nastopanju, informatiki, tujih jezikih, kar jim bo pomagalo pri nadaljnjem delu ne glede na to, kje bodo zaposleni.

Za tekmovalni sejem so pripravili lično stojnico in veliko propagandnega materiala: radijsko reklamo, ki se

je vrtela na sejmskem radiu, spletne strani in razne ponudbe, reklame, letake, zloženke, račune, pogodbe, nagradno igro. Dijaki so bili zadovoljni tako s svojo predstavitvijo kot z obsegom prodaje. Komisija, ki se je pomešala med obiskovalce, tako da tekmovalci niso vedeli zanj, si je ogledala urejenost in izvirnost ureditve razstavnega prostora, poslovno dokumentacijo, celostno grafično podobo promocijskega gradiva - katalog, prospekt, zgibanka, vizitka, osebno urejenost osebja z oznakami z imeni ter komuniciranje in odnos z obiskovalci, kar zajema prijaznost, odprtost in dobro informiranost o izdelkih in storitvah podjetja. Pomembno je bilo tudi, kako se dijaki znajo »strankami« sporazumevati v angleškem jeziku, seveda pa nivo sporazumevanja v materinem jeziku. Izvirnost poslovne ideje so potrjevali inovativnost, iznajdljivost in reševanje konkretnega problema, izvirnost v postavitvi in opremitvi stojnice, v povezavi z izvirnostjo ideje pa oblika, grafična podoba in prikaz storitev ali proizvodov.

Za nagrado ob uspehu na mednarodnem tekmovanju učnih podjetij v Celju si bodo dijaki Srednje šole Slovenj Gradec in Muta iz učnega podjetja Diona, d. o. o., wellness center privoščili strokovno ekskurzijo.

Ajda Prislan

Dijakinje in dijak pri svoji stojnici v Celju; skupaj z ravnateljem šole Bernardom Kresnikom so zelo ponosni na svoj uspeh. (foto Darja Sovinc)

Varstvo gorske narave

V gorah nismo sami, smo samo gostje

Čistilna akcija PD Slovenj Gradec; v naravnem okolju je še veliko odpadkov.

Varstvo gorske narave pomeni predvsem varstvo pred človekom! Kot gostje prihajamo v občutljiv gorski svet, kjer iz podzemskega misterija izvira pitna voda, največji kapital vseh človeških civilizacij, in samo od nas je odvisno, kako bo s tem kapitalom v prihodnosti.

Obiskovalci pozabljamo, zakaj hodimo v naravo in da smo tam samo gostje. Nasprotno, postali smo največji onesnaževalci gorske narave. Kaj lahko storimo, da bo drugače, boljše? Varovati moramo gorsko naravo s ciljem ohranjanja njene prvinskosti in zadnjih ostankov divjine s spodbujanjem drugačnega, do narave obzirnega obiskovanja in koriščenja gora ter stalno ozaveščati javnost o naravovarstvenem pomenu gora.

Obiskovalci gora smo povsod v naravi samo gostje. In nismo sami. Kjer koli hodimo, so doma in so si svoje življenjsko okolje prilagodile številne rastlinske in živalske vrste. V zapleteni, a brezhibno uravnovešeni gorski naravi ni večvrednih ali manjvrednih, pomembnih ali nepomembnih, potrebnih ali nepotrebnih življenjskih oblik. Vsaka oblika je enako pomembna in enako potrebna. Obiskovalcem je vedno brezplačno odprta galerija

neponovljivih naravnih lepot in čudežev. Kot gostje prihajamo v občutljiv gorski svet, kjer iz podzemskega misterija izvira pitna voda, največji kapital vseh človeških civilizacij, in samo od nas je odvisno, kako bo s tem kapitalom v prihodnosti. Kot gostje iščemo neskončne možnosti za duševno sprostitve, notranjo obogatitev in obnovo svojih telesnih sposobnosti. Ali smo kot gostje dovolj obzirni in občutljivi do tega prostora? Žal številni obiskovalci gora te obzirnosti ne poznajo, obnašajo se objestno, pov-

Posledice brezobzirne vožnje z motornimi kolesi v bližini Ribniškega jezera

Bila je velika noč, praznik ljubezni in usmiljenja

Cvetnonedeljski snopi Joca Juvana ohranjajo star običaj

Velika noč je največji krščanski praznik. Datum tega večdnega praznika je pogojen s prvo spomladansko polno luno, njegov zunanji videz se sčasoma spreminja, drugačen je tudi v različnih predelih sveta. V notranjosti pa ne moremo mimo dogodka, ki je sprožil plaz praznovanja in se dotika pereče teme smrti in vstajenja, razlaga slovenjgraški župnik Simon Potnik: »V velikonočnem času se zavedamo, da slabo je zelo močno in ni samo zunaj mene, je tudi v meni, pa če si priznam ali ne. Velika noč pa mi hoče povedati, da to ni končna resničnost, človek v bistvu ni slab, v svojem bistvu je dober. Slabo bo umrlo in smrt na koncu nima zadnje besede, lupina groba bo uničena, zato je velika noč veselo oznanilo tako za verujočega in neverujočega, pobožnega ali ne. Ljubezen ne more umreti, nemogoče je, da bi umrla.«

Jože Juvan iz Starega trga izdeluje snope, ki jih teden dni pred veliko nočjo, na cvetno, 6. postno nedeljo, nesejo v cerkev k blagoslovu. »V naši hiši je bila navada, da je naš očka delal snope in jaz sem to delo nadaljeval. Odločil sem se ohraniti to tradicijo, zato sem jih nekaj, različnih oblik in velikosti, poslal na ocenitev na Obrtno-podje-

Jože Juvan danes izdeluje majhne ljubke cvetnonedeljske snopiče.

tniško zbornico v Ljubljano,« je Jože Juvan opisal začetek svojega ustvarjanja, za katerega je prejel certifikat domače obrti. Koroški snop se razlikuje od butare, ki je poznana v drugih slovenskih pokrajinah. Vsebovati mora pet vrst lesa, to so iva z mačicami, dren, ki v tem času že tudi cveti, grm čremse, ki raste ob vodi, in zimzeleni pušpan. Z vrbovimi vejicami pa Jože

Zaradi ogroženosti je rogač (v okviru Nature 2000) varovan hrošč.

zročajo škodo, ogrožajo celo življenja drugih. Neokrnjene gorske narave je vedno manj, potreba po njenem ohranjanju pa vedno večja. Iščemo zadnje preostanke divjine in pozabljamo, da z množičnim obiskovanjem pomagamo k njenemu izginjanju.

Sposobni smo priti povsod. Toda sposobni smo tudi, da se sami odločimo, da ne hodimo povsod in kjer koli, se zavestno odpovemo ter pustimo v miru kakšno občutljivo in za preživetje ogroženih vrst pomembno območje. V naravi ni nič stalnega, razen stalnega spreminjanja. Ponavljajočih se naravnih procesov človek ne zna uravnati. Kadar jih spreminja zaradi koristiljubnih namenov ali v zmotnem prepričanju, da jih ureja, jih prevečkrat nepopravljivo, za naravo in zase, in neodgovorno uničuje.

Zgoraj zapisano je le nekaj misli iz zgibanke Komisije za varstvo gorske narave pri Planinski zvezi Slovenije. Celotno zgibanko najdete na spletnem naslovu http://kvgn.pzs.si/dokumenti/zgibanka_kvgn.pdf.

Janez Senica, varuh gorske narave in vodja Odbora za varstvo gorske narave pri MDO PD Koroške

vse skupaj poveže in teh vezov mora biti neparno število, kar je že star običaj. »Včasih, ko si prinesel snop v cerkev, so fantje odvečno vrbovo vez kar odrezali, če je snop imel parno število vezov,« je opisal Juvan. Ko je končan, se na njegovo krošnjo navežejo pisani trakovi iz krep papirja in Jože je, ko je delal še velike snope, vanj povezal tudi jabolko.

Podari jih sorodnikom, prijateljem, sosedom in na cvetno nedeljo jih nesejo k blagoslovu. »Ti snopi so v čast Jezusu, v spomin, ko so ga peljali na križanje. Spremljale so ga množice oljčnih in palmovih vejic, pri nas pa je ta simbolika ostala z zelenjem, ki raste na naših tleh,« je dodala Jožetova žena Anka. Tak okrašen šopek vej pa s sabo nosi tudi drugo simboliko. Ko blagoslovljenega prinesejo iz cerkve, od njega odtrgajo vejico ali od velikega odrežejo kos lesa, da jih zatikajo po njivah in vrtovih za dobro letino. »Ko so včasih še kurili v štedilnikih z drvimi, so, kadar je prišla kakšna huda ura, vrgli vejico v ogenj, da je varovala hišo pred strelo ali neurjem. Kajti snop ostane zataknen nekeje v hiši še celo leto do svetih treh kraljev, ker je to blagoslovljen les,« pripoveduje Jože Juvan in nadaljuje, da so iz teh vejic na koncu naredili še trikraljevske križe, ki jih potem pribijejo nad vhode v hiše. Ko je blagoslovljen nov snop, starega ni dovoljeno vreči v smeti, obvezno ga je treba zakuriti. V današnjem času, ko družine nimajo več štedilnikov na drva, jih skurijo ob vrtovih.

Ajda Prislan

Ekološki nasvet

Domač krompir brez
agrokemikalij in umetnih gnojil

Domač krompir lahko že sredi marca posadimo pod kopreno, prej pa ga nakalimo. Domač krompir z vrta ali vzgojen v sadilni vreči je popolnoma nekaj drugega kot voden in poln agrokemikalij iz Egipta ali industrijsko pridelan in napolnjen z umetnimi gnojili tudi od kod bližje.

Če ga nasadimo sredi marca, lahko pridelamo zgodnje sorte za sprotno porabo že od sredine maja. Izbira zemljišča: zemlja naj bo rahla, brez večjega kamenja in v njej ne sme zastajati voda; pri pripravi tal dodajmo organsko zemljo – dobro zadržuje vlago kot tudi rahlja in je primerna tako za težka glinena ali rahla peščena tla; priporoča se 1 blok 70-l zemlje na 5–10 kvadratnih metrov. Organsko gnojenje: grede čim globlje prekoplamo, grude prsti zdrobimo in pognojimo z organskih gnojilom v količini 4 kg/ar; vsa gnojila je priporočljivo vkopati v zemljo med prekopavanjem le-te. Nakaljevanje semena: s tem načinom semenskemu krompirju pospešimo vznik za dva tedna; uporabljamo ga za sajenje zelo zgodnjih sort, zlasti pod kopreno; hitra kalitev pomeni manjše izčrpavanje gomolja, kar se lahko zgodi zlasti v vremenskih razmerah, ki so za kalitev neugodne. Kolobar: krompirja ne sadimo na isto površino vsaj tri oz. štiri leta zapored. Priporočljivo je izbrati sorte, ki so odpornejše proti boleznim, kot so virus Y, krompirjeva plesen, nematode in krompirjev rak. Če sadimo drobnejši semenski krompir, je pridelek po navadi manjši. Za vrtničarje je zlasti primerno seme, namenjeno za ekološko pridelavo.

S sajenjem zgodnjih sort se
izognemo krompirjevi plesni

Krompir sadimo, ko doseže temperatura tal vsaj 8 °C. Zemlja se bo kmalu dovolj ogreela, kadar so dnevne temperature od 10 do 12 °C. V osrednji Sloveniji je to konec marca, če tla niso pokrita s snegom.

Zaradi višjih temperatur pod debelejšo zimsko kopreno lahko zgodnje sorte posadimo že sredi marca in bomo imeli pridelek še pred koncem maja; rast še pospešimo z nakalitvijo semena in z uporabo naravnih krepilcev; ko mine nevarnost slane, krompir odkrijemo; pri zunanjih temperaturah nad 25 °C je pod kopreno že prevroče, preveč toplote pa lahko povzroči manjši in pozen pridelek; v kolikor krompir zaostaja v rasti ali nima prave temno zelene barve listov, ga lahko tudi zalijemo s tekočim hitro delujočim organskim gnojilom, vendar še v zgodnejši fazi rasti, saj z njim okrepimo rast in ne debelitve gomoljev.

Krompir okoplamo in osipljemo tako, da naredimo grebene, ko rastline zrastejo od 15 do 20 cm visoko. Nad gomolji zagotovimo vsaj 5 cm zemlje, saj s tem preprečimo, da bi se spore plesni, ki bi jih dež spral z listov, prebile do gomoljev. Lahko pa krompir malo osujemo že na začetku in bo zaradi višje temperature pod zemljo prej vzkalil.

Organsko dognojevanje

Ob osipanju organsko dognojimo z gnojili na bazi alg, ki hitro delujejo in imajo fino granulacijo, da se hitro raztopijo. Za zdrav in obilen pridelek priporočamo organska gnojila, ki so prilagojena za plodovke, saj želimo večji plod – gomolj, da bo krompir debelejši. Izberimo organsko gnojilo za plodovke in paradižnik, ki ga lahko uporabimo tudi kasneje za gnojenje in dognojevanje paradižnika, saj sta s krompirjem iz iste družine razhudnikov. Količina 1 kg zadoštuje za ¼ ara ali 25 m². Gostota sajenja: krompirja ne sadimo pregosto, pravilo je štiri (pozne sorte) do pet (zgodnje sorte) gomoljev na kvadratni meter, priporočena medvrstna razdalja pa od 65 do 70 cm (le tako bomo imeli dovolj zemlje, da vrste osipamo); v vrsti posadimo gomolje

od 30 do 35 cm narazen (posledici pregostega sajenja sta droben pridelek in bujna, neprežračena cima, v kateri se okužbe lažje prenašajo). Krompir potrebuje redno oskrbo z vodo.

Krompir radi napadejo koloradski hrošči ali krompirjeva plesen. Preventivna krepitev je zato nadvse zaželena in navadno nujno potrebna. Že v zgodnejši fazi rasti lahko z naravnimi pripravki, kot so »hrošči stop« in »boleznij stop«, bistveno zmanjšamo pojavnost tako škodljivcev kot boleznij in s tem omogočimo krompirju hitrejšo in nemoteno rast. Oba naravna pripravka uporabljamo tako, da krompirjeve rastline zalijemo 2–3-krat v fazi rasti. Ob pojavu problemov v kasnejših fazah rasti, če rastlin predhodno nismo okrepili, rastline enako zalivamo in jim tako pomagamo. Zgodnje sorte začnejo tvoriti gomolje, ko so rastline visoke od 15 do 20 cm. Zmotno je prepričanje, da je pogoj za nastavljanje gomoljev cvetenje krompirja.

Če doma sadite krompir ali katerokoli zelenjavo, poskrbite, da jo boste vzgojili na organski – naraven način. Krompir, prepojen z agrokemikalijami in umetnimi gnojili, lahko vedno dobite v trgovinah, doma pridelan krompir na organski način, z zgoraj omenjenimi principi in metodami, pa je povsem nekaj drugega. Uživali boste ob pridelavi, zdravo živeli in okusno jedli.

Marko Hočevar

prehrane, ki je ne more nadomestiti nobeno zdravilo, dobljeno v lekarni. Ljubitelji zdrave prehrane, ki imamo s pridelavo prehrane možnost samo delne samooskrbe, smo ostalo zelenjavo, ki je podobna »tekočemu« paradižniku, korenčku in podobno, prisiljeni kupovati v veleblagovnicah, ki prodajajo zelenjavo, vzgojeno na »vodi« z dodatki,« meni Ivo Karner, ki omenja tudi, da je bil organizator dogodka programski vodja društva Učni sadovnjak Jože Santer, učno snov za uspešno pridelavo vrtno zelenjave je posredoval predsednik istega društva Jernej Mazej, ki je absoluten Visoke šole za hortikulturo in se s to vedo praktično ukvarja zelo prepoznavno že nekaj let na svoji kmetiji, pri dogodku pa so sodelovali tudi člani vseslovenskega društva Trajnostni razvoj Slovenije – TRS. O prednostih organskih gnojil je govoril Primož Ulaga in predstavil novejšo organsko gnojilo Bio Organik Guano, ki temelji na iztrebkih netopirjev.

»Med slušatelji smo tokrat bili pretežno vrtničarji, ki imamo vrtove ob svojih hišah. Presenečen sem bil, da med slušatelji nisem opazil vrtničarjev, ki imajo vrtnice najete prek mestne občine. Vsaka občina, ki razpolaga z neobdelanimi kmetijskimi zemljišči, je dolžna narediti program izkoriščanja le-teh v naše dobro,« je še mnenje Iva Karnerja, ki s tem zagovarja cilje za večjo samooskrbo z zdravjo, ekološko prehrano in hkrati zmanjšanje brezposelnosti.

(AP)

Klub Korošcev Ljubljana
Koroški ples v Ljubljani
znova navdušil

Klub Korošcev Ljubljana (KKL) obstaja v tej postavitvi in pod predsednikom kluba mag. Jankom Arhom že 23 let in 12. marca so Korošci ter prijatelji Koroške stopili v plesni korak že točno triindvajsetič. Letos na novi lokaciji – v Hotelu Lev. Tokrat je bilo na nek način vse koroško obarvano: od plesnega salona z imenom Karantanija, hrane, ki so jo prispevale koroške kmetije (Ploder, Marin, Kažar, Klančnik, Rebernik) in jo je pomagala oblikovati gurujka »kuharije« iz Kulinarne sekcije znotraj kluba Doroteja Omahen, do predmetov na mizah za tiho licitacijo. Še ansambel Victory, ki jih je zabaval z glasbo in namigi, kako plesni večer zaokrožiti v popolno doživetje druženja, je besedilo kakšne pesmi prilagodil Korošci.

In potem so bili tukaj še gostje večera. V kulturnem delu sta nastopila

Anej Piletič (finalist šova Slovenija ima talent) in njegov brat Rok s Prevalj. Anej je še dijak Gimnazije Ravne, gimnazije torej, ki je že vedno bila tisti rt Korošcev, od koder so s Koroške odpuli v Ljubljano ali še naprej, v svet. Nastopil pa je tudi Biološki oktet iz Biotehniške fakultete v Ljubljani, katerega nastop z lahkoto ostane brez komentarja, če se upošteva, da so med njimi trije Korošci. In Korošci, kot je znano, so vedno za mušter bili! Za mušter pa je KKL zagotovo lahko mnogim tudi zaradi drugih aktivnosti. Različnim sekcijam, ki delujejo pod njegovim okriljem (Jadralna, Avanturistična, Planinska in Kulinarčna), se bo aprila pridružila še ena: Sekcija za življenje, ki jo bo vodila Korošica Marijana Mlinar Močnik, holistična terapevtka.

Renata Picej

Prostovoljci Rdečega križa Slovenj Gradec
Osamljeni ljudje so veseli
družbe in pogovora

Obmčno združenje Rdečega križa Slovenj Gradec, ki združuje 14 krajevnih organizacij, se na različne načine odziva na pojave stiske in nemoči v lokalnem okolju, še posebej ranljivih skupin, kot so otroci in starejši. Število posameznikov in družin, ki jim Rdeči križ lajša stiske s prehranskimi in higienskimi paketi, šolskimi potrebščinami in z brezplačnimi počitnicami, se je lani po nekaj letih naraščanja nekoliko umirilo, ugotavlja sekretarka slovenjgraškega območnega združenja Anka Matvoz. Lani so razdelili okoli 20 ton hrane in zbrali 7 ton oblačil.

V javni razdelilnici urejeno razdeljevanje hrane bo nekoliko razbremenilo prostovoljce in prostovoljke Rdečega križa, ki so skoraj tri leta pomagali pri razdeljevanju viškov hrane. »Vsak večer smo delile hrano v naših skladiščnih prostorih, to je bilo za nas poleg redne dejavnosti dodatno delo, od vsega smo pravzaprav že zelo utrujene,« pove Marjetka Kočevar, predsednica slovenjgraške krajeвне organizacije, in dodaja: »Edina sreča je, da so uporabniki tako zelo hvaležni, veseli so vsake hrane, ki jo prejmejo, tudi če je bilo te kdaj bolj malo.« V delovanje razdelilnice se bodo tudi v prihodnje vključevali z napotitvijo ljudi, ki so upravičeni do takšne pomoči, ter seveda z nasveti in izkušnjami, ki so se nabrale predvsem ob delu z brezdomci in varno hišo.

Na območju slovenjgraškega združenja Rdečega križa deluje okoli 200 prostovoljcev, ki delijo hrano, obiskujejo starostnike, bolne ljudi in invalide, sodelujejo pri krvodajalstvu ter nudijo pomoč ob naravnih in drugih nesrečah. Zadnje leto se aktivno vključujejo tudi v pomoč pri sprejemanju prebežnikov na drugih koncih Slovenije. »Mi ne razmejujemo pomoči, začnemo pa pri družinah, kjer je socialna stiska največja, posebej občutljivi smo pri otrocih,« pravi predsednik Marjan Križaj, ki je v imenu vseh krajevnih organizacij in prostovoljcev ob

dnevu Civilne zaščite sprejel priznanje – bronasti znak Civilne zaščite – za predano in uspešno delo pri varovanju človeških življenj in lastnine ob naravnih in drugih nesrečah.

Pohval za svoje delo na terenu in dobrih odzivov so bili domači prostovoljci veseli tudi na simpoziju prostovoljcev v Nemčiji, kjer so kot primer dobre prakse izpostavili Drobčinico, akcijo, v kateri že tradicionalno na več lokacijah s prodajo kruha zbirajo denar za malice otrok iz socialno ogroženih družin. »Delo z otroki je najlepši del naše dejavnosti. To so trenutki, ki te bogatijo,« pove Marjetka Kočevar.

Obiskov prostovoljcev se zelo razveselijo tudi starejši ljudje, predvsem tisti na podeželju. »Na terenu je dela veliko, sploh pri nas na območju Golavabuke, kjer pokrivamo res velik teren,« pripoveduje prostovoljka Mihaela Kretič in dodaja, da so starejši ljudje bolj kot skromnih daril ob praznikih veseli družbe in pogovora. Prostovoljci za svoje delo niso plačani, čeprav marsikdo meni drugače, opozarja Stanko Kretič, predsednik krajeвне organizacije Golavabuka. »Ljudje so nas veseli, radi se z nami pogovorijo, sploh tisti najbolj osamljeni, in to šteje največ,« poudarja Kretič. Prostovoljci na terenu slišijo najrazličnejše zgodbe in se iz prve roke prepričajo, kako, v kakšnih razmerah živijo ljudje. »Posebej pozorni smo tudi na družine z več otroki. Sicer pa je ljudi treba najti, največkrat sami ne bodo poiskali pomoči,« pripoveduje Štefka Pohovnikar, predsednica krajeвне organizacije Sele - Vrhe.

Prostovoljci si v svoje vrste prizadevajo pritegniti še več ljudi, predvsem mladih, ki so zdaj bolj kot na drugih področjih aktivni pri krvodajalstvu. Sicer pa bodo letos svoje delo in aktivnosti predstavljali ob različnih priložnostih, s katerimi bodo počastili 150-letnico delovanja te humanitarne organizacije.

Maja Nabernik

V akciji Drobčinica s prodajo kruha zbirajo denar za malice otrok.

Srečanje vrtničarjev

Semena naših babic

Obiskovalke in tudi nekaj obiskovalcev dogodka o vzgoji vrtno zelenjave so zanimala semena naših babic.

Prvi znanilci pomladi so že vrtničarji, ki se zberejo, da bi si izmenjali ali pridobili kakšen nasvet o zdravi prehrani in samooskrbi. Eno takšnih srečanj z možnostjo izmenjave semen je bilo srečanje z naslovom Semena naših babic, ki ga je priredilo slovensko društvo Učni sadovnjak v sodelovanju s Semenarno Ljubljana, turističnimi društvi iz Slovenj Gradca, Šmartna pri Slovenj

Gradcu in Turiške vasi ter z Ekološkim društvom Slovenj Gradec.

Okoli štirideset prisotnih, ki jih je zanimalo marsikaj o pridelavi vrtno zelenjave, saj so gostujočim strokovnjakom postavljali številna vprašanja, prisega na semena pri nas skoraj pozabljenih rastlin v domačih vrtovih. »Dogodek je bil lep, koristen, izobraževalen, obisk ljubiteljev zdrave

Uspešno leto legenskega konjeniškega kluba

Posebno pozornost posvečajo mladini

Konjeniški klub Cross Country Club Legen, član Športne zveze Slovenj Gradec, je uspešno zaključil tudi zadnje enoletno obdobje. Kupili so novega konja, lipicanca Samirja. Poleg organizacije in izvedbe jež v naravo, med katerimi bi izpostavili ježo v Dovže na Štefanovo 26. decembra, ježo na sv. Nežo, sodelovanje v pustnih povorkah v Kotljah in Slovenj Gradcu, blagoslov konj na sedežu kluba, Kutnikovo ježo (združena z ježo Kresničk, članic CCCL), ježo na Grajsko vas, v klubu še posebno pozornost posvečajo mladini.

Na področju izobraževanja in usposabljanja članstva ter šolske mladine so, kot že leta prej, priredili počitniško jahanje za osnovnošolce, na katerem je sodelovalo 40 otrok, jahanje za izbirne vsebine za srednješolce (sodelovalo 50 dijakov), tečaj za »jahač I« (sodelovalo 8 tečajnikov) in predavanje za organizacijo športa (Team Olympiad). Pripravili so predstavitev jahanja za osnovnošolce, na katerem je sodelo-

valo 200 učencev, in obiskali člane na ranču Vitanjsko Skomarje.

V okviru aktivnosti za Civilno zaščito so izpeljali interno vajo iskanja pogrešane osebe (sodelovalo je 16 članov kluba). Med usposabljanjem za prvo pomoč so prikazali oživljanja ob srčnem zastoju, slovenjgraški radioklub pa je članom CCC Legen pokazal, kako se uporabljajo radijske zveze. Predsednik konjeniškega kluba CCC Legen Vladimir Jarh Nikolič je dodal, da bi v klubu morali več časa posvetiti delu s konji in izobraževanju o njih.

V zadnjem letu so na novem sedežu kluba na Legnu poleg manjših gradenj in posegov za vzdrževanje objektov in okolice postavili novo, 120 m dolgo ograjo za manežo, izdelali manežo v predpisanih dimenzijah 20 x 40 m, postavili so tudi objekt sedlarne z drvarnico in s hlevom za drobnico in kokoši ter izdelali osnove za okrasni ribnik.

Ajda Prislan

Med vajo iskanja pogrešane osebe (arhiv konjeniškega kluba CCC Legen)

Ozaveščanje o pomenu delovanja ledvic

Ledvična bolezen sprva nima posebnih znakov

(foto arhiv SB Slovenj Gradec)

Svetovni dan ledvic so na Koroškem obeležili na sedmih stojnicah v zdravstvenih domovih in slovenjgraški bolnišnici. Delili so informativna gradiva, del akcije pa namenili tudi testiranju seča. Ledvična bolezen sprva nima posebnih znakov, zato so takšna testiranja zelo pomembna, še posebej za rizične skupine, kot so sladkorni in srčni bolniki, bolniki s povišanim krvnim tlakom in starostniki. Akcije ob svetovnem dnevu ledvic, ki jih organizirata Zveza društev ledvičnih bolnikov in Slovensko nefrološko društvo, so na Koroškem vedno dobro sprejete.

Splošna bolnišnica Slovenj Gradec se skupaj s koroškimi zdravstvenimi domovi, sodelavci iz programa Cindi in z bolniki akciji ob svetovnem dnevu ledvic pridružuje že enajst let. Odziv ljudi je dober, tako na različnih lokacijah v enem dopoldnevu naredijo tudi do tisoč testiranj. Ta so izjemnega pomena, poudarja Bojan

Vujkovac, predstojnik slovenjgraškega Centra za dializo, saj ledvično bolezen še vedno pogosto odkrijejo prepozno. Obiskovalcem stojnic so tako omogočili merjenje krvnega tlaka, krvnega sladkorja, udeleženci pa so stanje svojih ledvic lahko preverili z oddajo seča. V laboratoriju so nato preverili prisotnost beljakovin v seču, kar velja za eno od osnovnih presejalnih metod za ugotavljanje ledvičnih bolezni. Na nekaterih lokacijah so se ljudje lahko posvetovali z zdravniki nefrologi, ob večini stojnic pa so izkušnje delili tudi bolniki s končno odpovedjo ledvic.

Aktivnosti ob svetovnem dnevu ledvic so tako namenjene ozaveščanju ljudi o pomenu delovanja ledvic, kronični ledvični bolezni, zgodnjem odkrivanju in preprečevanju. Ko se zdravniki na tak način približajo ljudem, jim pokažejo tudi, da so dostopni. Kasneje se veliko več ljudi odloči za obisk svojega zdravnika, pojasnjuje Bojan Vujkovac: »Tudi zdravniki, s katerimi sodelujemo, so v današnjem

času bolj osveščeni. Tudi za njih smo pripravili izobraževanja, da bistveno prej interveniramo, ko bolezen še ni toliko izražena in se lahko pravzaprav še zelo veliko naredi.«

Kot pravi Vujkovac, pri takšnih akcijah vsako leto odkrijejo nekaj primerov ledvičnih bolezni. »Načeloma ledvice ne bolijo, razen v izjemno redkih primerih. Tudi zato približno 40 % bolnikov pride k nam prepozno. Običajno gre za neko splošno slabo počutje. Je pa treba biti pozoren na povišan krvni pritisk.« Zato opozarjajo, naj si ljudje večkrat izmerijo pritisk, merilec krvnega tlaka spada v vsak dom. Poleg rizičnih skupin bolnikov Vujkovac omenja tudi dednost, saj je genski faktor pri tej bolezni prisoten v okoli 20 %.

Slovenjgraški dializni center spada med manjše v Sloveniji, trenutno je na oddelku okoli 50 bolnikov. Manj bolnikov je tudi posledica preventive, področja, na katerem so glede na rezultate v Slovenj Gradcu zelo uspešni. »Pri nas imamo zelo izdelan postopek preiskav, da človeka, ki je za to seveda sposoben, čimprej uvrstimo na transplantacijsko listo. Spadamo med centre, ki imajo največ transplantiranih bolnikov,« pojasnjuje Vujkovac.

Aktivnosti ob svetovnem dnevu ledvic, ki jih v Sloveniji organizirata Zveza društev ledvičnih bolnikov Slovenije in Slovensko nefrološko društvo, so letos razširili tudi med mlade. Predavanje o ledvicah in tem, kako ohraniti njihovo zdravje, so pripravili v nekaterih šolah. Kronično ledvično bolezen ima vsaka deseta odrasla oseba. Čeprav redkeje, se pojavlja tudi pri otrocih, ki lahko zbolijo že v zgodnjem otroštvu zaradi prirojenih ali dednih ledvičnih bolezni. Pri vseh pa je najpomembnejše, da bolezen odkrijejo pravočasno in jo začnejo zdraviti.

Maja Nabernik

Svetovalna pisarna ENSVET Slovenj Gradec

Izračun korekturnih faktorjev pri delitvi stroškov toplote za ogrevanje

Kaj so korekturni faktorji in zakaj so potrebni? Zaradi različnih toplotnih izgub stanovanj v isti stavbi je potrebno razlike korigirati s korekcijskimi ali korekturnimi faktorji in tako izvesti pravičnejšo delitev porabniških deležev toplote v posameznem delu stavbe oz. stanovanju. Na osnovi upoštevanja korekturnih faktorjev je možno dokončno urediti nastavitve delovanja delilnikov toplote. Vsako stanovanje v večstanovanjski stavbi ima različne toplotne izgube, ki so odvisne od lege stanovanja, površin obodnih konstrukcij, toplotne prehodnosti obodnih konstrukcij itd. Na primer stanovanje orientirano proti severu v zadnjem nadstropju stavbe potrebuje več toplote za ogrevanje kot stanovanje umeščeno v sredini stavbe, orientirano proti jugu. Te razlike je potrebno korigirati z določitvijo korekturnih faktorjev na osnovi podrobnega izračuna toplotnih izgub vseh stanovanj večstanovanjske stavbe.

Določitev korekturnih faktorjev je bila zakonska zahteva v Pravilniku o načinu delitve in obračunu stroškov za toploto v stanovanjskih in drugih stavbah z več posameznimi deli, ki je bila možna le na osnovi analize toplotnih izgub za vsak posamezen del stavbe. Skupne toplotne izgube

(transmisijske in ventilacijske) so se glede na zahteve tega pravilnika lahko določile na enega od naslednjih načinov:

- na osnovi že izračunanih (določenih) toplotnih izgub s projektom centralnega ogrevanja;
- na osnovi zahtev standarda SIST EN 12831;
- na osnovi vrednosti, pridobljenih v praksi na primerljivih stavbah z upoštevanjem pravil tehnike.

Zaradi določenih stroškov, ki so povezani z določitvijo korekturnih faktorjev, so se ti praviloma določali na osnovi vrednosti, pridobljenih v praksi, ki pa nima strokovne podlage, saj je navedeno »praksa« nemogoče uporabiti oz. le-ta enostavno ne obstaja, korekturne faktorje pa je praviloma določil dobavitelj delilnikov oz. njihov montažer ter jih uporabi za pravilno nastavitve delilnikov. Rezultat tega je, da so korekturni faktorji določeni napačno, stanovalcem obodnih stanovanj pa se zaradi tega mesečni stroški ogrevanja drastično povečajo. Zavedati se je treba, da je vsaka stavba specifična tako v pogledu tipov in velikosti stanovanj, njihove lege v stavbi, orientiranosti in toplotnih prehodnosti (U vrednosti) njihovega toplotnega ovoja. Možno-

sti, da se korekturni faktorji določajo na taki osnovi, pravilnik sploh ne bi smel dopustiti. Nedopustno bi moralo biti tudi določanje korekturnih faktorjev s kombinacijo »prakse« in izračunavanja, kar so ponujala številna podjetja, saj je tak način zavajajoč, ker se v takih »izračunih« ne upoštevajo vsi ključni podatki (toplotne prehodnosti obodnih konstrukcij, površine obodnih konstrukcij itd.).

Korekturni faktorji v veliki meri vplivajo na konkretne stroške stanovalcev, zato je potrebno za verodostojen in pravičen izračun upoštevati vsa pravila gradbene fizike. Te slabosti odpravlja novi Pravilnik o načinu delitve in obračunu stroškov za toploto v stanovanjskih in drugih stavbah z več posameznimi deli, ki je pričel veljati 4. 11. 2015. Pravilnik v skladu z Direktivo 2012/27/EU o energetski učinkovitosti določa način merjenja toplote in način delitve in obračuna stroškov za toploto v večstanovanjskih in drugih stavbah z najmanj štirimi posameznimi deli s skupnim sistemom ogrevanja ter v primerjavi s prejšnjim uvaja kar nekaj novosti, ena izmed njih je tudi drugačna določitev korekturnih faktorjev zaradi vpliva lege posameznega dela stavbe. Do sedaj so se korekturni faktorji lahko določili na podlagi »izkustev« v pri-

merljivih stavbah, kar je pomenilo, da so se lahko določili bolj »čez palec«.

V praksi se je dogajalo, da se nekateri stanovalci niso strinjali z določenimi korekturnimi faktorji, tako da se sporazumi o delitvi stroškov ogrevanja v nekaterih stavbah nikoli niso sprejeli in se je še vedno uporabljala delitev na ogrevano površino. Po novem stanovalci ne bodo več imeli možnosti vplivati na določitev korekturnih faktorjev, saj bodo le-ti določeni glede na toplotne izgube posameznih delov stavbe na podlagi predpisa, ki ureja učinkovito rabo energije v stavbah, kar pomeni, da jih bo moral izračunati za to usposobljeni strokovnjak. Dosedanji korekturni faktorji se lahko uporabljajo do 1. 1. 2025 oziroma do izvedbe posegov na ovoju stavbe, ki imajo vpliv na toplotne izgube. V praksi to pomeni, da bo potrebno nove korekturne faktorje določiti ob izvedbi toplotne izolacijske fasade ali izolacije strehe oziroma podstrešja, kleti ...

Poleg pravičnejših korekturnih faktorjev, ki bodo določeni računsko in ne več izkustveno, ima novi način določanja korekturnih faktorjev še

eno prednost, ker se mora uporabiti vedno, ko se na stavbi izvedejo ukrepi, ki vplivajo na toplotne izgube objekta. Za investicije je praviloma potrebno večinsko soglasje solastnikov nepremičnine, ki pa se za določene ukrepe niso odločali, ker večina v teh ukrepih ni videla konkretnih prihrankov. Tako na primer pri ukrepu dodatne toplotne izolacije stropa proti podstrešju ali talne plošče proti neogrevani kleti stanovalci v vmesnih etažah niso bili deležni pravičnih deležev prihrankov (saj se niso spremenili korekturni faktorji, čeprav se je spremenila toplotna prehodnost zunanega ovoja), kar pa bo z novim načinom določitve korekturnih faktorjev odpravljeno, saj bo vsako stanovanje v stavbi deležno določenega deleža prihranka po izvedbi ukrepa s spremembo korekturnega faktorja.

Za vprašanja smo vam na voljo po e-pošti info@rrt-koda.si ali telefonu 06 813 89 09, kjer lahko tudi naročite brezplačna predavanja za občane in šole.

Damjan Korošec, energetski svetovalac

Prijave za svetovanje v **Svetovalni pisarni ENSVET** sprejemamo od ponedeljka do četrтка med 13. in 15. uro na telefonu 02 881 21 10 (Vložišče MO Slovenj Gradec). V dogovorjenem terminu vas v svetovalni pisarni pričakuje energetski svetovalac, s katerim se individualno pogovorite o željeni temi. Svetovalna pisarna ENSVET Slovenj Gradec se nahaja v večstanovanjski stavbi na Celjski cesti 21 (vhod s strani v kletno etažo), 2380 Slovenj Gradec.

Simon Chang, fotograf

Zanimajo ga ljudje, predvsem pa dvojina

Simon Chang
(foto Anja Šuler)

Spomladi, od 15. aprila, bomo lahko v Galeriji Ravne videli samostojno razstavo novjših fotografij Simona Changa z Legna, njegovo prvo večjo predstavitev v Sloveniji.

Simon Čang od septembra ustvarja fotozgodbo o beguncih in o ljudeh v maskah (krampusi, parklji), obe zgodbi sta del širšega koncepta raziskovanja strahu v ljudeh. Na razstavi z naslovom Storyboard 2010–2015 by Simon Chang na Ravnah na Koroškem namerava pokazati več kot 150 fotografij, med njimi tudi nagrajeno serijo za Emzinovo fotografijo leta – Pieces (obsega 60 fotografij), nagrajeno reportažo Veterinar (zgodba o podeželskem veterinarju z Legna) in serijo o ribičih iz Istre. Prvič bo pokazal tudi serijo Childhood once more (zgodba o hčerki, preden dopolni 5 let). Njegove fotografije so zbrane v tajvanskem nacionalnem muzeju umetnosti, Kaohsiung muzeju umetnosti in Art Bank na Tajvanu ter v Transitland Europa video arhivu v Berlinu. Nedavno je še z drugimi umetniki razstavljal na razstavi Sodobna umetnost na Koroškem v Koroški galeriji likovnih umetnosti v Slovenj Gradcu. V času te razstave so nekateri umetniki odprli vrata svojih ateljejev tudi za širšo javnost in ta razgovor je nastal med obiskom Changovega na Legnu.

V temnici so me pričakali pogledi ribičev iz Vrsarja na s kljukicami na vrvico pripetih fotografijah. Simon Chang večinoma fotografira ljudi, z ljudmi se namreč lahko pogovarja (z drevesi še ne ve, kako bi komuniciral, se je pošalil). Začel je z analogno, bil vmes na digitalni, potem pa se hitro vrnil k analogni fotografiji, kajti želi občutiti, kar počne, želi biti v temnici in pravi, da je najlepša melodija glasba vode, v katero potopi fotografijo. Vse postori sam v kleti stanovanjske hiše tasta in tašče ob vznožju Pohorja. Doma razvije film, včasih za hitro uporabo za kakšen časopis posnetek tudi skenira, vendar ima najraje, ko dela s svojimi rokami. »To je zame kot meditacija,« se pohvali.

Rojen je leta 1978 v Taipeiju na Tajvanu, kjer je diplomiral na oddelku za vizualne komunikacije na univerzi Fu Jen, nato pa se je leta 2003 za šest let preselil v Prago ter končal magistrski študij fotografije na akademiji za film in televizijo (Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění).

Večkrat je spremljal prijatelja s prške akademije, ko je ta odhajal domov v Slovenijo, in na enem od fotografskih dogodkov v Novem mestu – Fotopub je spoznal Anjo. Anjo z Legna pri Slovenj Gradcu, zaradi katere se je iz dvainpolmilijskega Taipeija vrnil v Evropo. Zdaj s štiriletno hčerko Sonjo živita na Legnu v objemu zelene narave s prečudovitim pogledom na Legen, Šmartno in Uršljo goro, kjer Simon uživa in ustvarja, in v Ljubljani, kjer na visoki šoli VIST študente poučuje fotografijo. Z izjemnim občutkom in nežnostjo je sprva fotografiral le v črno-beli tehniki, odkar pa je občutil naravo na Legnu, se loti tudi barvne fotografije.

Simon Chang je prejel številna mednarodna priznanja, nekaj jih je požel tudi v Sloveniji.

S strani galerije Leica v Pragi je bil nominiran za Joop Swart Masterclass 2004. Med drugim je prejel tudi prvo in drugo nagrado revije Emzin za fotografijo leta 2012 ter nagrade za najboljšo reportažo leta pri Slovenia Press Photo (2011, 2012, 2015) v kategoriji Ljudje in kategoriji Šport, prvo nagrado EyeTime 2013 – New York, četrtkovno nagrado festivala Fotopub (2012) in prvo nagrado PX3 Prix de la Photographie – Paris.

Leta 2007 je na Mednarodnem festivalu študentske filmske in video produkcije Filofest za video Evaporation prejel nagrado za najboljši eksperimentalni film. Isto leto je bil na tem festivalu po izboru občinstva za zmagovalni video delavnice izbran njegov The Lipstick and the Razor, nato še video I'll be back (but the balloons will be gone).

Izdal je pet knjig, zadnjo leta 2014 z naslovom To Become a Photographer, One Must First Learn to Wander.

Barvna foto serija Childhood once more – se nadaljuje.
(foto Simon Chang)

Kaj mu pomeni bivanje na Legnu ...

Ko hčerka zaspi, Simon v hiši Anjinih staršev ustvarja tudi po cele noči. »Nekoč sem tukaj na Legnu ob treh ponoči končal z delom in ko sem stopil pred hišo ter zagledal svetlobo čarobnih zvezd in luninega obraza, me je zelo prevzelo,« Simon opiše svoje izkušnje. Med betonskimi stavbami v Taipeiju ni mogel videti prave svetlobe. Nekoč je izjavil, da je tudi zato fotografiral v črno-beli tehniki. »Fotografi slikamo s svetlobo, z lučjo. Sam nikoli ne uporabljam fleša, ker takšna svetloba ni naravna, zdi se mi agresivna.«

Dvojina je nekaj najlepšega

V sklopu razstave v Koroški galeriji likovnih umetnosti je razstavil fotografije iz serije Midva, ki se je začela z Anjino zanositvijo. Začetni del te fotografske serije je izšel na Tajvanu. Do Sonjine polnoletnosti se bo, predvideva, nadaljeval video projekt Midva, kjer vsako leto posname kratek film izsekov iz leta. Midva je zanj najlepša beseda – in seveda stanje, ki ga označuje. Tudi v prvi fotozgodbi, ki jo je posnel v Evropi, je dvojina (na fotografiji je par v Stockholmu, ki se objema). Raziskuje odnose med ljudmi. Večinoma je tako,

da fotograf fotografira nekaj, kar je postavljeno pred njega, v zgodbi Midva pa Simon prvič fotografira trenutke iz svojega lastnega intimnega življenja. »In to je drugače, kajti s fotoaparatom moraš biti potrpežljiv, nisi samo fotograf, ampak tudi partner, mož, oče ... Zato imam večjo odgovornost do vsega.«

Navdušen je tudi nad tesnimi odnosi ljudi z naravo

Tudi druga stvar, ki jo počne, je še zmeraj fotografiranje njegovega življenja, se pravi otroka, žene, sorodnikov, pojasnjuje. »Natisnem fotografije in izredno uživam ob nasmehih bližnjih ljudi, ko jim jih podarim, in to počnem redno. Kajti danes, ko živimo v digitalni dobi, se ljudje tako množično fotografirajo, da celo pozabijo, da so se fotografirali. Fotografije ne ostanejo v fizični obliki, pravzaprav jih ni, ker so pozabljene neke v računalniku. Ravno to bi s svojimi dejanji rad presegel. Zame je najlepša fotoknjiga družinski album, starša moje žene imata kar nekaj škatel fotografij. Imajo svoj čar in svojo vrednost, kajti tam so zabeleženi čas, dogodki, takratna moda, odnosi, takratne vre-

Begunci ob slovensko-hrvaški meji: iz serije The refugees – se nadaljuje
(foto Simon Chang)

V Stockholmu, 2003
(foto Simon Chang)

Razstava mandal Katje Kotnik Prosenjak

»Slikanje mi nudi preseganje lastnih vzorcev in lastnih omejitev. Uči me, da se vedno izriše pot, ko se zavedamo, kaj si želimo.«

Od 12. do 31. marca 2016 si lahko v MKC Slovenj Gradec ogledate razstavo mandal avtorice Katje Kotnik Prosenjak, ki zase pravi, da je raziskovalka življenja, vidnega in nevidnega. Je učiteljica joge in samozdravilne tehnike. Ljudi želi naučiti spoznati sebe, razumeti sebe, si odpustiti in se sprostiti. Tako se ukvarja tudi s slikanjem mandal, ki v različnih kulturah predstavljajo krog življenja, veselje, zavest. Delujejo na simbolni ravni in so različnih oblik in vzorcev. Vabljeni, da si njena občutja, izlita na platno, ogledate tudi sami. (UG)

(foto Nika Högl, fotobeležNica)

Prvi samostojni koncert Žana Libnika

Žan Libnik je ob podpori Glasbene šole GVIDO ob osmem marcu povabil na svoj prvi koncert, s katerim je navdušil polno dvorano slovenjgraškega kulturnega doma. Tokrat vsekakor ni bil drugi, kot se je pošalil, in spomnil na svoje sodelovanje v oddaji Slovenija ima talent, v kateri mu je uspelo priti v superfinale. Tokrat so se mu na odru pridružili še nekateri gostje: Eva Boto ter Anej in Rok Piletič, flavtistka Natalija Krajnc, pevka Tjaša Kelc (GVIDO) in plesalka Katarina Kumer.

»To je bil zame nepozaben večer. Nastopiti pred polno dvorano ljudi, ki so tam zaradi tebe, to so sanje vsakega glasbenika. Najbolj si bom zapomnil stoječe ovacije publike po mojem prvem javnem igranju klavirja; ko je uspelo tudi to, so me preplavila čustva in nadaljeval sem s cmokom v grlu. Presrečen in hvaležen sem za tako pozitiven odziv in dokler v mojem nastopanju uživajo drugi, bom užival tudi jaz,« je povedal po nastopu. (MN)

(foto Nika Högl, fotobeležNica)

Ajda Prislan

Kolumna

Besede

Piše Adi Smolar

Večkrat razmišljam o ljudeh in situacijah, ki so pripeljale do tega, da je nekdo poimenoval določen pojav, dejanje, stanje ali dogajanje v svoji okolici, zaznal oz. doumel izstopajočo zanimivost in si zanj izmislil besedo. To je storil tako spretno, s toliko intelekta in smisla za besedotvorje, da so jo kasneje po njem povzeli še drugi ljudje in jo ohranili do dandanašnjih dni. Na žalost lahko le ugibamo, kako je prišlo do izuma posamezne nove besede, saj za veliko večino besed velja: so njih avtorji zdavnaj že šli na drug svet ... zato je lahko o njihovih vzgibih zgolj ugibamo in jim v nekaterih primerih tudi zavidamo. Lahko si le predstavljamo lepoto trenutkov, prepolnih miline, topline, sreče, zadovoljstva, radosti, ki so doprinesli k nastanku prav teh istih besed, torej besed milina, toplina, sreča, zadovoljstvo, radost. In dobrota ... Kako dobro zveni beseda dobrota. (Tudi besede premorejo svojo energijo in dobrota je ima v izobilju, dobre, seveda, logično.) Poimenovanje občutkov, ustvarjanje besed, ki govorijo o lepih plateh življenja, o lepota narave, o plemenitosti dejanj, o prijaznosti, radodarnosti, strpnosti, je najverjetneje prineslo ljudem obilo spokoja, zadovoljstva, vznemirjenosti, notranjega miru. In nekdo je prvi izgovoril besedo ljubezen. Kako čarobna je v izražanju najmočnejšega pozitivnega čustva, ki ga premore dojeti razum. Z usti, z jezikom in grlom izoblikujemo zvoke, ki so omogočali, omogočajo in bodo omogočali podoživljanje veličastnih, prekrasnih trenutkov življenja. Omogočajo nam opisovanje raznovrstnosti in domiselnosti ljudi, njihovih stvaritev, njihovih misli in občutkov v najpodrobnejših niansah, kar nam daje vpogled v čustvovanje in doživetje drugih in v opisovanje lepote vsega, kar nas obdaja. Kot nadgradnja temu pa smo se domislili in naučili te iste pojme zaznamovati še s pisavo, ah, kakšen čudež, kakšna umetnost, kakšna ustvarjalna veličina človeškega uma. Skorajda nedoumljivo in vredno vsega spoštovanja ter neizmerne hvaležnosti ... Prekrasne besede, lepe, prijazne in tople.

Imamo in poznamo tudi besede, s katerimi opisujemo nekoliko bolj grenke plate življenja in občutke, ki jih je vsakdo kdaj skusil na lastni koži, nekateri v večji, drugi v manjši meri. Tesnoba, strah, bolečina, žalost, sram, zadrega, ponižanje, nemoč, obup, slovo. Življenje je pač spleteno tudi iz tovrstnih doživetij in niti ni tako zelo težko uganiti, kakšne izkušnje oz. dlje trajajoči dogodki ali pa tudi zgolj krajše neveselčnosti so doprinesli k nastanku le-teh. Nekdo jih je izustil in z njimi razkril doživljanje svoje nemoči, dvomov, zbežnosti, pogrešanja, duševnega trpljenja. So kot nekakšna protiutež vsem srečnejšim besedam, katerim s svojim nasprotjem omogočajo še bolj žareti, tolažiti in osrečevati. Tovrstni negativni občutki obstajajo, morajo obstajati in večina ljudi se zna z njimi soočiti ter jih premagovati.

Poznamo tudi besede, ki so posledica našega »moderna« načina

življenja, usmerjenega v brezobzirno izkoriščanje okolja, narave, živali in ljudi z željo zaslužiti, nagrajati čim več, brezobzirno, ne meneč se za dolgoročne negativne posledice. Teh besed pretekle generacije sploh ne bi razumele, saj se kažejo v vse hujših oblikah šele v zadnjih desetletjih: globalno segrevanje, onesnaževanje, ozonska luknja, množično izumiranje živalskih in rastlinskih vrst, gensko spremenjena hrana, rakotvorna živila, radioaktivni odpadki in vedno nova poimenovanja nalezljivih bolezni, ki, vsako leto kakšna, zagrozijo s pandemijo in se zaenkrat še pustijo ukrotiti, itd. itn. Na tem področju besedotvorcem oz. znanstvenikom kot kaže zlepa ne bo zmanjkalo dela in se nam obeta še mnogo bolj ali manj posrečenih skovank.

So pa še ene besede. Povsem drugačne besede. Besede, ki govorijo o zelo temni plati človeštva. Besede, ki govorijo o dejanjih, ki jih razumen človek pravzaprav skuša večinoma kar odmisli, jih preslišati, zavreči kot neresnične, saj so pregrde, preveč strašljive. Mislim na tiste težko izgovorljive, človeka nevredne, ob katerih nas je, če premoremo vsaj malo človečnosti, groza. Ob njih nas spreleti strah, so kot vzete iz najhujše more povsem izprijenega uma, prepolnega zla, sadizma, okrutnosti. Besede, ki govorijo o najokrutnejšem početju, kar ga premore najbolj izprijena domišljija posameznikov pa tudi zaslepljenih fanatičnih združb. Govore o početju, ki ga spodbujata fanatizem in sovraštvo. O početju, ki ne premore niti kančka usmiljenja. Že od nekdaj in tudi dandanes fanatizem in sovraštvo najdeta nekoga, zoper katerega se usmerita, vedno najdeta tarčo, največkrat najhujše, najranljivejše, v nekem pogledu drugačne, drugače misleče, torej nevarne, nevredne življenja, in se jih lotita z vso okrutnostjo, brezobzirno in temeljito. Pod pretezo skrbi za skupno dobro, pod krinko pravičnosti, tako rekoč v samoobrambi se priplazijo na plano najprimitivnejše besede, najprimitivnejša dejanja, ki nahujskane množice spodbudijo k ubijanju, h klanju, k mučenju, posiljevanju, iztrebljanju ... Vodijo do pokolov, masakrov, do pobilzlega krčanja klavcev in krikov trpečih in umirajočih v mlakah krvi ... Kri. Beseda, ki označuje tekočino, ki omogoča življenje in je prelita priča o nasilju in smrti.

Oh ja ... So besede, takšne in drugačne. Ko gledam svet okoli sebe, ko razmišljam o nedoumljivem čudežu, ki se mu reče življenje, ki zaenkrat še kipi v izobilju na tej majhni, na milost in nemilost silam vesolja prepušeni Zemlji, ranljivi tudi s strani naših prevečkrat brezumnih dejanj, si premnogokrat rečem: glej, ta naš svet tako je lep kot lepe sanje, življenje imej za prekrasno potovanje ... To želim sebi in vsem ljudem, modrosti, da bi dojeli, doumeli svojo majhnost in obenem veličino, da bi se naučili spoštovanja in sočutja in vsak po svojih najboljših močeh doprinesli, da naših dejanj, našega odnosa do samih sebe, do drugih ljudi, do živali in narave ne bi več najnatančneje in najrealneje opisovala beseda, ki je sinonim ravnanja človeštva: ABSURD. Naša zgodovina, naša sedanost ga je prepolna. Zazrimo se vase, zazrimo se v nesmiselnost svojega početja, napačnega ravnanja nas samih in vseh drugih in ga odpravimo ... Preveč ga je, ABSURDA, ali povedano preprosteje: preveč je nesmiselnih dejanj, dejanj, ki so v nasprotju z vsakršno logiko in nas vodijo proti uničenju vsega!

Pa tako lepo bi nam lahko bilo vsem skupaj oz. SANJE!

Pripravek je mnenje avtorja in ne izraža nujno stališča izdajatelja časopisa SGlasnik.

Predstavitve izbranih umetnikov partnerskih muzejev

Na ogled videov Søren Thila Funderja in Jasmine Cibic

Mednarodni projekt Muzej v gibanju (Performing the Museum), v katerem Koroška galerija likovnih umetnosti sodeluje s partnerji iz Zagreba, Novega Sada in Barcelone, se nadaljuje tudi v letu 2016. V mesecu marcu smo začeli s predstavami izbranih umetnikov iz partnerskih muzejev: z videom se najprej predstavlja danski umetnik Søren Thilo Funder, od 5. aprila pa bo na ogled še video slovenske umetnice Jasmine Cibic.

Søren Thilo Funder: Nicholas Brady (Target Audience/Ciljna publika)

Søren Thila Funderja je k sodelovanju v projektu povabil Muzej suvremene umjetnosti Zagreb. Delo Nicolas Brady (Ciljna publika) ima tako literarne kot zgodovinske reference, hkrati pa odseva pogled na sedanost in muzej kot institucijo. V videu se skupina najstnikov giba po razstavnih prostorih, arhivih in kletnih hodnikih Muzeja suvremene umjetnosti v Zagrebu, vseskozi pa se vračajo k prvi hrvaški avantgardni sliki Pa-fa-ma Josipa Seissla. Njihovo gibanje spominja na impulzivno energijo igrišča med odmorom. Med modernističnimi deli se odvija čudna igra skrivalnic, ki lahko na nek način zbudi tudi predstave o srednješkolskih strelskih pohodih.

Prek telepatičnega toka povzročene video podobe kažejo skrivno zbirko moderne umetnosti, ki se nahaja v zaklonišču v Leningradu. Med ekspresivnim gibanjem mladostnikov v fiksni strukturi muzejskega prostora in potencialom nove zamišljene umetniške zbirke, o kateri govori znanstvenofantastično literarno delo, video Sorena Thila ustvari zgodbo, ki odraža skrite odnose moči v strukturi in arhitekturi (umetniškega) muzeja ter zgodovine hrvaške in mednarodne avantgardne umetnosti.

Jasmina Cibic: Paviljon

Jasmina Cibic je slovenska umetnica, ki deluje v Londonu in je leta 2013 zastopala Slovenijo na 55. Beneškem bienalu. K sodelovanju v projektu jo je povabil Muzej suvremene umetnosti Vojvodina, kjer je imela novembra lani tudi samostojno razstavo Graditi željo.

Video instalacija Jasmine Cibic Pa-

viljon predstavlja eksperimentalne dokumentarne gibljive slike, s katerimi umetnica poskuša rekonstruirati podobo paviljona Kraljevine Jugoslavije, zgrajenega leta 1929 za svetovno razstavo v Barceloni. To začasno zgradbo je zasnoval srbski arhitekt Dragiša Brašovan in legenda pravi, da je na razstavi prejela prvo nagrado. Zaradi političnih spletk je bila potem ob prvo mesto, namesto nje pa ga je dobil nemški paviljon oziroma njegov arhitekt Mies van der Rohe. Umetnica poskuša izslediti zasnovo zgradbe skozi uradne in zasebne arhive in rekonstruira maketo izvirnika v merilu 1 : 7.

V videu skupina petih performerk

gradi maketo, medtem ko pripovedovalka opisuje, s kakšnimi metodami je umetnica izsledila obris izgubljenega paviljona in kako je zapolnila vrzeli v arhivskem gradivu: namreč tako, da se je oprla na druge sočasne objekte, ki so bili prav tako zasnovani kot reprezentacije različnih avtoritarnih vizij želje. S konfliktnim povezovanjem zgradbe, ki naj bi predstavljala nacionalno državo, z zgradbo, ki naj bi bila bivališče eksotične seksualizirane želje, ter z orodjem državnega vojaškega nadzora Paviljon govori o optikah avtoritarnega zidanja kontrolnih stolpov in o njihovih metodah mehke moči.

KGLU

Søren Thilo Funder: Nicholas Brady (Ciljna publika), 2015, video

Jasmina Cibic, Paviljon, 2015, video (foto Matevž Paternoster)

Praznovanje dneva Zemlje in dneva knjige

(Po)vabilo na noč, ki se nadaljuje v dan

Brati ali ne brati, to ne sme biti vprašanje. Prebrati pa je odločitev vsakega posameznika. Prebiramo lahko na več načinov: knjige, stvari, zrno od pleva in ne nazadnje, bomo lahko tudi rožce. Vse to in še več bomo lahko občani počeli na dveh prireditvah, ki se bosta odvijali v Slovenj Gradcu na svetovni dan Zemlje in svetovni dan knjige, 22. in 23. aprila.

Tokrat smo moči združili: Šolski center Slovenj Gradec, Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec, Ekološko društvo Slovenj Gradec, Turistično društvo Slovenj Gradec in Spotur. Obljubili smo si, da se potrudimo in našim občanom pričaramo prijetno praznovanje s programom, ki bo ponudil vsakemu kaj zanimivega. K sodelovanju pa vabimo tudi ostale, ki se trudite za naše mesto. Časa je dovolj in tokrat ne drži, da je več manj. Priključili smo se tudi mednarodnemu projektu Noč knjige. Tako bomo 22. 4. 2016 ob 18. uri organizirali predstavitev literarnega prvenca Nikogaršnja devetošolke Pije Lucije Kralj v Knjižnici Ksaverja Meška Slovenj Gradec. Prireditve bo povezovala ilustratorica knjige Saša Šižgorič, nastopili bodo tudi

dijaki Gimnazije Slovenj Gradec.

Ekološko društvo Slovenj Gradec in Turistično društvo Slovenj Gradec bosta naslednji dan v soorganizaciji izvedla Dvorišni sejem ter utečeno prireditve Po rožce v mesto. Tako boste lahko v soboto, 23. 4. 2016, od devete do dvanajste ure pred Elizabetinim domom na

Dvoriščnem sejmu izmenjevali semena, sadike, izkušnje s področja vrtnarjenja, stvari, ki jih ne potrebujete več, ter knjige. Turistično društvo bo našim občanom priskrbelo zemljo za rožce, ki jih bodo našim občanom ponudili vrtnarji, ki se bodo odzvali povabilu.

Sledite nam na naših Facebook straneh, internetni strani MojaObčina, si ter v ostalih medijih, ker bomo podrobnejši program posredovali kasneje. Pridružite se nam, aktivno ali pasivno. Več nas bo, lepše bo.

Zuhra Horvat

Gost Tone Partljič na prireditvi Vzemi in daruj knjigo, Noč knjige 2015 (foto Jurij Vodusek)

Priznanja Turističnega društva Slovenj Gradec

Dobitnikov priznanj za lepo urejeno okolje je enajst

Na slavnostni prireditvi je Turistično društvo Slovenj Gradec poleg najvišjega priznanja, plakete za prispevek pri ohranjanju narave in trajnostno rabo okolja Čebelarскому društvu Slovenj Gradec-Mislinja, podelilo še 11 priznanj za prispevek k lepo urejenemu okolju v domači mestni občini.

Priznanja so iz rok predsednika društva Petra Cesarja prejeli: Ksenija in Dušan Florjančič iz Trobelj, Anica in Božo Hribnik iz Pameč, Janja in Gorazd Jeromel s Podgorske ceste 120, Minka Konečnik z Gradišča, Kazimira in Miloš Lužnik s Prečne ulice 7, Jožica Pačnik s Šmarške ceste 32, Lucija in Rudi Planinšek iz Podgorja pri Slovenj Gradcu, Marija in Vinko Šmid z Gradišča, Vika in Mladen Turičnik s Kajuhove 12, Zdenka in Boris Urnaut, Pod Gradom 44, in Milena in Karel Zakeršnik iz Raduš. (AP)

Zaslužni za lepo urejeno okolje v Slovenj Gradcu – letošnji dobitniki priznanj
(foto Emanuel Nikl)

Plaketa za prispevek pri ohranjanju narave

Čebelarско društvo Slovenj Gradec-Mislinja se bliža 100. jubileju

Plakete za prispevek pri ohranjanju narave in trajnostno rabo okolja podeljuje Turistično društvo Slovenj Gradec, za leto 2015 jo je prejelo Čebelarскому društvu Slovenj Gradec-Mislinja, ki bo avgusta letos dopolnilo 97 let svojega plemenitega in družbeno koristnega delovanja. Čebele so ključnega pomena za obstoj življenja na našem planetu. Čebelar skrbi za razvoj čebelje družine, jih pravilno oskrbuje in neguje, zdravi proti njihovim boleznim in s tem pripomore k ohranjanju naravnega ravnovesja.

V naši deželi čebelarimo s kranjsko čebelo *Apis mellifera carnica* ali kranjsko sivko. Ker je Slovenija zaščitila to svojo avtohtono živalico, pri nas ni dovoljeno gojiti čebel drugih ras. Dajejo nam zdravju koristne med, propolis, matični mleček in cvetni prah. Tudi predsednik Čebelarškega društva Slovenj Gradec-Mislinja Filip Jelen čebelarji s kranjsko sivko, ob prejetju visokega odličja Turističnega društva Slovenj Gradec pa je prijazno razgrnil kar nekaj zanimivosti o plemeniti dejavnosti, s katero se ukvarja. Poudaril je tudi, da o neoporečnosti medu članov njegovega društva lahko zatrdi, da so med in drugi čebelji proizvodi popolnoma užiteni. Med iz Mislinjske doline je ocenjen za enega boljših na svetu zaradi raznolikosti terena, različnih medonosnih rastlin in dobrih čebelarjev.

V letu 2015 so na Legnu pri Slovenj Gradcu ustanovili lokalno plemenilno postajo za izboljšanje populacije kranjske čebele na tem področju, za njo je društvo v letu 2016 prejelo priznanje predsednika Čebelarške zveze Slovenije (ČZS).

Gospod Jelen, kaj vam pomenita čebela in čebelarstvo, zakaj ste čebelar?

Znano je, da čebela biva na tem planetu mnogo dlje kot človek. Ves čas svojega bivanja pa opravlja delo za pomembno naravno in ekološko ravnotežje. Še danes je nepogrešljiv dejavnik v kmetijstvu in ostalem rastlinskem svetu. Vemo, da se pri nekaterih kmetijskih kulturah, ki

so žužkocvetke, oprashi tudi do 75 % cvetov. Temu primeren pa je tudi pridelek. Razen tega čebela, poleg nekaterih koristnih žuželk, skrbi za naravno ravnotežje z oprasevanjem vseh vrst travnikov, grmičja ter drevov. Od plodov teh sadežev pa se preživlja cela vrsta ptic in gozdnih prebivalcev. Torej brez čebel in drugih koristnih žuželk bi bil svet pust, prazen in manjkal bi povezovalni člen ravnotežja, to je med rastlinami, živalmi in človekom.

Albert Einstein je leta 1949 dejal: »Ko bo z oblička Zemlje izginila zadnja čebela, bo človeštvo živelo samo še štiri leta. Ko ne bo več čebel, ne bo več oprasevanja, ne bo več rastlin, ne bo več živali, ne bo več ljudi.«

90 % sadja oprashi čebele (doprinos 22 milijard evrov v Evropski skupnosti). Kljub razviti tehnologiji znanstveniki še vedno niso našli ustrezne alternative oprasevanja. Poskušali so z velikimi ventilatorji, s posipavanjem polj, na Kitajskem skušajo ljudje posnemati opravila čebel, a nič od tega nima takega učinka, kot ga dosežejo čebele. In ko se zaveš vsega navedenega, si preprosto lahko odgovoriš, kaj ti pomeni čebelarstvo in zakaj si čebelar.

Kakšni so začetki in motivi za nastanek vašega društva?

Čebelarjenje v Mislinjski dolini je prisotno že od naselitve Slovanov, bili so znani kot dobri čebelarji. Tu so naleteli na ugodne razmere za čebelarjenje, saj so travniki in gozdovi nudili obilno pašo čebelam. Prva organizirana združevanja čebelarjev zasledimo v začetku 20. stoletja – 3. avgusta 1919 so se čebelarji Slovenj Gradca organizirali v podružnico Slovenskega čebelarškega društva. V tem času so se organizirali tudi čebelarji zgornjega dela doline in ustanovili podružnico Št. Ilj pod Turjakom. V letu 1961 je bil ustanovni občni zbor Čebelarškega društva Slovenj Gradec. Društvo je nastalo z združitvijo čebelarških družin Slovenj Gradec, Šmartno, Pameče, Mislinja

in Dolič. Z delitvijo občine Slovenj Gradec v Mestno občino Slovenj Gradec in Občino Mislinja se je preimenovalo v Čebelarско društvo Slovenj Gradec-Mislinja, ki je vključeno tudi v Čebelarско zvezo Koroške.

Na kakšen način je čebela ogrožena, kako smo prav mi, ljudje, njen največji sovražnik?

Tako kot imajo vsa živa bitja v naravi svoje sovražnike, jih ima tudi čebela. Najhujši je žal človek, ki s svojimi posegi v naravo in za intenzivno pridelavo hrane, mnogokrat brez vednosti in znanja, prizadene okolje, s tem pa tudi čebele.

Umiranje čebel je prvi indikator tega, da je v naravi nekaj narobe. To je predvsem posledica nespametne uporabe različnih fitofarmaceutskih sredstev za naše okolje, vode, živali in ne nazadnje tudi ljudi. Evropski poslanec g. Petre upa, da se bodo začeli ljudje po Evropi upirati takšnemu načinu pridelave hrane, k temu jih pozivajo tudi čebelarji. Pidelava hrane je kar v 80 % odvisna od čebel »ali pa bomo odvisni od pridelave hrane v tistih predelih sveta, kjer znajo poskrbeti za zdravje čebel«, je dejal.

Kako lahko vsi mi, celotna družba pomagamo čebelam?

Čebelam lahko pomagamo z varno uporabo fitofarmaceutskih sredstev. In s pospešenim sajenjem medovitih rastlin: na domačem vrtu lahko posadimo baziliko, meto, žajbelj, sivko, šetraj, materino dušico in podobno, na javnih površinah pa beli javor, ostrolistni javor, maklen, jesen, jerebiko, brek, divjo češnje, lipo, lipovec, pravi kostanj.

Po mnenju Čebelarške zveze Slovenije je nujno razglasiti čebelo za ogroženo živalsko vrsto ter sprejeti vse potrebne ukrepe za njeno zaščito. Kako je z zakonodajo v zvezi s tem in kaj o njej menite vi kot čebelar?

Večji problem je postopno izginjanje čebel zaradi podnebnih sprememb, uporabe številnih pesticidov, zajedavca varoja, onesnaženosti okolja. Nevaren je »koktajl« pesticidov, kar šaljivo

Na srečanju ob obisku ČZS v Slovenj Gradcu 11. 2. 2016
(foto Janez Bauer)

primerjamo z alkoholnim: če spiješ šilce žganja, kozarec piva ali vina, lahko voziš avto, če pa spiješ vse troje, ne smeš. Pri čebelah je podobno: koncentracije posameznih pesticidov so res minimalne, a njihovo dolgoročno kombiniranje zanje zagotovo pomeni propad. Če se življenjska doba čebele skrajša že za 10 %, je pogubno.

Problem je tudi vse večja birokracija, kateri smo podvrženi čebelarji. Potrebno se je zavedati, da je v Sloveniji več kot 90 % čebelarjev, ki čebelarijo z do 20 družinami. Ti so zelo pomembni kot oprasevalni servis, saj si Slovenija ne želi, da bi bilo potrebno oprasevanje plačati, ne želi si »ročnega« oprasevanja. Vsi skupaj si želimo dovolj čebel, ki bodo zagotavljale oprasevalni servis, zato je potrebno čebeli zagotoviti čim boljše pogoje, čebelarjem pa čim lažje upravljanje s čebelarско dejavnostjo.

Čebelarška zveza Slovenije meni, da je nujno, da se čebela povsod razglasi kot ogrožena živalska vrsta in da se sprejmejo vsi ukrepi, ki bodo ščitili čebele. Meni tudi, da je potrebno sprejeti takšno zakonodajo, ki bo spodbujala sajenje medovitih avtohtonih rastlin, ki bodo nudile čebelam pašo; hkrati se bo na ta način ohranjalo avtohtono rastlinje in s tem pestro okolje. Na po-

dročju uporabe škodljivih FFS za čebele je potrebno poostriži nadzor nad nepravilno uporabo, hkrati pa še povečati sredstva za raziskave o škodljivosti posameznih sredstev za čebele.

Ne nazadnje je potrebno še bolj osveščati javnost o pomenu čebel na vseh področjih s poudarkom na pomenu za oprasevanje, saj brez čebel ne bo hrane. Seveda pa je potrebno poudariti tudi pomen čebeljih pridelkov kot zdrave in varne hrane.

K stanju kot je, svoje prispevajo še nove čebelje bolezni in škodljivci, ki so posledica slabše odpornosti čebeljih družin, ter globalizacija, ki podpira prenos škodljivcev na daljše razdalje. Kako se borite proti temu?

Čebelar lahko s pametnim čebelarjenjem zelo pomaga čebelam v boju z različnimi boleznimi, škodljivci in zastupitvami. Čebelam mora omogočiti naravni obrambni mehanizem. Čebelje bolezni delimo na kužne, nekužne in zajedavske. Poznamo tudi razne škodljivce, ki jih delimo na čebelje škodljivce in čebelje plenilce. V našem čebelarském društvu se proti tem problemom borimo s posvetovanji z našo veterinarsko službo, z usposabljanji ter s smernicami, ki jih izdaja oziroma uvaja JSSČ pri ČZS.

S čim se v vašem čebelarském društvu še ukvarjate?

V našem čebelarském društvu skrbimo za kranjsko sivko in tudi čebelarimo z njo. Prav tako smo v letu 2012 pričeli z aktivnostmi čebelarških krožkov v osnovnih šolah, danes jih je že pet. V letu 2013 smo organizirali tudi 1. tekmovalno mladostno čebelarjenje Koroške regije, letos bo že četrto. Vseskozi si prizadevamo za usposabljanje naših čebelarjev, predvsem na področju pravega in zdravega čebelarjenja. Vsa usposabljanja organiziramo skupaj s ČZS in z veterinarsko službo iz Maribora.

Naši čebelarji so prejeli že številna priznanja glede kvalitete medu, prav tako so prejeli že več odlikovanj Antona Janše I. stopnje. To odlikovanje podeljuje ČZS za zasluge pri razvoju čebelarstva in prenosu znanja na mlade čebelarje.

Ajda Prislán

Predsednik ČD Slovenj Gradec-Mislinja Filip Jelen iz Raduš v slovenski čebelarški obleki ob svojem čebelnjaku v Radušah
(foto Ajda Prislán)

Dobro obiskan Jožefov sejem

Letošnji Jožefov sejem, ki se je v mestnem jedru Slovenj Gradca tradicionalno odvijal na Jožefovo, 19. marca, je v naše mesto privabil številne obiskovalce in tudi prodajalce. Na več kot sto stojnicah je bilo mogoče najti najrazličnejše izdelke, zaradi predvelikonočnega časa je bila letos še posebej pestra ponudba lokalnih mesarij in kmetij, ki prodajajo domače izdelke in pridelke. Lepo pomladno vreme je

pripomoglo k temu, da je v mestu vladalo prešerno sejemsko vzdušje. Obiskovalci so izkoristili priložnost ter poklepetali z znanci, s katerimi se velikokrat srečajo le na kramarskih sejmih; zadovoljni pa so bili tudi prodajalci, saj je bilo trgovanje dokaj uspešno.

Naslednji večji sejem v mestnem jedru Slovenj Gradca bo 12. maja, ko goduje sv. Pankracij. (ML)

(foto Silvo Gros)

Železnikarjeva nagrada

Kegljaški klub Slovenj Gradec za 60 let delovanja

Slovenjgraški kegljači so ponosni na svoje uspehe. (arhiv KK SG)

Železnikarjevo nagrado, ki jo Mestna občina Slovenj Gradec podeljuje za aktivno delovanje in izjemne uspehe ter dosežke večletnega strokovnega in organizacijskega dela na področju športa, bo 7. aprila na prireditvi Športnik leta prejel Kegljaški klub Slovenj Gradec.

Železnikarjeve plakete kot priznanja za dosežene športne rezultate ali uspešno organizacijsko in strokovno delo na področju športa bodo šle v roke motoristu Toniju Mulcu, atletskemu trenerju Urošu Verhovniku in trenerju juda Ruslanu Yankovskemu.

Uradni začetek Kegljaškega kluba Slovenj Gradec (KK SG) se piše v letu 1956, zapisi in spomini na pestro kegljaško dogajanje v mestu pa segajo celo v predvojne čase. Že takrat je v Slovenj Gradcu ob gostinskih objektih delovalo sedem enosteznih kegljišč za rekreativno kegljanje, ob kulturnem domu pa je stala nizka stavba z enosteznim kegljiščem za športno kegljanje, v katerem so prirejali tudi tekmovanja.

Dve leti pred ustanovitvijo kluba je Športno društvo Invalid Slovenj Gradec organiziralo uradno tekmo z društvom Branik Maribor. Ker je bilo enostezno kegljišče z ilovnato podlago, v Mariboru pa so že imeli asfaltirano stezo, Mariborčani na kegljišču ob slovenjgraškem kulturnem domu niso hoteli igrati, zato so improvizirali in igrali v vojašnici (kasneje je bila to stavba nekdanje Nove opreme). Kegljišče so postavili kar na hodniku in igrali prvo uradno tekmo. Slovenjgradčani so izgubil samo za tri keglje. Devet let kasneje pa se je klub že lahko postavil z odličnimi uspehi.

Porast števila kegljačev je botrovala k temu, da so zgradili dvostezno kegljišče, nato še štiristeznega

Zanimanje za kegljanje v našem mestu je leta 1956 zelo poraslo, vključevale so se delovne organizacije in

Mladi Kegljaški klub Slovenj Gradec, prva z desne je Slovenjgradčanka Julija Vačun, ki nastopa za KK Fužinar. (arhiv KK SG)

kegljišče so obnovili, da je bilo primerno za tekmovanja. V tistem času je bila zelo uspešna ženska kegljaška ekipa. »Leta 1965 ženska ekipa iz Slovenj Gradca postane državna prvakinja nekdanje Jugoslavije, kar je po mojem mnenju eden največjih uspehov ne samo pri kegljanju, ampak nasploh v slovenjgraškem športu, ker se redki športi v naši občini lahko pohvalijo, da so imeli v tistih časih državnega prvaka. Tri leta kasneje pa so bile ženske še tretje v nekdanji Jugoslaviji,« pove današnji predsednik Kegljaškega kluba Slovenj Gradec Ivan Korošec.

Tilka Strgar, danes častna članica KK SG, je nastopila kar na dveh svetovnih prvenstvih in je ena od najuspešnejših kegljavk KK SG v vseh šestdesetih letih. V času takratne Jugoslavije, ko je bilo težko priti v reprezentanco, sta na mladinskem svetovnem prvenstvu sodelovali Slavica Slanič in Zdenka Gorbelnik.

Nato so izgubili dvostezno kegljišče pri kulturnem domu in se preselili v novo, za tiste čase najsodobnejše štiristezno avtomatsko kegljišče na Celjski cesti, kjer klub domuje še danes. Vselili so se leta 1972 in od takrat naprej se je kegljanje v mestu še bolj razvilo, vključilo se je še več delovnih organizacij, ustanovljene so bile občinske sindikalne lige, v katerih je sodelovalo tudi do 20 ekip.

Leto 1990 je bilo skoraj usodno

Kegljišče je bilo v pogonu do leta 1990, ko so ga zaradi dotrajanosti objekta zaprli. To je bil tudi čas, ko se je od asfalta prehajalo na plastične steze. Slovenjgraško ni več ustrezalo standardom za izvedbe državnih tekmovanj, že takrat pa sta ženska in moška ekipa tekmovali v državni ligi. KK SG se je leta 1990 znašel pred pomembnim mejnikom, ki bi lahko pomenil celo konec kegljanja v občini. Moška ekipa je bila razpuščena, ženska ekipa, ki je takrat igrala v 1. A slovenski ligi, pa je morala igrati v sosednjih kegljiščih. To je trajalo do leta 1993, ko je občina kegljišče odkupila.

A finančnih sredstev ni bilo, zato je slovenjgraško društvo upokojencev vzelo kredit in skupaj s kegljaškim klubom kegljišče obnovilo, da je ponovno ustrezalo vsem predpisom, zahtevanim za tako športno disciplino. Trajalo je do leta 2007, vendar je tehnologija avtomatov zopet napredovala in tekmovalni del kegljišča je bilo treba spet posodobiti. »Denar nam je dala Mestna občina, fizično delo smo opravili sami. Klubski prostori, garderobe, sanitarije pa so ostali iz leta 1972 in zdaj zaradi njih nismo več ustrezali predpisom ter pogojem za prirejanje tekmovanj.

A s ponovno finančno podporo mestne občine smo leta 2012 prenovili tudi te. Zdaj imamo eno najlepših kegljišč v Sloveniji. Trije župani so, ki so zelo zaznamovali razvoj kegljanja v Slovenj Gradcu: Komljanec z odkupom objekta kegljišča na Celjski, Zanoškar z obnovo tekmovalnega dela in Čas z obnovo klubskih prostorov,« pripoveduje Korošec.

Dejavnosti Kegljaškega kluba Slovenj Gradec

Ivan Korošec je postal predsednik kluba leta 2006, desetletje prej je bil podpredsednik, član pa je že od leta 1976. Z njegovim nastopom predsedovanja so si zadali cilje, da v klub pritegnejo čim več mladine in v desetih letih so pri mladih dosegli izredno dobre rezultate. Klub se je začel vključevati tudi v šolske programe. »Malo pa smo omejeni s prostorom, imamo samo štiristezno kegljišče. Če želimo iz mladega človeka resnično narediti športnika, mora imeti svojo stezo in minimalno uro in pol treninga. Naenkrat ne moremo vključiti veliko število športnikov, kegljanje je individualni šport,« pojasnjuje Korošec, ki je bil do leta 2014 tudi sam aktiven igralec, potem se je hudo poškodoval. Klub je po letu 2006 pridobil zadostno število strokovnega kadra. »Mnogo predsednikov se je zvrstilo v našem klubu, a bi izpostavil enega, to je Ladislav Horvat, ki je bil kar 20 let predsednik KK SG in eden od pionirjev kegljanja pri nas. Že ko je prišel iz Prekmurja, je bil vsestranski športnik, strelec, motorist. Skupaj z drugimi je bil pobudnik ustanovitve kegljaškega kluba in gradnje dvosteznega kegljišča. Skozi vsa leta do svoje smrti je bil aktiven, skrbel je za razvoj kegljanja v Slovenj Gradcu,« še dodaja Korošec.

Kegljaški klub Slovenj Gradec združuje več programov: žensko člansko ekipo, moško ekipo, mladince, veterane, diabetike, invalide, upokojence, programe za šolarje, izvajajo tudi šolska tekmovanja, v zadnjem obdobju pa keglja tudi veliko število posameznikov – odraslih in otrok s posebnimi potrebami: »Dobro so se vključili v naš program.

Ajda Prislan

Mojca Drevenšek (arhiv KK SG)

Počitniško kegljanje šolarjev (arhiv KK SG)

Zelo se veseli, ko prihajajo na kegljišče in kegljajo po svojih zmogljivostih,« ne skriva veselja tudi Ivan Korošec.

Dobri rezultati članov kluba

Slovenjgraški kegljaški klub je pri otrocih do 15. leta starosti po rezultatih eden od najuspešnejših v Sloveniji. V državi deluje več kot 100 registriranih kegljaških klubov, Slovenjgradčani pa vsako leto dosežejo kar nekaj naslovov državnih prvakov, mnogo se jih uvrsti med prve tri. Pri ženski ekipi je trenutno rahlo zatišje, ker ima Mojca Drevenšek dojenčka. Drevenškova je pred nekaj leti sodelovala na dveh svetovnih kadetskih prvenstvih.

»V klubu je en posameznik, npr. jaz kot predsednik, sicer lahko gonilna sila, a brez sodelavcev ni nič, tako kot ni nič sam dirigent brez orkestra. Za uspešno delovanje kluba so pomembni rezultati, pogoji dela, strokovni kader in kdorkoli kakorkoli pomaga, vzdrževalci, tudi tisti, ki čistijo prostore kluba. Zahvala gre tudi vsem predhodnikom, ki so imeli dovolj znanja in volje, da so ta klub pripeljali v vseh šestih desetletjih skozi razne ovire. Železnikarjeva nagrada pa naj bo tudi vzpodbuda za ostale, ki bodo prišli za nami, da bodo še naprej uspešno delovali in obdržali tradicijo kluba. Kegljanje v nacionalnem pomenu ima veliko privrženec, saj se z njim lahko ukvarjajo vse starostne skupine. In kegljanje tudi ni čisto lahek šport, kajti zahteva svoje posebnosti, predvsem pa ogromno koncentracije za doseganje dobrih rezultatov,« so besede Korošca ob boku prejetja Železnikarjeve nagrade.

Praznovanje ob 60. obletnici Kegljaškega kluba Slovenj Gradec bo predvidoma konec meseca maja, ko bodo poleg proslave priredili celomesečni turnir, na finale katerega bodo povabili tudi slovenske kegljavce svetovnega kova. Eden takih je nekdanji svetovni prvak Miro Steržaj, prijatelj slovenjgraškega kluba. Star je 83 let in bi rad tekmoval na njihovem jubileju.

Program prireditev april 2016

Slovenj Gradec / Koroška

Lutkovna predstava
ROMEO IN JULIJA

16. 4. 2016 ob 10.30
V kinu Kulturni dom Slovenj Gradec

Kulturni dom Slovenj Gradec
Francetova cesta 5, 2380 Slovenj Gradec
kulturni.dom@siol.net, www.kulturni-dom-sg.si
Tel.: 02 884 50 05, fax: 02 884 11 93

AKCIJSKE CENE KINO VSTOPNIC V KINU KULTURNI DOM SLOVENJ GRADEC		
	redna cena	akcijska cena
redna cena	5,00	
3D filmi	5,50	
nedeljske matineeje	5,00	3,50
nedeljske matineeje za 3D filme	5,50	4,00

DNEVNI SPORED		
1.	PETEK	
10 ³⁰	Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec OB MEDNARODNEM DNEVU KNJIG ZA OTROKE Podelitev bralnih priznanj prvošolcem Prve OŠ Slovenj Gradec. ☛ Knjižnica Ksaverja Meška. ☛	
11 ⁰⁰	Kulturni center Ravne, Gledališka pot 1, Ravne na Koroškem SREČANJE S TONETOM PARTLIJCEM Zaključna prireditev akcij Megakviz in Naj knjiga. Letos smo v goste povabili pisatelja, dramatika in scenarista Toneta Partljiča, ki je ustvaril bogat opus romanov, kratkih zgodb, črtic, novel in dramskih besedil. Za svoje ustvarjalne dosežke je prejel številne nagrade; je tudi letošnji prejemnik Prešernove nagrade za življenjsko delo. Kot je ob tem dogodku dejal, je zelo vesel, da je dobil »nagrado za vse tiste komediografe, ki smo jih prehitro pozabili, in tiste kolege okoli njega, ki pišejo«. Mednarodni dan otroških knjig dan zaznamujemo tudi z razstavo Nekoč je ... , ki bo na ogled od petka, 1. aprila, do petka, 20. maja, v Pionirski knjižnici Leopolda Suhodolčana. ☛ Koroška osrednja knjižnica. ☛	
18 ⁰⁰	Čarnica, Ozka ulica 1, Slovenj Gradec PREDAVANJE BIOENERGETIKA DARKA JEROMLA Obvezne rezervacije na GSM 041 203 233 (Bojana). ☛ Čarnica. ☛	
18 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec MOJA OBILNA GRŠKA POROKA 2 Romantična komedija, ZDA (2016), 94' ☛ Kulturni dom Slovenj Gradec. ☛ 5 EUR	
20 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec BATMAN PROTI SUPERMANU: ZORA PRAVICE 3D Batman v Superman: Dawn of Justice Akcijski domišljjski spektakel, ZDA (2016), 151', režija: Z. Snyder ☛ Kulturni dom Slovenj Gradec. ☛ 5,50 EUR	
2.	SOBOTA	
9 ⁰⁰	Vrtnarija Jehart, Šmartno pri Slovenj Gradcu OMAMNO DIŠEČE RASTLINE ZA BALKON IN VRT ☛ Vrtnarija Jehart	
10 ³⁰	KPM, dvorec Radlje, Koroška cesta 68, Radlje ob Dravi OTROŠKA DELAVNICA: POVODNI MOŽ NA URŠLJI GORI Babice in dedki s pripovedovanjem zgodb iz generacije na generacijo skozi stoletja prenašajo ustno izročilo. Spoznali bomo koroško legendo o povodnem možu in njene različice, si izdelali lutke ter jo poskušali tudi zaigrati. ☛ Koroški pokrajinski muzej. ☛ 1,50 EUR	
16 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec KUNG FU PANDA 3 (3D, SINHRONIZIRANO) Animirana komična pustolovščina, ZDA/KIT (2016), 95' ☛ Kulturni dom Slovenj Gradec. ☛ 5,50 EUR	

17 ³⁰	Mladinski kulturni center Slovenj Gradec, Ozare 18 13. ANDERLIČEVI GLEDALIŠKI DNEVI: »BECKETTOVE KRATKE«, STUDIO A PO SAMUELU BECKETTU 13. Anderličevi gledališki dnevi – območno Linhartovo srečanje gledaliških skupin. S 13. Anderličevimi gledališkimi dnevi se pridružujemo zaznamovanju 400. obletnice smrti Williama Shakespeara, zato je na vse predstave prost vstop. ☛ JSKD OI SG in Zveza kulturnih društev SG. ☛	
18 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec MOJA OBILNA GRŠKA POROKA 2 Romantična komedija, ZDA (2016), 94' ☛ Kulturni dom Slovenj Gradec. ☛ 5 EUR	
19 ³⁰	Kulturni dom Stari trg 13. ANDERLIČEVI GLEDALIŠKI DNEVI: »ČAJ ZA DVE«, KD ŠMIKLAVŽ 13. Anderličevi gledališki dnevi – območno Linhartovo srečanje gledaliških skupin. S 13. Anderličevimi gledališkimi dnevi se pridružujemo zaznamovanju 400. obletnice smrti Williama Shakespeara, zato je na vse predstave prost vstop. ☛ JSKD OI SG in Zveza kulturnih društev SG. ☛	
20 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec BATMAN PROTI SUPERMANU: ZORA PRAVICE 3D Akcijski domišljjski spektakel, ZDA (2016), 151' ☛ Kulturni dom Slovenj Gradec. ☛ 5,50 EUR	
21 ⁰⁰	Špajz, Celjska cesta 22, Slovenj Gradec RELEASE PARTY: UNDERPODGRABN Ob izidu nove plate skupine UnderPodnGrabn vas vabimo na koncert. Poleg njih bodo kot predskupina nastopili še trije bandi: Can of Bees, Strgane Pazduhe in Inhibis. ☛ Društvo MAD. ☛ 3 EUR, člani 2 EUR	
3.	NEDELJA	
10 ³⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec FILMSKA MATINEJA: ZOOTROPOLIS (3D, SINHRO.) Zootopia, animirana družinska komedija, ZDA (2016), 108' ☛ Kulturni dom Slovenj Gradec. ☛ 4 EUR	
17 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec BELA IN SEBASTIJAN 2 – PUSTOLOVŠČINA SE NADALJUJE Družinska pustolovščina, Francija (2015), 98' ☛ Kulturni dom Slovenj Gradec. ☛ 5 EUR	
19 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec PAPEŽ FRANČIŠEK: POT DO SVETEGA SEDEŽA Biografska zgodovinska drama, ARG/ŠPA/ITA (2015), 104' ☛ Kulturni dom Slovenj Gradec. ☛ 5 EUR	
4.	PONEDELJEK	
10 ⁰⁰	Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec RAZSTAVA PUBLIKACIJ S PODROČJA KRAJINSKE ARHITEKTURE V okviru meseca krajske arhitekture vas Društvo krajskih arhitektov Slovenije – DKAS in Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec vljudno vabita na ogled strokovnega in poljudnega knjižnega gradiva s področja krajske arhitekture. Gradivo bo izpostavljeno do 30. aprila 2016. ☛ Društvo krajskih arhitektov Slovenije. ☛	
17 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec BELA IN SEBASTIJAN 2 – PUSTOLOVŠČINA SE NADALJUJE Družinska pustolovščina, Francija (2015), 98' ☛ Kulturni dom Slovenj Gradec. ☛ 5 EUR	
18 ⁰⁰	Knjižnica Prevalje, Trg 2a MARTIN KUHLING: SLOVENSKE BESEDE, UJETE V PESMI IN PROZ Pogovor z gostom literarnega večera Martinom Kuchlingom iz Štriholc pri Velikovcu bo vodila mag. Irena Oder; za glasbeni predah bosta poskrbela Ana Šart in Dementej Gradišnik. ☛ Koroška osrednja knjižnica. ☛	
18 ⁰⁰	Čarnica, Ozka ulica 1, Slovenj Gradec DELAVNICA Z ENERGOTERAPEVTKO SONJO AUBERŠEK Obvezne rezervacije na GSM 041 203 233 (Bojana). ☛ Čarnica. ☛	
19 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec VEČERNI FILMSKI ABONMA IN IZVEN: SUFRAŽETKE Suffragette, biografska zgodovinska drama, VB (2015), 106' Scenarij: Abi Morgan. Režija: Sarah Gavron Igrajo: Carey Mulligan, Helena Bonham Carter, Brendan Gleeson, Anne-Marie Duff, Ben Whishaw, Meryl Streep, Grace Stottor, Geoff Bell, Adam Nagaitis Zgodba, ki so jo navdihnile resnične sufražetke - prve borke za enakopravnost žensk, prikazuje turobno življenje mlade Maud, ki poleg skrbi za revno družino doživlja vsakodnevna ponižanja na delu v pralnici. Čeprav ni izobražena, jo navdihnejo govori odločne Emmeline, ki se zavzema za pravice žensk. Toda patriarhalna družba ostaja gluha, zato se Maud pridruži skupini ženk, ki načrtujejo nasilen upor proti oblasti, s tem pa na kocko postavijo svoja življenja, kot tudi ugled in prihodnost lastnih družin. ☛ Kulturni dom Slovenj Gradec. ☛ 5 EUR	
5.	TOREK	
9 ⁰⁰	Koroška galerija likovnih umetnosti, Glavni trg 24 JASMINA CIBIC: PAVILJON V okviru projekta Performing the Museum se v projekcijski sobi z videom Paviljon predstavlja Jasmina Cibic. ☛ Koroška galerija likovnih umetnosti. ☛	
10 ⁰⁰	MOCIS center za izobraževanje odraslih, Partizanska pot 16 PREDAVANJE U3ŽO: TRENING MIŠIC MEDENIČNEGA DNA V POVEZAVI S TREBUŠNIMI IN HRBNTNIMI MIŠICAMI Predavanje za vse člane U3ŽO bo vodila Damjana Sluga.. ☛ MOCIS Slovenj Gradec. ☛	
14 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec ŠOLSKI FILMSKI ABONMA IN IZVEN: MUSTANG Drama, Turčija / Francija (2015), 94' ☛ Kulturni dom Slovenj Gradec. ☛ 5 EUR	
17 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec GIMNAZIJSKI FILMSKI ABONMA IN IZVEN: MUSTANG Drama, Turčija / Francija (2015), 94' Scenarij: Deniz Gamze Erguven, Alice Winocour Režija: Deniz Gamze Erguven Igrajo: Gunes Sensoy, Doga Doguslu, Elit Iscan, Tugba Sunguroglu, İlayda Akdoğan, Erol Afsin Začetek poletja v obmorski vasi na severu Turčije. Lale in njene štiri sestre se na poti iz šole zaigrajo s skupino fantov. Nedolžna igra v očeh vaških varuhov morale hitro preraste v spolni škandal. Babica in stric, osramočena skrbnika deklet, se namenita radoživim upornicam pristrichi peruti; družinski dom postaja iz dneva v dan bolj podoben zaporu, šolsko delo zamenjajo učne ure iz gospodinjstva, začne se dogovarjanje porok. Toda v sestrah tli neustavljiva sla po svobodi in vsaka na svoj način se bori proti omejitvam, ki jim jih nalaga družba. ☛ Kulturni dom Slovenj Gradec. ☛ 5 EUR	
17 ⁰⁰	Knjižnica Mislinja, Šentlenart 27 JOGA ZA OTROKE S KATJO ☛ Knjižnica Ksaverja Meška. ☛	

18 ⁰⁰	Čarnica, Ozka ulica 1, Slovenj Gradec DELAVNICA PO METODI PHYLLIS KRYS TAL* Z DAMJANO ŠMUC Obvezne rezervacije na GSM 041 203 233 (Bojana). ☛ Čarnica. ☛
19 ³⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec FILM TEDNA: PAPEŽ FRANČIŠEK: POT DO SVETEGA SEDEŽA Biografska zgodovinska drama, ARG/ŠPA/ITA (2015), 104' ☛ Kulturni dom Slovenj Gradec. ☛ 4 EUR
6.	SREDA
17 ⁰⁰	Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec PRAVLJIČNE URICE V DRUŽBI KNJIGE »IME ČAROBNEGA DREVESA« Z DELAVNICO »IGRIŠČE POD KROŠNJO« Pravljične urice z delavnico za najmlajše. Ob prebiranju afriške ljudske pravljice Ime čarobnega drevesa bodo otroci ustvarili domišljjsko igrišče. Delavnico bo vodila Ina Radšel. ☛ Ina Radšel v sodelovanju z Društvom krajskih arhitektov Slovenije DKAS in Knjižnico Ksaverja Meška. ☛
18 ⁰⁰	Čarnica, Ozka ulica 1, Slovenj Gradec DELAVNICA Z NATALIJO ADAMIČ IN GRABOVOJČKI Obvezne rezervacije na GSM 041 203 233 (Bojana). ☛ Čarnica. ☛
18 ⁰⁰	Knjižnica Dravograd, Koroška cesta 47 PREDAVANJE ZMAGA GODINE: POSLOVITE SE OD STRAHU Tretje predavanje iz sklopa Osvoboditev iz primeža strahu. ☛ Krščanska adventistična cerkev Dravograd. ☛
18 ⁰⁰	Koroška osrednja knjižnica, Kuharjeva dvorana KOROŠKI MUZEJSKI VEČER: PREDSTAVITEV KNJIGE DR. KARLE ODER »MATI FABRIKA, MESTO IN DOM« Znanstvena monografija dr. Karle Oder Mati fabrika, mesto in dom je izvirno znanstveno delo, ki s svežim pristopom in na podlagi obsežnega gradiva tehtno argumentirano celovito zajema problematiko, s katero se avtorica ukvarja že vrsto let – Železarna Ravne, mesto in način življenja industrijskih delavcev. O delu bosta spregovorili avtorica dr. Karla Oder in dr. Helena Rožman, urednica. Predstavitve je del praznovanja občinskega praznika občine Ravne na Koroškem. ☛ Koroški pokrajinski muzej. ☛
20 ¹⁵	Špajz, Celjska cesta 22, Slovenj Gradec TREBUŠNI PLES Kot vsak mesec, se tudi v aprilu obetajo treningi trebušnega plesa. Vsako sredo: vabljeni vsi, omejitvev ni. ☛ Društvo MAD. ☛
7.	ČETRTEK
10 ⁰⁰	Koroški pokrajinski muzej, dvorec Radlje, Koroška cesta 68 OTVORITEV GOSTUJOČE RAZSTAVE HERMAN LISJAK Radovedni Herman Lisjak, ki domuje v Otroškem muzeju Hermanov brlog v Muzeju novejše zgodovine Celje, se ponovno odpravlja na potep. Razstava predstavlja kolaž delov sedmih razstav, ki so bile na ogled v Celju od leta 1995 dalje in del aktualne stalne razstave Brlog igrač. Vsak segment je predstavljen tekstovno, ilustrirajo pa ga muzejski predmeti. Interaktivna razstava bo otrokom in njihovim spremljevalcem na privlačen način približala slovensko in svetovno dediščino. Razstava bo na ogled do konca leta 2016. ☛ Koroški pokrajinski muzej. ☛
15 ³⁰	Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec, Ronkova 4 ZDRAVILNA ENERGIJA DREVES Delavnica z Marinko Lampreht. ☛ Knjižnica Ksaverja Meška. ☛
17 ⁰⁰	Knjižnica Podgorje, Podgorje 172 MOLJČKOVA URA Z ALENKO ☛ Knjižnica Ksaverja Meška. ☛
18 ⁰⁰	Čarnica, Ozka ulica 1, Slovenj Gradec DELAVNICA O ENERGETSKEM PRETOKU V TELESU IN NA VSEH ŽIVLJENJSKIH PODROČJIH S TATJANO FRUMEN Obvezne rezervacije na GSM 041 203 233 (Bojana). ☛ Čarnica. ☛
18 ⁰⁰	Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec LITERARNI VEČER S PREDSTAVITVJO PESNIŠKE ZBRIRKE SLAVICE TESOVNIK »NAROČJE SPIRALE« ☛ Društvo krajskih arhitektov Slovenije. ☛
18 ⁰⁰	Koroška osrednja knjižnica, Kuharjeva dvorana CIKEL RUSKEGA FILMA '16: MOSKVA NE VERJAME SOLZAM Film prikazuje usode treh deklet, ki so se iz podeželskih mestec preselile v Moskvo, postale sestanovalke v domu in se spoprijateljile. Vse tri sanjajo o urejenem in uspešnem življenju, čeprav se njihov pogled na svet precej razlikuje. Lirično dramo (1979) je režiral Vladimir Menjšov in traja 148 minut. ☛ Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika. ☛
18 ⁰⁰	MKC Slovenj Gradec, Ozare 18 PIRIREDITEV ŠPORTNIK LETA 2015 – PODELITEV ŽELEZNIKARJEVE NAGRADE IN PLAKET ☛ Športna zveza Slovenj Gradec in Spotur. ☛
19 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec ŠEFICA The Boss, komedija, ZDA (2016), 120', režija: Ben Falcone Igrajo: Melissa McCarthy, Kristen Bell, Peter Dinklage, Kathy Bates, Kristen Schaal, Tyler Labine, Cecily Strong, Margo Martindale V Šefici se odlična humoristka Melissa McCarthy prelevi v ultra uspešno podjetnico. No, vsaj za kratek čas, saj jo prepovedano trgovanje z notranjimi informacijami pahne s prestola superiornosti, ji odvzame vso nakopičeno bogastvo in jo spravi za rešetke. Po prestani zaporni kazni pa jo za nameček čaka še en hladen tuš, ko spozna, da odpuščanje nikakor ne pride zlahka. ☛ Kulturni dom Slovenj Gradec. ☛ 5 EUR
19 ⁰⁰	Galerija Ravne, Gledališka pot 1, Ravne na Koroškem POGOVOR Z UMETNIKOM WOLFGANGOM TEMMLOM V Galeriji Ravne je do 8. aprila na ogled razstava Severnokorejske krajine Wolfganga Temmla, enega najpomembnejših avstrijskih sodobnih umetnikov in enega od začetnikov medijske in konceptualne umetnosti. Ob zaključku razstave vas vabimo na pogovor z umetnikom. ☛ Koroška galerija likovnih umetnosti. ☛
8.	PETEK
17 ⁰⁰	Prva OŠ Slovenj Gradec, Šercerjeva ulica 7 »PARK, IGRIŠČE, MOJE ZATOČIŠČE« – DELAVNICA V OKVIRU BRALNE NOČI Delavnico za višje razrede osnovne šole bo vodila Nuša Britovšek. Kratek pogovor o tem kdo je krajski arhitekt, kaj je krajska arhitektura in zakaj je potreben načrt bo dopolnjevala delavnica snovanja parka, igrišča in drugih odprtih javnih površin. ☛ Nuša Britovšek v sodelovanju z Društvom krajskih arhitektov Slovenije DKAS in Prvo OŠ Slovenj Gradec. ☛
18 ⁰⁰	Čarnica, Ozka ulica 1, Slovenj Gradec KAKO SE SPOPASTI Z DEPRESIJO Svoje izkušnje bo z nami delil Bojan Kreuh. Obvezne rezervacije na GSM 041 203 233 (Bojana). ☛ Čarnica. ☛

18 ⁰⁰	Obalne galerije Piran, Tartinijev trg 3, Piran ZBIRKA KOROŠKE GALERIJE LIKOVNIH UMETNOSTI: HOMMAGE A TISNIKAR Zbirka Koroške galerije likovnih umetnosti: Hommage a Tisnikar gostuje v Obalnih galerijah Piran (Mestna galerija Piran – 1. del, Galerija Loža Koper – 2. del). Na ogled do 22. maja 2016. 🎨 Koroška galerija likovnih umetnosti. 📍
19 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec, Francetova cesta 5 KONCERT APZ TONE TOMŠIČ Akademski pevski zbor Tone Tomšič Univerze v Ljubljani združuje študentke in študente vseh fakultet Univerze v Ljubljani, ki sta jim skupna velika ljubezen do petja in nenehna želja po vrhunskem umetniškem ustvarjanju. Od oktobra 2015 zbor vodi Jerica Gregorc Bukovec. 🎨 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 7 EUR
19 ³⁰	Koroška osrednja knjižnica, Kuharjeva dvorana ČINKLCE V GOSTE PRILETO, ZDRAVJA, SREČE VUNŠAJO Koncert ženskega vokalnega kvarteta Činklce v zasedbi: Sara Kumprej (1. sopran), Nežka Pori (2. sopran), Urška Štrekelj (1. alt) in Polona Potočnik (2. alt). 🎨 Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika. 📍
9.	SOBOTA
7 ⁰⁰	Župnišče cerkve Sv. Roka na Selah TRADICIONALNI POHOD PO MEŠKOVI POTI Pohod bo trajal 5-6 ur, prehodili bomo pot skozi vas Sele, mimo gostilne Duler do cerkve Svete Neže in nazaj do cerkve Svetega Roka na Selah. Potrebni sta primerna pohodniška obutev in obleka ter pohodne palice. Hrana je iz nahrbtnikov. Info: Ivan Hovnik, 051 310 913, in Danilo Goljat, 031 345 102. 🎨 Planinsko društvo Slovenj Gradec. 📍
9 ⁰⁰	Prva OŠ Slovenj Gradec, Šerčerjeva ulica 7 UČILNICA NA PROSTEM V OKVIRU DELOVNE SOBOTE Na delavnici bo predstavljen krajski načrt za »učilnico na prostem«, ki nastaja pred Prvo OŠ v Slovenj Gradcu. Skozi delovni proces bomo načrt nadgradili z različnimi idejami, ki jih bomo kasneje zapisali na zastavice ter jih razporedili po prostoru. Delavnico bo vodila Nuša Britovšek. 🎨 Nuša Britovšek v sodelovanju z Društvom krajskih arhitektov Slovenije DKAS in Prvo OŠ Slovenj Gradec. 📍
10 ⁰⁰	Koroška galerija likovnih umetnosti, Glavni trg 24 BERNEKERJEVA SOBOTNA USTVARJALNICA: POP ART - KAJ JE TO? Ogledali si bomo izbor del iz zbirke Galerije Murska Sobota, spoznali pop art in ustvarili pop art umetnino. Ustvarjalnice so namenjene otrokom od 4. leta starosti dalje ter osnovnošolski mladini. Prijave: T. (02) 620 36 58 ali e-pošta: nina.popic@glu-sg.si. 🎨 Koroška galerija likovnih umetnosti. 🕒 1,50 EUR
10 ³⁰	KPM, Muzej Ravne na Koroškem, Na gradu 2 OTROŠKA DELAVNICA: POVODNI MOŽ NA URŠLJI GORI 🎨 Koroški pokrajinski muzej. 🕒 1,50 EUR
16 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec ROKI GRE V RING (SINHONIZIRANO) Animirana komična pustolovščina, Mehika (2015), 98' 🎨 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
18 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec MOJA OBILNA GRŠKA POROKA 2 Romantična komedija, ZDA (2016), 100' 🎨 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
20 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec BATMAN PROTI SUPERMANU Aksijski domišljjski spektakel, ZDA (2016), 151', režija: Z. Snyder 🎨 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
10.	NEDELJA
10 ³⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec FILMSKA MATINEJA: KUNG FU PANDA 3 (3D, SINHRO.) Animirana komična pustolovščina, ZDA/Kitajska (2016), 95' 🎨 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 4 EUR
17 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec ROKI GRE V RING (SINHONIZIRANO) Animirana komična pustolovščina, Mehika (2015), 98' 🎨 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
19 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec ŠEFICA Komedija, ZDA (2016), 120' 🎨 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
11.	PONEDELJEK
10 ⁰⁰	Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec, Ronkova ulica 4 FOTO RAZSTAVA KRAJINA IN STRUKTURE V KRAJINI Razstava fotografskega natečaja Krajina. Za izvedbo fotografskega natečaja sta bili razpisani dve temi KULTURNA KRAJINA (barvne fotografije) in STRUKTURE V KRAJINI (črno-bele fotografije). Razstava vključuje 48 najboljših del, ki jih je izbrala komisija v sestavi Luka Vidic, Dušan Ogrin in Matjaž Intihar. Razstava je namenjena vsem, ki jih zanima videti prostor iz drugačne perspektive in zaznavanje krajine skozi fotografijo. Na ogled bo do 30. aprila 2016. 🎨 Društvo krajskih arhitektov Slovenije DKAS in Knjižnica Ksaverja Meška. 📍
11 ⁰⁰	Knjižnica Radlje ob Dravi KNJIŽNE MIŠICE: MLADI, VABLJENI V KOROŠKE KNJIŽNICE Drugi sklop Knjižnih mišic bo raziskoval laži. Tiste, ki jih izrečemo nenamerno, in tiste, ki nam nemalokrat olajšajo življenje. Pripravili bomo mini debato na to tematiko. S pomočjo knjig v knjižnicah bomo iskali odgovor na vprašanje, ali je vredno lagati. Proces debate pa bo preverjal trdnost izbranih odgovorov. 🎨 Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika. 📍
17 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec ROKI GRE V RING (SINHONIZIRANO) Animirana komična pustolovščina, Mehika (2015), 98' 🎨 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
19 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec BATMAN PROTI SUPERMANU Aksijski domišljjski spektakel, ZDA (2016), 151', režija: Z. Snyder 🎨 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
12.	TOREK
10 ⁰⁰	Knjižnica Mislinja, Šentlenart 27 RAZGOVORI O NOVIH KNJIGAH V KNJIŽNICI MISLINJA 🎨 Knjižnica Ksaverja Meška. 📍
10 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec KINO OB KAVI IN IZVEN: BISERNI GUMB El botón de nácar / The Pearl Button Dokumentarni film, Čile (2015), 82', režija: Patricio Guzman V eni sami kaplji vode, ujeti v tri tisočletja star kamen, se zrcali čudež življenja. Voda je v nas in povsod okoli nas, voda povezuje vse z vsem in so ljudje, ki verjamejo, da ima voda celo spomin. Se Čilenci, ki se ponašajo s kar 4000 kilometrov dolgo obalo, zato tako skrivnostno izogibajo morja? Nekoč so na skrajnem jugu države, ob veličastni vodi, ki obliva gore, ledenike in vulkane, živela nomadska plemena, ki niso poznala besede bog. Verjela so, da ljudje po smrti postanejo zvezde, in znala so preživeti v najbolj neizprosni razmerah, vse dokler jim ni poti prekrizal prvi Evropejec. Čilenci o njih ne vedo skoraj nič. A ocean ve. Ocean hrani zgodovino vsega človeštva in pozna vse njegove krivice - tudi tisto, o kateri nemo priča gumb žrtve Pinochetove diktature. 🎨 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR

16 ³⁰	Knjižnica Mislinja, Šentlenart 27 ANGLEŠKA PRAVLJICA S PETRO 🎨 Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec. 📍
18 ⁰⁰	Čarnica, Ozka ulica 1, Slovenj Gradec DELAVNICA: KAKO ZVIŠATI SVOJO VIBRACIJO Z nami bo Barbara Pust. Obvezne rezervacije na GSM 041 203 233 (Bojana). 🎨 Čarnica. 📍
19 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec FILM TEDNA: MUSTANG Drama, Turčija / Francija (2015), 94' 🎨 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 4 EUR
13.	SREDA
16 ⁰⁰	V Slovenj Gradcu – točna lokacija bo znana BREZPLAČNA DELAVNICA: ŠTIRJE TEMELJI USTVARJALNEGA ŽIVLJENJA Delavnica bo potekala v Slovenj Gradcu, točen naslov bo znan naknadno. Vsebina predavanja in delavnice: razumevanje sebe in drugih ljudi, prepoznavanje ovir za ustvarjalnost, ustvarjanje iskrenih odnosov, pomen urejenega osebnega življenja za človekov vsestranski razvoj, doseganje trajnih rezultatov v poslovnem in osebnem življenju. Predavateljica: mag. Anica Žvikart, sociologije in socialnega dela. Prijave sprejemamo pisno po e-pošti info@podjetniskicenter-sg.si najkasneje do petka, 8. aprila 2016, do 13. ure. Število prostih mest je omejeno. Odjave sprejemamo najkasneje do 11. aprila 2016 do 15. ure. Delavnica je namenjena in je brezplačna za podjetja, podjetnike in posameznike s sedežem/prebivališčem na območju Mestne občine Slovenj Gradec in Občine Mislinja. 🎨 Podjetniški center Slovenj Gradec d. o. o. 📍
17 ⁰⁰	Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec, Ronkova 4 PRAVLJICNA URICA V DRUŽBI KNJIGE »MALA ARHITEKTA« Z DELAVNICO »IZ HIŠE V PARK« Ob prebiranju knjige Mala arhitektka, avtorice Manice Musil, bodo otroci ustvarjali domišljjski prostor. Delavnico bo vodila Nina Uršič. 🎨 Nina Uršič v sodelovanju z Društvom krajskih arhitektov Slovenije DKAS in Knjižnico Ksaverja Meška. 📍
17 ⁰⁰	Dvorana Lopan, Šolska cesta 55, Mislinja OBMOČNO SREČANJE OTROŠKIH FOLKLORNIH SKUPIN – Z IGRO, PLESOM IN PESMIJO V POMLAD ... 🎨 JSKD OI Slovenj Gradec in ZKD Slovenj Gradec. 📍
18 ⁰⁰	Čarnica, Ozka ulica 1, Slovenj Gradec KAKO SPOZNATI SEBE SKOZI ŠTIRI LETNE ČASE Delavnica z Matjažem Lesjakom. Obvezne rezervacije na GSM 041 203 233 (Bojana). 🎨 Čarnica. 📍
19 ³⁰	Dvorana Lopan, Šolska cesta 55, Mislinja KONCERTNI CIKEL "WOLF POVEZUJE 016": DUO CLARIPIANO Duo Claripiano: Tatjana Kaučič – klavir, Dušan Sodja – klarinet. Program: Schubert, Schumann, Grieg, Golob, Makor Na prvem koncertu letošnjega cikla "Wolf povezuje 016", ki ga pripravlja Društvo Hugo Wolf, se bo predstavil odličen slovenski duo Claripiano, ki sta ga leta 1994 ustanovila pianistka Tatjana Kaučič in klarinetist Dušan Sodja. Od tedaj ju ljubezen ne povezuje samo v zasebnem življenju, temveč tudi v glasbi. Na njuni poti so ju spremljali odlični mentorji za komorno glasbo: fagotist Božidar Tumpej, skladatelj Ivo Petrič in pianist Anthony Spiri, pri katerem sta se v letih 2005/2006 izpopolnjevala v podiplomskem razredu za komorno glasbo na Visoki šoli za glasbo v Kölnu. Pred tem sta najprej diplomirala na ljubljanski Akademiji za glasbo in nato še magistrirala na Univerzi Mozarteum v Salzburgu. Koncertna pot ju je vodila po celem svetu, med drugim sta nastopala v Los Angelesu, Stockholmu, Edinburghu, Salzburgu, Pragu, Beogradu, Erevanu in seveda Ljubljani, med njimi je bilo najodmevnejše gostovanje na festivalu Fringe v Edinburghu, festivalu "Carinthischer Sommer" ob Osojskem jezeru v Avstriji, Akademiji za komorno glasbo v italijanskem Montepulcianu in na Mednarodnem glasbenem festivalu v Erevanu v Armeniji. Prijateljstvo s slovenskimi skladatelji je spodbudilo nastanek številnih skladb za klarinet in klavir (Petrič, Ramovš, Matičič, Lebič, Rančigaj, Kopač, First, Šavli, Šuklar, Sojar Voglar). V tokratnem programu se bosta predstavila z deli Schuberta, Griega in Schumanna, posebnost večera pa bosta krstni izvedbi novitet dveh slovenskih skladateljev: »Hstria et amor« Andreja Makorja, odličnega mladega komponista, ki je v zadnjih letih prejel številne nagrade doma in v tujini, ter delo izkušnega mojstra Janija Goloba, ki je za zasedbo priredil tri prekmurske ljudske pesmi, oba avtorja pa se bosta koncerta udeležila tudi osebno. 🎨 Društvo Hugo Wolf Slovenj Gradec. 📍
14.	ČETRTEK
10 ⁰⁰	Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec, Ronkova ulica 4 RAZGOVORI O NOVIH KNJIGAH V KNJIŽNICI SL. GRADEC 🎨 Knjižnica Ksaverja Meška. 📍
17 ⁰⁰	Knjižnica Pameče–Troblje, Pameče 134 MOLJČKOVA URA Z NATAŠO 🎨 Knjižnica Ksaverja Meška. 📍
17 ⁰⁰	Knjižnica Dravograd POTOPIS JOZEFA KLADNIKA: SMUČANJE V FRANCJI 🎨 Knjižnica Dravograd. 📍
18 ⁰⁰	Čarnica, Ozka ulica 1, Slovenj Gradec ZAKAJ JE ORIFLAME VEČ KOT ZGOLJ KOZMETIKA IN KAJ JE TISTO, KAR DAJE ŽIVLJENJU DODANO VREDNOST? Obvezne rezervacije na GSM 041 203 233 (Bojana). 🎨 Čarnica. 📍
18 ⁰⁰	Koroška osrednja knjižnica, Kuharjeva dvorana KNJIŽNO ALI SLOVENSKO – KAKO JE PRAV? V znanstveni monografiji se avtorici Simona Pulko in Melita Zemljak Jontes ukvarjata z rabo socialnih vrsti jezika v (predvsem osnovnošolskem) šolskem sistemu z vidika učencev, učbenikov in učnih načrtov za slovenski jezik. Prireditev je namenjena vsem učiteljem/profesorjem slovenščine in tudi drugim, ki jih zanimata tematika in problematika socialnih vrst slovenskega jezika. 🎨 Slavistično društvo Koroške. 📍
19 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec SVOBODNA LJUBEZEN Biografska romantična drama, ZDA (2015), 103' Scenarij: Ron Nyswaner. Režija: Peter Sollett. Igrajo: Julianne Moore, Ellen Page, Steve Carell, Michael Shannon, Luke Grimes, Gabriel Luna, Skipp Sudduth Film, posnet po resničnih dogodkih, prikazuje zgodbo policistke Laurel in njene ljubezenske partnerke Stacie v boju z nerazumevajočim družbenim sistemom. Njuno življenje pretrese diagnoza, da je Laurel neozdravljivo bolna, kljub uradno sklenjeni partnerski zvezi pa Stacie po Laurelini smrti ne bo upravičena do njene pokojnine. Na srečo lahko računata na pomoč Laurelinega kolega Dana in odločnega aktivista Stevensa, ki ju podpreta v boju proti krivičnim zakonom in družbenim predsodkom. 🎨 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
15.	PETEK
17 ⁰⁰	Odhod avtobusa v MB s parkirišča pri športni dvorani v SG ABONMA OPERA IN BALET MARIBOR: GUSAR Adolphe Adam: Gusar/Le Corsaire. Koreograf: Aivars Leimanis. 🎨 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 samo za abonente

18 ⁰⁰	Galerija Ravne, Gledališka pot 1, Ravne na Koroškem SIMON CHANG: ZGODBORIS/STORYBOARD 2010 – 2015 Na ogled do 10. junija 2016. Kustos razstave: Jernej Kožar. 🎨 Koroška galerija likovnih umetnosti. 📍
18 ⁰⁰	Čarnica, Ozka ulica 1, Slovenj Gradec DELAVNICA S ČAROVNIMI ANGELSKIMI RUNAMI Z GORDANO LESJAK IZ CENTRA NOTRANJE SVETLOBE Obvezne rezervacije na GSM 041 203 233 (Bojana). 🎨 Čarnica. 📍
18 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec KNJIGA O DŽUNGLI (3D) Domišljjska pustolovščina, ZDA (2016), 96' 🎨 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5,50 EUR
19 ⁰⁰	KPM, Muzej Ravne na Kor. (Štauharija), Koroška cesta 12 JUBILEJNI KONCERT OB 55. LETNICI KOROŠKEGA OKTETA Na koncertu, vključenem v praznovanje občinskega praznika občine Ravne na Koroškem, bodo nastopili tudi gostje: vokalna skupina (pd) 4 iz Ljubljane in solist Andrej Oder ob klavirski spremljavi Helene Buhvald Gorenšek. 🎨 Koroški pokrajinski muzej. 📍
20 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec ŠEFICA Komedija, ZDA (2016), 120' 🎨 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
21 ⁰⁰	Špajz, Celjska cesta 22, Slovenj Gradec MLADICH: DVA OBRAZA, PREDSTAVITEV NOVEGA ALBUMA Z GOSTI 🎨 Društvo MAD. 🕒 5 EUR, člani 3 EUR
16.	SOBOTA
10 ³⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec LUTKOVNA PREDSTAVA: »ROMEO IN JULIJA« Scenarij: Alice Čop po motivih W. Shakespeara z uporabo prevoda Otona Župančiča. Režija: Alice Čop. Scenografija: Kajetan in Kilian Čop. Kostumografija: Noemi Čop. Glasba: Gorazd Planko in Zmago Stih. Igrata: Vanja Kretič, Mitja Svener. Vas zanima, kaj vse gre lahko s čarovnijo narobe, če je čarovniški vajenec štorast vilinec? Mislite, da se bo vse skupaj dobro končalo? V Lutkovnem gledališču Velenje smo želeli počastiti spomin na enega izmed največjih dramatikov vseh časov, Williama Shakespeara (1564 - 1616), ob prihajajoči 400-letnici njegove smrti. Zato smo, otrokom razumljivo, priredili njegovo nesmrtno ljubezensko tragedijo Romeo in Julija. V njej si nasproti stojijo nedolžna ljubezen in zagrizeno sovraštvo, tankočutnost in neusmiljena brezčutnost, dobro in zlo – kaj več si lahko zaželiš, ko pišeš pravljico? Za otroke stare od 3 do 10 let. Za lutkovni abonma in izven. 🎨 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
10 ³⁰	KPM, Muzej Slovenj Gradec, Glavni trg 40 OTROŠKA DELAVNICA: POVODNI MOŽ NA URŠLJI GORI 🎨 Koroški pokrajinski muzej. 🕒 1,50 EUR
16 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec SIMON: MALI BOJEVNIK Z VELIKIM SRCEM (SINHRO.) Animirana družinska pustolovščina, Rusija (2015), 85' 🎨 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
18 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec KNJIGA O DŽUNGLI (3D) Domišljjska pustolovščina, ZDA (2016), 96', režija: Jon Favreau Scenarij: Justin Marks po knjigi Rudyarda Kiplinga. Igrajo: Bill Murray, Ben Kingsley, Idris Elba, Lupita Nyong'o, Scarlett Johansson, Giancarlo Esposito, Christopher Walken Knjiga o džungli je popolnoma nova akcijska epska pustolovščina o Mavgliju, otroku, ki ga je vzgajalo krdelo volkov. Mavgli ugotovi, da ni več dobrodošel v džungli, saj strašni tiger Šir Kan, ki ima zaradi ljudi strašne brazgotine, prišeže, da bo pokončal vse, kar vidi kot grožnjo. Mavgli je prisiljen zapustiti edini dom, ki ga je kdaj poznal. Odpravi se na vznemirljivo popotovanje spoznanja, na katerem ga spremljata mentor Bagira in svobodomiseln medved Balu. 🎨 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5,50 EUR
18 ⁰⁰	Čarnica, Ozka ulica 1, Slovenj Gradec PREDSTAVITVENO PREDAVANJE POSTAVITEV DRUŽINE Izvedeli boste, zakaj se na kakšnem področju ne premaknete dalje. Z nami bo družinski terapevt Boštjan Trtnik. Obvezne rezervacije na GSM 041 203 233 (Bojana). 🎨 Čarnica. 📍
19 ⁰⁰	Druga OŠ Slovenj Gradec, Kopališka ulica 29 52. SREČANJE ODRASLIH PEVSKIH ZBOROV MISLINJSKE DOLINE 🎨 JSKD OI Slovenj Gradec in Zveza kulturnih društev SG. 📍
20 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec ŠEFICA Komedija, ZDA (2016), 120' 🎨 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
17.	NEDELJA
5 ⁰⁰	Zbirališče pri Gostišču Marčič na Celjski cesti v SG POHOD NA RESEVNO Izhodišče pohoda je v Sentjurju, hoje je za 3h. Oprema: dobri pohodni čevji,vetrovka, pohodne palice ipd. Informacije in prijave na tel. 051 430 535 (Boris Jelenko). 🎨 Planinsko Društvo Slovenj Gradec . 📍
10 ³⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec FILMSKA MATINEJA: ROKI GRE V RING (SINHONIZIRANO) Animirana komična pustolovščina, Mehika (2015), 98' 🎨 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 3,50 EUR
17 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec KNJIGA O DŽUNGLI (3D) Domišljjska pustolovščina, ZDA (2016), 96' 🎨 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5,50 EUR
19 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec SVOBODNA LJUBEZEN Biografska romantična drama, ZDA (2015), 103' 🎨 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
19 ⁰⁰	Druga OŠ Slovenj Gradec, Kopališka ulica 29 52. SREČANJE ODRASLIH PEVSKIH ZBOROV MISLINJSKE DOLINE 🎨 JSKD OI Slovenj Gradec in Zveza kulturnih društev SG. 📍
18.	PONEDELJEK
13 ⁰⁰	Knjižnica Dravograd, Koroška cesta 47 KNJIŽNE MIŠICE – DEBATNI KROŽEK DIJAKOV GIMNAZIJE RAVNE NA KOROŠKEM 🎨 Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika. 📍
17 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec SIMON: MALI BOJEVNIK Z VELIKIM SRCEM (SINHRO.) Animirana družinska pustolovščina, Rusija (2015), 85' 🎨 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR

18 ⁰⁰	Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec, Ronkova 4 POTOPISNO PREDAVANJE Potopisno predavanje Marinke Dretnik, Suzane Planšak in Jasmine Popić po Nikaragvi, Kostariki, Panami in New Yorku. 📍 Knjižnica Ksaverja Meška. 📄
19 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec SVOBODNA LJUBEZEN Biografska romantična drama, ZDA (2015), 103' 📍 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
19.	TOREK
11 ⁰⁰	Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika, Na gradu 1 KNJIŽNE MIŠICE: MLADI, VABLJENI V KOROŠKE KNJIŽNICE! Drugi sklop Knjižnih mišic bo raziskoval laži. Tiste, ki jih izrečemo nena- merno, in tiste, ki nam nemalokrat olajšajo življenje. Pripravili bomo mini debato na to tematiko. S pomočjo knjig v knjižnicah bomo iskali odgovor na vprašanje, ali je vredno lagati. Proces debate pa bo preverjal trdnost izbranih odgovorov. 📍 Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika. 📄
16 ³⁰	Knjižnica Mislinja, Šentlenart 27 ZAKLJUČEK MOLJČKOVE BRALNE ZNAČKE Prireditve ob zaključku Moljčkove bralne značke in pravljčnih ur ter pode- litev priznanj s predstavo v izvedbi Nosko teatra. 📍 Knjižnica Ksaverja Meška. 📄
17 ⁰⁰	Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec PODELITEV BRALNIH PRIZNANJ »KOROŠCI PA BUKVE BEREMO« 📍 Knjižnica Ksaverja Meška. 📄
18 ⁰⁰	Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec ZAKLJUČNA PRIREDITEV BRALNE ZNAČKE ZA ODRASLE »KOROŠCI PA BUKVE BEREMO« Z MAJO GAL ŠTROMAR 📍 Knjižnica Ksaverja Meška. 📄
18 ⁰⁰	Čarnica, Ozka ulica 1, Slovenj Gradec SOOČENJE S PRETEKLOSTJO IN SPREMENJANJE VZORCEV Kramljanje z Lucijo Veber. Obvezne rezervacije na GSM 041 203 233 (Bojana). 📍 Čarnica. 📄
18 ⁰⁰	Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika, razstavišče VEČER S POETOM LJUBEZNI – CIRILOM ZLOBCEM Ob življenjskem jubileju, 90-letnici, bo pesnik Ciril Zlobec pripovedoval o fenomenu ljubezni, poslanstvu poezije in bogati ustvarjalni ter življenjski poti. Pesmi bo interpretirala in pogovor povezovala Carmen L. Oven. Z literarnim večerom končujemo šesto sezono branja za odrasle Korošci pa bukve beremo. 📍 Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika. 📄
19 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec FILM TEDNA: SUFRAŽETKE Biografska zgodovinska drama, Velika Britanija (2015), 106' 📍 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 4 EUR
20.	SREDA
10 ³⁰	Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika, grajski vrt BEREMO ZA NAGRADO TONETA PARTLIČJA Bralni projekt; ob svetovnem dnevu in noči knjige Zaključek tretje sezone bralnega projekta s pisateljem Tonetom Partljičem in Primožem Suhodolčanom. Obeta se bogat kulturni program, podelitev daril in žrebanje za glavno nagrado. 📍 Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika, Koroški dom starostnikov in Koroški medgeneracijski center. 📄
17 ⁰⁰	Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec PRIREDITEV OB ZAKLJUČKU PRAVLJIČNIH UR TER PODELI- TEV PRIZNANJ S PREDSTAVO V IZVEDBI NOSKO TEATRA 📍 Knjižnica Ksaverja Meška. 📄
18 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec PROJEKCIJA FILMA "HARLEKIN" S PETROM RUDLOM V VLOGI DEDKA Režija in scenarij: Christophe Pirotte. Dolžina: 71 minut. Igrajo: Maja Nastav, Mojca Klenovšek, Peter Rudl (dedek), Alenka Bučan, Matej Loredan, Davorin Slabe, Rok Pirnat idr. 📍 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 4 EUR
18 ⁰⁰	Knjižnica Dravograd KOMEDIJA »PROBLEM«, GLEDALIŠKA SKUPINA ANANAS V zakonski komediji gledališke skupine Ananas ob svečanem zaključku bralne značke za odrasle »Korošci pa bukve beremo« igrata Jana Lavtižar in Tomaž Lobe. 📍 Knjižnica Dravograd. 📄
21.	ČETRTEK
18 ⁰⁰	Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec PREDSTAVITEV KNJIGE BOŽE BOŽENE LESJAK »ČAROBNE BESEDE: DOBRA SEM, ZNAM, ZMOREM!« 📍 Knjižnica Ksaverja Meška. 📄
19 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec ZLOČINSKI UM Akcijski triler, ZDA/Velika Britanija (2016), 113' 📍 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
19 ³⁰	Rojstna hiša Huga Wolfa, Glavni trg 40, Slovenj Gradec WOLFOV KONCERTNI ABONMA: TINA ŽERDIN TRIO Tina Žerdin trio: MATEI IOACHIMESCU – flavta, SÁNDOR ANTAL – violina, TINA ŽERDIN – harfa. 📍 Kulturni dom SG. 🕒 8 EUR, mladina in upokojenci 6 EUR
22.	PETEK
10 ³⁰	Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec, Ronkova 4 KNJIŽNE MIŠICE: MLADI, VABLJENI V KOROŠKE KNJIŽNICE! 📍 Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika. 📄
16 ³⁰	Galerija Ravne, Gledališka pot 1, Ravne na Koroškem BERNEKERJEVA USTVARJALNICA: FOTOZGODBA Ogledali si bomo razstavo Simona Changa Zgodboris in ustvarili foto- zgodbo. Ustvarjalnice so namenjene otrokom od 4. leta starosti dalje ter osnovnošolski mladini. Prijave: T. (02) 620 36 58 ali na e-pošto: ravne@glu-sg.si. 📍 Koroška galerija likovnih umetnosti. 🕒 1,50 EUR
18 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec PROJEKCIJA DOKUMENTARNEGA FILMA PRAVA CENA (THE TRUE COST) Pogovor po projekciji filma bo vodila Irena Plešivčnik. Dokumentarec pripoveduje zgodbo o oblačilih, ki jih nosimo, o ljudeh, ki jih izdelujejo, in učinku, ki ga ima tekstilna industrija na planet. Cene obla- čil že desetletja padajo, stroški njihove izdelave pa dramatično naraščajo, a jih danes nosijo ljudje, ki jih izdelujejo, in okolje, kjer se tekstilna industrija nahaja. The true cost je film, ki odgrne zaveso nepovedane zgodbe in nas pozove, da se vprašamo, kdo v resnici plačuje pravo ceno naših oblačil. Film so snemali v več državah sveta in pri tem obiskali tako svetleče mo- dne piste kot tudi najtemnejše kotičke slumov. Na svoji poti so se ustvar- jalci pogovarjali s Stello McCartney, Livio Firth in Vandano Shiva. Skupaj z njimi se podajte na potovanje v življenja ljudi in v kraje, ki se skrivajo za našimi oblačili. 📍 Kulturni dom SG in Zadruga Buna z. o. o. 🕒 3 EUR

18 ⁰⁰	Koroška osrednja knjižnica, razstavišče in Kuharjeva dv. RAZSTAVA ČEŠKI KRAS, MUZEJ ČEŠKEGA KRASA, MESTO BEROUN, DIRIGENT VÁCLAV TALICH Razstava in literarni večer; ob svetovnem dnevu in noči knjige Odprtju razstave bo sledil literarni večer s češko pesnico, prozaistko in prevajalko Lenko Kuhar Daňhelovo in Petrom Kuharjem, slavistom, časn- karjem, prevajalcem in urednikom. Razstava bo na ogled do petka, 13. maja 2016. 📍 Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika. 📄
20 ¹⁵	Kulturni dom Slovenj Gradec PREDEN SE ZBUDIM Grozljivka/triler, ZDA (2015), 97', režija: Mike Flanagan 📍 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
23.	SOBOTA
9 ³⁰	Zbirališče na parkirišču pri graščini Rotenturn v SG S KOLESOM DO SONČNIH ZAVRŠ Izhodišče izleta bo v Slovenj Gradcu, od koder bomo kolesarili po stranskih cestah v smeri proti Mislinji, mimo vasice Šmiklavž pa se bomo povzpeli do cerkve v Završah. Sledi povratek proti Slovenj Gradcu, kjer se bomo v Vovkarjah priključili na kolesarsko stezo. Tura sodi med srednje zahtevne z enim daljšim vzponom, zato je priporočljivo, da imajo kolesarji že nekaj osnovne kondicije. Dolžina ture je cca. 30 km, skupna prevožena višinska razlika pa znaša okrog 400 m. Predvideni čas ture skupaj s postanki je 3-4 ure. S seboj morate imeti gorsko ali trekning kolo, rokavice, očala, obvezna je čelada, vremenu primerna oblačila (po potrebi svetrovko ali dolge hlače) ter pijačo in hrano iz nahrbtnika. V primeru slabega vremena dogodek odpade. Pred začetkom izleta bomo skupaj pregledali in po potrebi pravi- lno nastavili vaša kolesa. Vodnik izleta: Julijan Klančnik, turno kolesarski vodnik I, PZS. Zaželene so prijave na e-pošto: julijan.klancnik@gmail.com, GSM 051 663 518. 📍 Planinsko društvo Slovenj Gradec. 📄
10 ⁰⁰	Koroška galerija likovnih umetnosti, Glavni trg 24 BERNEKERJEVA SOBOTNA USTVARJALNICA: EKO SKULPTURA Ogledali si bomo izbor del iz zbirke Galerije Murska Sobota s poudarkom na kiparskih delih in ustvarili skulpture iz odpadnih materialov. Ustvar- jalnice so namenjene otrokom od 4. leta starosti dalje ter osnovnošolski mladini. Prijave: T. (02) 620 36 58 ali na e-pošto: nina.popic@glu-sg.si. 📍 Koroška galerija likovnih umetnosti. 🕒 1,50 EUR
10 ³⁰	KPM, dvorec Bukovje, Bukovje 13, Dravograd OTROŠKA DELAVNICA: POVODNI MOŽ NA URŠLJI GORI 📍 Koroški pokrajinski muzej. 🕒 1,50 EUR
16 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec SIMON: MALI BOJEVNIK Z VELIKIM SRCEM (SINHRO.) Animirana družinska pustolovščina, Rusija (2015), 85' 📍 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
18 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec KNJIGA O DŽUNGLI (3D) Domišljajska pustolovščina, ZDA (2016), 96', režija: Jon Favreau 📍 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5,50 EUR
18 ⁰⁰	KPM, Muzej SG, Rojstna hiša Huga Wolfa, Glavni trg 40 HUGO WOLF ZA MLADE - SOLOPEVSKI KONCERT SOPRANISTKE URŠKE KASTELIC Poziv Hugo Wolf za mlade je nastal z željo omogočiti koncerte mladim, še neuveljavljenim glasbenikom, da se lahko javnosti predstavijo s samo- stojnimi koncerti. 📍 Koroški pokrajinski muzej. 🕒 1,50 EUR
20 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec ZLOČINSKI UM Akcijski triler, ZDA/Velika Britanija (2016), 113' 📍 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
24.	NEDELJA
10 ³⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec FILMSKA MATINEJA: SIMON: MALI BOJEVNIK Z VELIKIM SRCEM (SINHRONIZIRANO) Animirana družinska pustolovščina, Rusija (2015), 85' 📍 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 3,50 EUR
15 ⁰⁰	Kulturni dom Podgorje pri Slovenj Gradcu 25 LET MOŠKEGA OKTETA PODGORJE Gostje: ansambel Okej, bratje Smrtnik iz Železne Kaple, ljudske pevke Po- stavkova dekleta harmonikar Blaž Jamnikar Pukl, dramska skupina KUD Ravne pri Sošanju. Prireditve bo povezovala Monika Golob. 📍 Moški oktet Podgorje. 📄
17 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec KNJIGA O DŽUNGLI (3D) Domišljajska pustolovščina, ZDA (2016), 96', režija: Jon Favreau 📍 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5,50 EUR
19 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec ZLOČINSKI UM Akcijski triler, ZDA/Velika Britanija (2016), 113' 📍 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
25.	PONEDELJEK
17 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec KNJIGA O DŽUNGLI (3D) Domišljajska pustolovščina, ZDA (2016), 96', režija: Jon Favreau 📍 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5,50 EUR
19 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec PREDEN SE ZBUDIM Grozljivka/triler, ZDA (2015), 97', režija: Mike Flanagan 📍 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
26.	TOREK
16 ⁰⁰	Čarnica, Ozka ulica 1, Slovenj Gradec ANGELSKA MEDITACIJA ZA OTROKE, MLADOSTNIKE IN ZACETNIKE Delavnico vodi Slavica Kamnik. Obvezne rezervacije na GSM 041 203 233 (Bojana). 📍 Čarnica. 📄
18 ⁰⁰	Čarnica, Ozka ulica 1, Slovenj Gradec MEDITACIJA Z NADANGELOM CHAMUELOM ZA POT DO SORODNE DUŠE IN ZA VZDRŽEVANJE ODNOSOV Z NJO Delavnico vodi Slavica Kamnik. Obvezne rezervacije na GSM 041 203 233 (Bojana). 📍 Čarnica. 📄
19 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec FILM TEDNA: BISERNI GUMB Dokumentarni film, Čile (2015), 82' 📍 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 4 EUR
19 ⁰⁰	Koroška galerija likovnih umetnosti Slovenj Gradec PROSLAVA OB DRŽAVNEM PRAZNIKU, DNEVU UPORA PROTI OKUPATORJU 📍 Javni zavod Spotur Slovenj Gradec. 📄

27.	SREDA
5 ⁰⁰	Zbirališče pri Gostišču Marčič na Celjski cesti v SG PLANINSKI POHOD NA KRIM Lahka planinska pot nas bo vodila iz izhodišča pohoda v karju Tomišelj (307 m) na vrh Krima (1107 m). Vračali se bomo v smeri Doma v Iškem Vintgarju (359 m). Predviden čas hoje: 4-5 ur. Če bodo razmere ugodne, bomo opravili še krajši ogled Iškega Vintgarja. Podroben opis izleta bo ob- javljen na oglasni deski PD SG ter na spletni strani društva. Pohod organi- zira in vodi vodnica Andreja Wilhelm. 📍 Planinsko Društvo Slovenj Gradec. 📄
10 ⁰⁰	Župankova domačija, Št. Janž pri Radljah 66, Radlje VODENI OGLED RAZSTAVE PARTIZANSKA SANITETA NA KOROŠKEM V okviru proslave v počastitev Dneva upora proti okupatorju vas Koroški pokrajinski muzej, Muzej Radlje ob Dravi vabi na Župankovo domačijo na voden ogled po razstavi Partizanska saniteta na Koroškem in predvajanje dokumentarnega filma o Paučkovih partizanskih bolnišnicah (1983) iz se- rije Čas, ki živi. Po razstavi bo vodila Alenka Verdinek. 📍 Koroški pokrajinski muzej. 📄
28.	ČETRTEK
18 ⁰⁰	Čarnica, Ozka ulica 1, Slovenj Gradec KAKO SPOZNATI SEBE SKOZI ŠTIRI LETNE ČASE Delavnica z Matjažem Lesjakom. Obvezne rezervacije na GSM 041 203 233 (Bojana). 📍 Čarnica. 📄
19 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec LOVEC: ZIMSKA VOJNA Fantazijska akcijska pustolovščina, ZDA (2016), Karantanija 📍 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
29.	PETEK
18 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec PREHOD ZF triler, Srbija/SLO/Južna Koreja (2015), 90', r. Dejan Zečević Scenarij: Barry Keating, Milan Konjević; Igrajo: Katarina Čas, Ken Foree, Dra- gan Mićanović, Monte Markham, Denis Murić Liz Waid (Katarina Čas) je speča agentka CIA, ki se le težka sooča s smrtjo svojega sina. Njeno žalovanje prekine nujna operacija, saj jo nadrejeni vpo- kličejo, da skupaj z amerškimi in srbskimi agenti zavaruje podatke ameri- škega vojnega satelita, ki je strmoglavil v Srbiji. Na videz rutinska misija se zaplete, ko ekipa prispe na odročno lokacijo domnevnega padca. O satelitu ni ne duha ne sluha, edina sled za njim pa vodi do zapuščene tovarne svile, kjer je hitro jasno, da je nekaj hudo narobe. Namesto satelita je iz vesolja prispelo nekaj drugega, nekaj nezemeljskega ... Čas se neusmiljeno izteka, ko se po delčkih razkriva strahovita resnica, da na vrata grozeče trka nezami- sljiva apokalipsa. V tem pozabljenem kraju je namreč še smrt mrtva. 📍 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
20 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec LOVEC: ZIMSKA VOJNA Fantazijska akcijska pustolovščina, ZDA (2016), Karantanija 📍 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
30.	SOBOTA
16 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec RAGLJAČ IN ŽVENKO (SINHRONIZIRANO) Animirana ZF komedija, ZDA (2016), 90' 📍 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
18 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec PREHOD ZF triler, Srbija/SLO/Južna Koreja (2015), 90', r. Dejan Zečević 📍 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
19 ⁰⁰	Športna dvorana Slovenj Gradec, Kopališka ulica 27 ROKOMET – RK SLOVENJ GRADEC : RK TRIMO TREBNJE 📍 RK Slovenj Gradec. 🕒 otroci do 12. leta starosti brezplačno, upokojenci, dijaki in študentje 3 EUR, ostali 5 EUR
20 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec PREDEN SE ZBUDIM Grozljivka/triler, ZDA (2015), 97', režija: Mike Flanagan 📍 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
22 ⁰⁰	Špajz, Celjska cesta 22, Slovenj Gradec HOLLYWOODFUN DOWNSTAIRS Vabimo vas na koncert skupine Hollywood Downstairs. Skupina šteje tri člane: basista, bobnarja in kitarista (+ vokal). Opredelitev žanra se glasi: new wave noise punk! 📍 Društvo MAD. 📄
1.	NEDELJA
10 ³⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec FILMSKA MATINEJA: SIMON: MALI BOJEVNIK Z VELIKIM SRCEM (SINHRONIZIRANO) Animirana družinska pustolovščina, Rusija (2015), 85' 📍 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 3,50 EUR
17 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec RAGLJAČ IN ŽVENKO (SINHRONIZIRANO) Animirana ZF komedija, ZDA (2016), 90' 📍 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR
19 ⁰⁰	Kulturni dom Slovenj Gradec PREHOD ZF triler, Srbija/SLO/Južna Koreja (2015), 90', r. Dejan Zečević 📍 Kulturni dom Slovenj Gradec. 🕒 5 EUR

02 882 94 35
Vsak delovni dan
od 9. do 11. ure ter od 15. do 17. ure

Imaš težavo?
Potrebuješ pogovor ali umik v varen prostor in si star od 6 do 18 let? Pri nas lahko bivaš do 21 dni, deležen si strokovne pomoči in si aktivno vključen v reševanje lastnih težav.
Ozka ulica 1, 2380 Slovenj Gradec

KRIZNI CENTER
ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE SLOVENJ GRADEC

041 96 20 29 / 02 88 50 111 – 24 ur na dan
csdsg.krizni.center@gov.si

Mladi hip-hop glasbenik Mladich z novim albumom

Slovenjgraški raper Dejan Kerš Soziroma Mladich bo sredi aprila v Špajzu predstavil svoj drugi album z naslovom Dva obraza. Čeprav ustvarja že od osnovne šole, verjame, da je zdaj čas, ko bo barve Slovenj Gradca prenesel tudi drugam po državi. Zlatko, Emkej, Mito, Semo, Dajana, Drill, Doša in Mrigo so imena slovenske hip-hop scene, ki dokazujejo, da ta žanr pri nas drži skupaj, pravi Mladich in dodaja, da so vsi omenjeni tudi gostje na prihajajoči plošči.

(foto arhiv Mladicha)

»Spoštujem ljudi, ki imajo nek svoj slog, ljudi, ki počnejo stvari s srcem, in avtorje, ki znajo nastopati,« pove Mladich. Verjame namreč v to, da glasba spreminja svet in da je prav zato interakcija z občinstvom izjemnega pomena. Meni namreč, da samo besedila brez pravega načina podajanja vsebine ne bi imela duše ali potenciala za uspešnico. Zato ve, da je na njegovi plošči dovolj takšnega materiala, s katerim se bo približal ljudem. Preverite lahko 15. aprila zvečer v Špajzu v Slovenj Gradcu. (MN)

Tudi letošnja pomlad bo pestra z glasbenimi, gledališkimi in s folklornimi prireditvami

Ljubiteljska kultura v Mislinjski dolini

Danes v Mislinjski dolini deluje 30 različnih kulturnih društev, samo v Slovenj Gradcu deluje znotraj njih kar 68 skupin, v katerih število niso zajete otroške. Zato se nam tudi letošnja pomlad obeta pestro dogajanje.

Zveza kulturnih društev Slovenj Gradec je prostovoljna organizacija, leta 1979 so takrat obstoječa društva v Mislinjski dolini čutila potrebo po združitvi. Predsednik zveze Franjo Murko je mnenja, da smo Korošci v številu izvajanj ljubiteljske kulture nadpovprečni, kar pojasnjuje z dejstvom, da v Mestni občini Slovenj Gradec v ljubiteljski kulturi sodeluje približno vsak deseti občan.

Prva spomladanska prireditev v organizaciji Javnega sklada za kulturne dejavnosti Slovenj Gradec in Zveze kulturnih društev Slovenj Gradec je bila že 23. in 24. marca, to je tradicionalno srečanje vrtčevskih, otroških in mladinskih pevskih zborov. Nastopilo je 760 otrok samo iz Mislinjske doline.

Sledi 13. srečanje gledaliških skupin Anderličevi dnevi, na katerem se bodo spomnili tudi 400. obletnice smrti velikega Williama Shakespeara. Po odpovedi nastopa Koroškega deželnege teatra na tem srečanju so napovedane še tri predstave: 31. marca ob 19. uri v Mladinskem kulturnem centru na Ozarah predstava Vladimir v izvedbi Studia A in v režiji Aleksandra Čaminskega, nato še 2. aprila ob 17.30 v MKC na Ozarah Beckettove kratke v izvedbi Studia A ter ob 19.30 v Kulturnem domu Stari trg Čaj za dve v izvedbi KD Šmiklavž.

13. aprila bo v dvorani Lopan v Mislinji srečanje otroških folklornih skupin Mislinjske doline Z igro, plesom in pesmijo v pomlad, 16. in 17. aprila pa bo že 52. Srečanje odraslih pevskih zborov Mislinjske doline, ki je najstarejša revija pevskih zborov v Sloveniji.

Nekatere naše skupine bodo sodelovale na območnih srečanjih v drugih koroških krajih, saj bodo v mesecu aprilu Območno srečanje otroških gledaliških skupin Koroške, Območno

srečanje odraslih folklornih skupin Koroške in Območno srečanje odraslih folklornih skupin Koroške (slednje že 1. aprila). Ta srečanja prirejajo območne izpostave Javnega sklada Republike Slovenije za ljubiteljske dejavnosti.

V mesecu maju se bodo v organizaciji območnih izpostav JSKD nadaljevala regijska srečanja, s svojim načinom izvajanja programa pa je v tem mesecu poseben Teden ljubiteljske kulture.

Letos se bo zvrstilo tudi kar nekaj kulturniških jubilejev. Že v maju bodo 50. obletnico neprekinjenega delovanja praznovali pevci Moškega pevskega zbora Franc Ksaver Meško Sele, 20. obletnico pa Mešani komorni zbor Carinthia Cantat. Letos bo praznovala svojih 40 let tudi Vokalna skupina Breznik, 20 let glasbena skupina Jazoo, 10 let Mešani pevski zbor Dar iz Razborja pod Uršljo goro, 5 let pa bosta slavila kvartet klarinetov Claritet ter Folklorna skupina Trlice iz Razborja.

Ajda Prislan

Koncert iz cikla Wolf povezuje 016 Duo Claripiano v Slovenj Gradcu

Koncertni večer, v sredo, 13. aprila 2016, ob 19.30 v dvorani Wolfove hiše v Slovenj Gradcu.

Na prvem koncertu letošnjega cikla Wolf povezuje 016, ki ga pripravlja Društvo Hugo Wolf, se bo predstavil odličen slovenski duo Claripiano, ki sta ga leta 1994 ustanovila pianistka Tatjana Kaučič in klarinetist Dušan Sodja. Od tedaj ju ljubezen ne povezuje samo v zasebnem življenju, temveč tudi v glasbi. Na njuni poti so ju spremljali odlični mentorji za komorno glasbo: fagotist Božidar Tumpej, skladatelj Ivo Petrič in pianist Anthony Spiri, pri katerem

sta se v letih 2005/2006 izpopolnjevala v podiplomskem razredu za komorno glasbo na Visoki šoli za glasbo v Kölnu. Pred tem sta najprej diplomirala na ljubljanski Akademiji za glasbo in nato še magistrirala na Univerzi Mozartem v Salzburgu. Koncertna pot ju je vodila po celem svetu, med drugim sta nastopala v Los Angelesu, Stockholmu, Edinburghu, Salzburgu, Pragi, Beogradu, Erevanu in seveda Ljubljani, med njimi je bilo najodmevnejše gostovanje na festivalu Fringe v Edinburghu, festivalu Carinthischer Sommer ob Osojskem jezeru v Avstriji, Akademiji za komorno glasbo v italijanskem Monte-

pulcianu in Mednarodnem glasbenem festivalu v Erevanu v Armeniji. Prijateljevanje s slovenskimi skladatelji je spodbudilo nastanek številnih skladb za klarinet in klavir (Petrič, Ramovš, Matičič, Lebič, Rančigaj, Kopač, Firšt, Šavli, Šuklar, Sojar Voglar).

MK

Tatjana Kaučič in Dušan Sodja

Svetovni dan zdravja – sladkorna bolezen

Dejavnosti Zdravstvenega doma Slovenj Gradec

Svetovna zdravstvena organizacija predvideva, da bo sladkorna bolezen postala sedmi najpogostejši vzrok smrti do leta 2030. Epidemija diabetesa sunkovito narašča v nekaterih državah, največji porast je v državah z nizkimi in s srednje visokimi prihodki. Velik delež primerov diabetesa je mogoče preprečiti. Že preprosti ukrepi zdravega življenjskega

sloga so se pokazali kot učinkoviti načini preprečitve ali odložitve začetka sladkorne bolezni. Vzdrževanje normalne telesne teže, redna fizična aktivnost in zdrava prehrana lahko zmanjšajo tveganje diabetesa. Sladkorna bolezen je moč zdraviti. Lahko jo nadzorujemo ter preprečimo zaplete. Glavni ukrepi proti boleznim zajemajo diagnosticiranje, izobraže-

vanje in cenovno ugodno zdravljenje. Napor za preprečitev in zdravljenje sladkorne bolezni bodo pomembni za zmanjšanje primerov prezgodnjih smrti pri nenalezljivih boleznih za eno tretjino do leta 2030. Pri tem igrajo pomembno vlogo vlada, delodajalci, izobraževalne ustanove, podjetniki, civilna družba, zasebni sektor, mediji in posamezniki sami.

AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENEGA DOMA SLOVENJ GRADEC ZA SPLOŠNO JAVNOST OB SVETOVNEM DNEVU ZDRAVJA 2016

Datum	Dejavnost	Ura	Kraj	Izvajalec
7. 4. 2016	Brezplačne meritve krvnega tlaka in sladkorja ter svetovanje	8.00–12.00	Center Lopan Mislinja	Katarina Krenker, dipl. med. ses.
7. 4. 2016	Test hoje	16.00–17.30	Stadion Prve OŠ (Štibu)	Katarina Krenker, dipl. med. ses.
7. 4. 2016	ZDRAV ŽIVLJENJSKI SLOG OTROKA: Diabetes in ledvična bolezen pri otrocih – zgodaj ju preprečimo	17.00–17.45	Druga OŠ	Mateja Učakar, dipl. med. ses., mag. zdr. nege
7. 4. 2016	Test hoje	18.00–19.00	Stadion Druge OŠ	Katarina Krenker, dipl. med. ses.
9. 4. 2016	Brezplačne meritve krvnega tlaka in sladkorja ter svetovanje	8.00–13.00	Glavni trg, Slovenj Gradec	Katarina Krenker, dipl. med. ses.
9. 4. 2016	Zgodnje odkrivanje rakavih sprememb na modelih mod in dojki ter predstavitev programa Sviti	8.00–13.00	Glavni trg, Slovenj Gradec	Katarina Krenker, dipl. med. ses.
9. 4. 2016	Brezplačne meritve krvnega tlaka in sladkorja ter reševanje vprašalnika glede ocene tveganja za sladkorno bolezen	8.00–13.00	Športna dvorana Vinka Cajnka	Mateja Učakar, dipl. med. ses., mag. zdr. nege
9. 4. 2016	Temeljni postopki oživiljanja in uporaba AED-eja	8.00–13.00	Športna dvorana Vinka Cajnka	Andreja Šavc, dipl. med. ses., mag. zdr. nege, ter Albina Linasi, dipl. babica
9. 4. 2016	Zgodnje odkrivanje rakavih sprememb na modelih mod in dojki ter predstavitev programa Sviti	8.00–13.00	Športna dvorana Vinka Cajnka	Mateja Učakar, dipl. med. ses., mag. zdr. nege
9. 4. 2016	Ogled modela črevesa s strokovno razlago	11.15–13.00	Športna dvorana Vinka Cajnka	Mateja Učakar, dipl. med. ses., mag. zdr. nege, ob sodelovanju študentov medicine

Vabljeni k sodelovanju. Dejavnosti so brezplačne.

Mateja Učakar
Koordinator promocije zdravja in zdravstvene vzgoje

Na Mocisu se vedno nekaj dogaja

V aprilu 2016 vas MOCIS center za izobraževanje odraslih vabi k vpisu v naslednje programe:

Priprave na nacionalne poklicne kvalifikacije (socialni oskrbovalec na domu, hišnik, računovodja)

- Računalniški tečaji (začetni in nadaljevalni)
- Tečaji za prosti čas (izdelava ekološke kozmetike, šivanje, aranžiranje ...)
- Tečaj kaligrafije
- Tečaj peke piškotov in mini sladkih prigrizkov

V okviru Centra medgeneracijskega učenja MOCIS bodo v aprilu izvedli delavnico na temo Zgodovinski sprehod skozi mesto.

Prijave zbirajo na telefonu: 02 884 64 02 ali e-naslovu: damjana.kotnik@mocis.si.

Da bo vaša odločitev glede izobraževanja lažja, vam nudijo brezplačno svetovanje in informiranje v Svetovalnem središču Koroška – 02 884 64 07 (Bernarda).

Vabljeni tudi v Središče za samostojno učenje, kjer se lahko brezplačno učite računalništvo, tuje jezike, uporabo interneta in elektronske pošte ter druge vsebine.

Naj bo vaša izbira MOCIS.

Vse informacije o izobraževalni ponudbi MOCIS-a dobite po telefonu: 02 884 64 00, e-pošti: urska.novak@mocis.si ali na spletni strani: www.mocis.si.

Ekološko društvo Slovenj Gradec se zahvaljuje darovalcem predmetov, ki so našli nove lastnike na Dvoriščnih sejmih.

Občane obveščamo, da mesečnih Dvoriščnih sejmov ne bomo več izvajali mesečno. Organizirali jih bomo 4-krat letno in bodo tematsko obarvani.

Potekali bodo:

- ☞ 23. aprila - „Vse za vrt in okolico“, Noč knjige - knjige za hladilnike)
- ☞ 18. junija - „Od kopalk do čolna - vse za počitnice“
- ☞ 27. avgusta - „Vse za šolo“
- ☞ 22. oktobra - „Vse za advent in zimo“

Datume objavljamo z namenom, da tisti, ki si prizadevate izboljšati stanje našega okolja in verjamete v moč malih dobrih del, predmete, ki jih ne potrebujete več, prinesete na tematske Dvoriščne sejme. Dnevno pa lahko pokličete našega člana Viktorja (041 445 790) in se dogovorite za oddajo podarjenih stvari.

PRISRČNO VABLJENI ! POVABITE K SODELOVANJU TUDI SVOJE PRIJATELJE!

Železnikarjeve plakete v letu 2016 Toni Mulec

Toni Mulec
(foto arhiv Mulec)

Toni Mulec je tekmoval v motokrosu, od leta 1998 član Avto moto društva Slovenj Gradec. Leta 2003 se je prvič udeležil državnega prvenstva, na katerem je nato v letih 2006, 2009, 2010, 2011, 2012, 2014 in 2015 osvojil 2. mesta. Lani je na državnem prvenstvu v disciplini cross country dosegel 1. mesto.

Leta 2005 je prvič sodeloval na dirki v tujini, in sicer v Italiji, kjer se je nato v močni mednarodni konkurenci leta 2008 uvrstil med deset najboljših tekmovalcev. Leta 2010 je na svetovnem prvenstvu v kategoriji MX3 v Orehovi vasi osvojil odlično 10. mesto. Leto dni kasneje je na

svetovnem pokalu narodov v B-finalu dosegel 4. mesto. Isto leto je na evropskem pokalu narodov z ekipo, ki je zastopala Slovenijo, dosegel 4. mesto. Leta 2011 je v posamični konkurenci na evropskem prvenstvu v Brežicah ponovno dosegel 4. mesto.

Leta 2012 je na odprtem avstrijskem prvenstvu v skupnem seštevku desetih tekem dosegel 5. mesto, na dveh posameznih tekmah pa je bil dvakrat drugi. Na tem prvenstvu je uspešno nastopal tudi v letih 2014 in 2015.

Leta 2012 je v Avstriji potekalo odprto prvenstvo v posebni kategoriji, ki se imenuje WHIP contest – to je tekmovalanje v skokih postra-

ni. Toni je kot edini Slovenec, ki je bil povabljen na to tekmo, dosegel 1. mesto in tako v tej atraktivni disciplini postal avstrijski WHIP prvak.

Februarja 2013 je sodeloval na prestižni tekmi Le Touquet Paris-Plage oziroma novejši Touquet Enduropale. Te tekme se je udeležil kot prvi in edini vabljeni Slovenec do zdaj. Sodelovalo je 1100 tekmovalcev s celega sveta, na 17 km dolgi progi na mivki, ki je speljana ob obali in ki velja za najtežjo vzdržljivostno tekmo v svetovnem merilu, pa je Toni dosegel odlično 45. mesto. Sodeloval je tudi naslednje leto in kljub tehničnim težavam dosegel 39. mesto, v letu 2015 pa je bil štiriindvajseti.

Na podobnih tekmah v Italiji, leta 2014 na Bibione beach race in naslednje leto na Lignano beach race, je osvojil 1. mesti.

Na slovenskem pokalnem prvenstvu (pokal Akrapovič) je bil v letih 2006 in 2007 pokalni prvak. Ravno to prvenstvo je v tistem času gostilo največjo udeležbo tekmovalcev na posameznem tekmovalstvu v Sloveniji, posledično pa tudi največje število tekmovalcev na celotnem prvenstvu in v slovenskem motošportu nasploh. Dve zmagi imata zato še toliko večjo težo.

V sezoni 2007 je potekalo glasovanje za najbolj simpatičnega in najpriljubljenejšega motokrosista leta. Toni je v obeh kategorijah dobil največje število glasov in si tako pridobil naziv najbolj simpatičnega in najpriljubljenejšega motokrosista leta. Oba naslova pričata tudi o njegovi izjemni osebnosti.

Toni večinoma trenira na progi v Mislinjski Dobravi. Družina Mulec je leta 1999 odkupila zemljišče za to progo in jo večinoma z lastnimi sredstvi in delom pričela obnavljati in posodabljati, tako da lahko na tej progi potekajo državna in tudi mednarodna tekmovanja. Z nadaljnjo ureditvijo proge želijo ta šport čim bolj približati mladim talentom, istočasno pa vznike umakniti na varno območje.

v teku na 800 m in državni rekorder v štafeti 4 x 400 in 4 x 800 m.

Kvaliteta njegovega dela se odraža tako v medaljah na državnih in pokalnih prvenstvih kot tudi na nacionalno primerljivih kategorizacijah OKS, v novo postavljenih rekordih v slovenski atletiki, reprezentančnih nastopih atletov, na mednarodnem nivoju pa v normah za uvrstitve na svetovna in evropska prvenstva v atletiki ter Olimpijski festival evropske mladine v dvorani in teku na 60 m v starostni kategoriji U16.

Svoje znanje širi tudi na nacionalnem nivoju. Bil je pomočnik nacionalnega trenerja v tekih na srednje proge (2000–2004), član strokovnega sveta Atletske zveze Slovenije (2000–2004), član upravnega odbora trenerske organizacije (2000–2008). Prejel je priznanje AZS za 20 let trenerskega dela, aktivno se vključuje v organizacijo atletskih tekmovanj in tekaških prireditev, pomemben pa je tudi njegov prispevek k pridobitvi atletskega stadiona v Slovenj Gradcu.

tudi njegovi gojenci, je reorganiziral slovenjgraški in koroški judo. V klubu je zaposlen preko nacionalne panožne šole. Na njegovo pobudo je bil pred desetimi leti v Slovenj Gradcu organiziran prvi turnir v judu za pokal Koroške, danes je poznan kot mednarodni turnir v judu Zavarovalnica Maribor Koroška Open, ki je v zadnjih letih prerasel v največji slovenski turnir v judu. V starostni kategoriji do 18 let se postavlja ob bok uradnim evropskim pokalom, ki se prirejajo v večjih evropskih prestolnicah, tako je postal pomemben člen pri razvoju turizma v občini.

Po veliki zaslugi Yankovskega je danes JK Acron Slovenj Gradec v starostnih kategorijah do mladincev eden najuspešnejših slovenskih judo klubov z več kot 180 člani.

Že pred petnajstimi leti je s člani kluba v mestu postavil prvi fitnes na prostem. (AP)

Karate Kotnik zlat, Dražič bronast

Uspehi slovenjgraških karatelistov se nadaljujejo. Andrej Kotnik in Tomislav Dražič, oba iz Karate kluba Slovenj Gradec, sta bila na državnem prvenstvu v Sežani odlična, saj je Andrej dosegel prvo mesto v borbah v veteranski kategoriji ter drugo mesto v katah v isti starostni kategoriji, Tomi pa je osvojil tretje mesto v borbah v članski kategoriji. Dražič je bil tudi razglašen za najboljšega tekmovalca v letu 2015 in je prejel pokal.

Nato je v Rušah potekal mednarodni pokalni turnir zveze S.K.I., na katerem je nastopalo več kot 300 tekmovalcev. Udeležil se ga je član slovenjgraškega kluba Andrej Kotnik in dosegel tretje mesto v veteranski kategoriji v disciplini kate.

23. in 24. januarja so se mojstri iz Karate kluba Slovenj Gradec udele-

žili seminarja japonskega mojstra Kazuakija Kurihare v Celju. (AP)

Tomi Dražič in Andrej Kotnik sta bila na državnem prvenstvu v Sežani odlična. (foto arhiv Karate kluba Slovenj Gradec)

Državno prvenstvo v standardnih plesih Sara in Maro na Prevaljah bronasta

Plesalca Koroškega plesnega kluba Devžej Maro Vranaričič in Sara Frühauf sta svoje športne uspehe dopolnila še z eno uvrstitvijo med tri najboljše plesne pare latinskoameriških plesov med mlajšimi mladinci, na državnem prvenstvu na Prevaljah sta osvojila tretje mesto. »To je torej nov uspeh po odličnem drugem mestu na državnem prvenstvu v standardnih plesih januarja letos,

Maro in Sara nadaljujeta tradicijo visokih uvrstitev koroških plesalcev,« je ponosen Aleš Sila, predsednik KPK Devžej.

Na letošnjem državnem prvenstvu v standardnih plesih, ki je v organizaciji Plesne zveze Slovenije potekalo v začetku marca v športni dvorani na Prevaljah, se je pomerilo kar 60 plesnih parov v vseh starostnih kategorijah. (AP)

Uroš Verhovnik

Uroš Verhovnik

Profesor športne vzgoje Uroš Verhovnik je kot atletski trener zaposlen v Koroškem atletskem klubu na Ravnah na Koroškem. Zadnjih dvanajst let v okviru projekta Nacionalne panožne športne šole skrbi za razvoj atletskih selekcij po celotni Koroški, tudi v Slovenj Gradcu, kjer se je pod njegovim delovanjem iz Atletske sekcije Koroškega atletskega kluba Ravne ustanovil in razvil samostojni Atletski klub Slovenj Gradec. Je strokovni vodja pionirske in mladinske atletike ter trener atletov v kategorijah U14, U16, mladinci in člani.

Za atletiko navdušuje tako mlajše kot odrasle in starejše generacije, na katere prenaša znanja iz študija in izpopolnjevanja, predvsem pa tiste izkušnje, ki jih je pridobil sam kot atlet. Bil je članski reprezentant Slovenije v teku na 800 m, državni članski prvak

Ruslan Yankovskyy

Ruslan Yankovskyy

Diplomirani trener juda Ruslan Yankovskyy je pred 18 leti postal glavni trener v Judo klubu Acron Slovenj Gradec. Hkrati je kot tekmovalc stopil na tatami in postal slovenski reprezentant ter se leta 2002 z osvojenim 5. mestom na svetovnem pokalu v Moskvi kvalificiral na člansko evropsko prvenstvo, ki je tisto leto potekalo v Mariboru.

Do danes je vzgojil številne športnice in športnike, ki so postali državni prvaki in nosilci državnih medalj v vseh starostnih kategorijah, kot kadeti in mladinci osvajali medalje na evropskih pokalih, se udeleževali svetovnih in evropskih prvenstev, kjer so dosegali tudi rezultate med deset najboljših.

S sodelavci, od katerih so bili nekateri

Športna zveza Slovenj Gradec Več kot 400 otrok obiskalo počitniške dejavnosti

Tako kot vsako leto so tudi letos otroci težko pričakovali zimске počitnice. To je čas, ko se lahko sprostitjo, odmislijo vsakodnevne šolske obveznosti ter se aktivneje prepušijo svojim interesom. Da ne bi zgolj posedali pred televizijo in računalnikom, otrokom na Športni zvezi Slovenj Gradec zadnjih 10 let nudimo raznolik program športnih aktivnosti med zimskimi počitnicami.

V letošnje aktivnosti, ki jih je izvajalo 13 slovenjgraških društev in klubov, je bilo vključenih več kot 400 otrok. Večina aktivnosti je potekala v športni dvorani, za 'smučarje' in 'plavalce' pa je bil organiziran brezplačen prevoz na Kope in v Topolšico. Otroci so se imeli priložnost vključevati v različne športne panoge: judo, smučanje, plavanje, de-

skanje na snegu, atletika, rokomet, tenis, konjenišvo, badminton, nogomet, kegljanje, šah, športno plezanje, odbojka in celo streljanjem z zračno puško. Kot organizatorji si želimo, da bi na ta način vzpodbujali otroke h gibanju in k aktivnejšemu preživljanju prostega časa ter jim tako posledično privzgojili dobre navade za vse življenje.

Starše bi ob tem želeli spodbuditi, da otroke spodbujajo k vključitvi v športne interese dejavnosti, z namenom, da otroci zadovoljijo željo po gibanju, pridobijo osnovne motorične sposobnosti in se skozi športne aktivnosti družijo s svojimi sovrstniki. Večino programov, ki jih ponujamo med počitnicami, izvajamo skozi vse leto, zato smo prepričani, da lahko prav vsak najde nekaj zase.

Rok Konečnik

Spomladanski del tekmovanja Rokometnega kluba Slovenj Gradec 2011

Ježki v boju za obstanek med prvoligaši

Ježki so v jesenskem delu sezone, po petnajstih odigranih krogih, osvojili šest točk. V gosteh so premagali Sevnico, v domači dvorani Dobovo, remizirali pa so z Loko doma in s Trimom v gosteh. To je zagotovo manj, kot so v slovenjgraškem klubu pričakovali pred začetkom sezone. K nekoliko slabšemu izkupičku so zagotovo veliko botrovale tudi poškodbe, s katerimi Korošci res niso imeli sreče. Predvsem začetek sezone se ni odvijal po željah koroških ljubiteljev rokometu. V šestih krogih so namreč osvojili le točko. Ko so se težave s poškodbami zmanjšale, so se rezultati hitro izboljšali in ježki so se vendarle odlepili z dna prvenstvene lestvice. Tega je po jesenskem delu zasedal Slovan s tremi točkami, na tinajstem mestu je bila Sevnica s štirimi, Slovenj Gradec pa na dvanaajstem s šestimi osvojenimi točkami.

Glede na to, da zadnji dve mesti po koncu rednega dela vodita v nižji rang tekmovanja, je bilo jasno, da čaka ježke v boju za obstanek še zelo težka naloga. Ta je še nekoliko težja zaradi odhoda Vida Levca v Velenje. Se je pa svojim soigralcem v drugem delu zopet pridružil Žan Šol, ki je okreval po operaciji kolena. Poleg tega se je iz Maribora vrnil Uroš Štumpfl, po poškodbi Martina Podstenska pa so se Slovenjgradčani okrepili še z Gregorjem Ocvirkom, kadetskimi reprezentantom, ki prihaja iz Celja. Njihov glavni in edini cilj pred nadaljevanjem tekmovanja je bil obstanek med prvoligaši. In že takoj, na prvi tekmi v letu 2016, so se pomerili z enim izmed glavnih konkurentov, Slovanom.

RK Slovenj Gradec 2011 : RD Slovan (6. februar)

Slovenjgradčani so v derbiju za obstanek gostili ekipo Slovana iz Ljubljane in z zadetkom v zadnjih sekundah osvojili pomembno točko. Končalo se je z 28 : 28. Ježki so v prvem polčasu prikazali odlično igro, vodili so tudi s petimi zadetki prednosti. V drugem delu pa so precej padli, zmanjkalo jim je idej v napadu, kar so gostje izkoristili. Ekipo Slovana je v 58. minuti tako vodila s 27 : 25. Domači so zaigrali na vse ali nič, go-

ste prisili v nekaj napak in štiri sekunde pred koncem je Matic Suholežnik zabil gol za veliko in pomembno točko. Pri domačih je kar 14 zadetkov dosegel Jaka Malus, 6 jih je dodal Matej Hartman.

Po srečno osvojeni točki so se ježki odpravili na zahtevno gostovanje v Ormož.

RK Jeruzalem Ormož : RK Slovenj Gradec 2011 (13. februar)

Slovenjgradčani so v 17. krogu 1. NLB Leasing lige gostovali v Ormožu in kljub dobri igri ostali praznih rok. Domači so bili boljši s 23 : 21. Zelo oslabljeni ježki, ki so nastopili brez Jake Malusa, Žana Šola, Martina Podstenska, Jureta Doberška in Martina Vižintina, so se favoriziranim Ormožanom pogumno postavili po robu. Gledalci so v prvem delu videli le 14 zadetkov, rezultat pa 7 : 7. Tudi začetek drugega polčasa je bil zelo izenačen, potem pa so pobudo prevzeli domači in v 49. minuti povedli z 20 : 16. Slovenjgradčani so se sicer še približali na dva zadetka zaostanka, za kaj več pa jim je zmanjkalo moči in časa. Pri ježkih sta bila po 5-krat uspešna Tadej Kobold in Franci Poklič. Pohvaliti velja še zelo razpoloženega vratarja Slovenjgradčanov Darnija Kašnika.

V naslednjem krogu so Slovenjgradčani gostili Ribnico, ki se bori za uvrstitev med prvih šest ekip, ki bodo po rednem delu prvenstvo nadaljevale v ligi za prvaka. Jasno je bilo, da jih v boju za nove prvenstvene točke čaka zelo težka naloga.

RK Slovenj Gradec 2011 : RD Riko Ribnica (20. februar)

Slovenjgradčani so v 18. krogu gostili ekipo Ribnice. Gostje iz dežele suhe robe so upravičili vlogo favorita in ježke zanesljivo premagali. Končalo se je z 22 : 32. Ribničani so že takoj na začetku prevzeli vajeti igre v svoje roke. Po dvajsetih minutah so vodili s 14 : 7. Domači so nato le strnili svoje vrste in zaigrali učinkoviteje v napadu. Do konca prvega dela so se približali na le tri zadetke zaostanka. Ob polčasu je bilo 14 : 17. Gostje so drugi del odprli z delnim rezultatom 6 : 0, povedli s 23 : 14 in tako odločili srečanje. Žan Šol je bil s 5 za-

detki najučinkovitejši med Slovenjgradčani. 4 zadetke je dodal Franci Poklič.

Sledilo je gostovanje v Novem mestu pri ekipi Krke, ki prav tako cilja na uvrstitev med najboljših šest.

MRK Krka : RK Slovenj Gradec 2011 (27. februar)

Slovenjgradčani so tekmo 19. kroga 1. NLB Leasing lige odigrali v Novem mestu. Gostovali so pri ekipi Krke in ostali praznih rok. Domači so bili boljši s 36 : 29. Novomeščani so upravičili vlogo favorita in dosegli zanesljivo zmago. Ježki so držali korak z domačimi do 20. minute, ko je bilo 11 : 10. Potem pa so Krkaši naredili delni rezultat 7 : 3 in dobili prvi polčas z 18 : 13. Tudi začetek drugega polčasa je pripadel domačim, ki so takoj povedli s sedmimi zadetki in to prednost brez težav zadržali do konca za končnih 36 : 29. Za ježke je 9 zadetkov dosegel Jaka Malus, 7-krat je bil uspešen Franci Poklič.

Po le eni osvojeni točki v spomladanskem delu prvenstva je bila zmaga na naslednji tekmi, ko je v Slovenj Gradcu gostovala Sevnica, praktično nujna.

RK Slovenj Gradec 2011 : RK Sevnica (27. februar)

Rokometaši Slovenj Gradca z zmago

nad Sevnico storili pomemben korak k obstanku med prvoligaši. Pred svojimi zvestimi navijači so bili na derbiju začelja od gostov prepričljivo boljši s 35 : 28. Prvi polčas v slovenjgraški športni dvorani je bil še precej izenačen. Rahlo pobudo so vseeno imeli domači, ki so dvakrat povedli s tremi zadetki prednosti, prvi del pa dobili s 15 : 13. Začetek drugega polčasa je minil povsem po željah domačih navijačev, saj so ježki hitro ušli na 19 : 14. Gostje so se še približali na 18 : 21, potem pa so Slovenjgradčani zaigrali še odločneje in do konca razliko povišali na plus sedem. Pri zmagovalcih je bil izjemno razpoložen Franci Poklič z 11 zadetki, 7 jih je dodal Jaka Malus.

Potem ko so z zmago nad Sevnico osvojili zlata vredni točki, so se lahko Slovenjgradčani sproščeno odpravili na gostovanje v Velenje. V Rdeči dvorani je bil namreč odigran tradicionalni koroško-šaleški derbi.

RK Gorenje Velenje : RK Slovenj Gradec 2011 (8. marec)

Rokometaši Slovenj Gradca so v okviru tekem 21. kroga 1. NLB Leasing lige gostovali pri ekipi Gorenja, ki se s Celjem bori za naslov državnega prvaka. Velenčani so srečanje odigrali na zelo visokem nivoju in ježkom niso dopu-

stili nobene možnosti za zmago. Že na samem začetku so povedli s 7 : 2, nato pa prednost vztrajno višali. Rezultat polčasa je bil 15 : 6. V drugem delu so tudi Slovenjgradčani začeli zadevati v napadu, tako da so se bolj enakovredno kosali z zelo razpoloženimi domačini. Kljub temu je razlika narasla na enajst za končnih 34 : 23. Za ježke je 6 zadetkov dosegel Jaka Malus, 5 pa Uroš Štumpfl.

Lahko bi rekli, da so Slovenjgradčani na tej tekmi kar nekoliko varčevali z močmi, saj jih je že čez štiri dni čakala verjetno ključna tekma v boju za obstanek med prvoligaši. V domači dvorani so se pomerili z Izolo.

RK Slovenj Gradec 2011 : RK Istrabenz plini Izola (12. marec)

Rokometašem Slovenj Gradca na zelo pomembni tekmi v boju za obstanek med prvoligaši žal ni uspelo premagati Izole. Dolgo časa je kazalo na zmago domačih, ki so igrali zelo dobro in še osem minut pred koncem vodili z 29 : 24. Žal pa so končnico odigrali zelo nespretno in gostom dopustili, da so izenačili na 30. Ježkom je za zadnji napad ostalo še 45 sekund, a niso uspeli priti do zaključnega strela. Končalo se je z delitvijo točk, s katero so veliko zadovolnejši v gostujočem taboru. Za Slovenjgradčane je 9-krat zadel Jaka Malus, 5-krat je bil uspešen Matic Suholežnik.

Domače čaka v preostalih štirih krogih do konca rednega dela hudo boj za dvanaajsto mesto, ki kot zadnje prinaša obstanek med prvoligaši.

Matej Nabernik

Članska ekipa RK Slovenj Gradec 2011

Projekt Zdrav življenjski slog

Športne aktivnosti tudi med počitnicami

Zdrav življenjski slog je projekt, ki Zga financirata Evropska unija in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. V praksi pomeni, da so lahko vsi otroci od 1. do 9. razreda deležni dveh dodatnih ur športne vzgoje na teden. Raziskave kažejo, da otroci, ki imajo vsak dan v šoli športno vzgojo, dosegajo boljše učne rezultate, imajo manj izostankov in so bolj disciplinirani. V Mestni občini Slovenj Gradec se ta projekt izvaja zadnjih 6 let, in sicer na Prvi in Drugi osnovni šoli Slovenj

Gradec ter Osnovni šoli Podgorje. Cilj je spodbuditi osnovnošolske otroke k oblikovanju zdravega življenjskega sloga in odpravljati posledice negativnih vplivov sodobnega načina življenja. S ponujenim programom želimo zagotoviti otrokom, vključenim v program, vsakodnevno strokovno vadbo v skladu s priporočili evropskih smernic za telesno dejavnost.

Na Prvi in Drugi osnovni šoli smo se odločili, da združimo moči in se povežemo med zimskimi počitnicami z

namenom, da otrokom obeh šol omogočimo strokovno vodeno športno aktivnost tudi v tem času. Želeli smo si, da se otrokom tudi izven standardnega kurikulumu pouk zdravega življenjskega sloga ne prekinja, ampak se v nekoliko spremenjeni obliki nadaljuje tudi med zimskimi počitnicami. Vadba za otroke obeh šol je tako potekala v Športni dvorani Vinka Cajnka Slovenj Gradec. Otroci so imeli možnost sodelovanja v pestrem izboru športnih panog. Tako smo jim ponudili vadbo osnovne motorike, kjer smo preko poligonov razvijali vzdržljivost, gibljivost, koordinacijo, moč skeletnega mišičevja in natančnost, vadbo nogometa, košarke, atletike, gimnastike (trampolin) in badmintona.

Vedno očitneje postaja, da se zaradi sodobnega, pretežno sedečega načina življenja otroci gibljejo manj. Zato je bil naš osnovni namen, da z dodatnimi spodbudami h gibanju postavimo protiutež temu pasivnemu preživljanju prostega časa. Pomembno je, da otroci poleg kognitivnih sposobnosti razvijajo tudi svoje motorične sposobnosti, v skladu z latinskimi pregovorom »Mens sana in corpore sano« (Zdrav duh v zdravem telesu).

Po odzivih sodeč je bil ta zimski športni teden nadvse uspešen, kar nam pričajo tudi številni zadovoljni obrazi otrok. V prihodnosti želimo nadaljevati s to uspešno prakso ter tako dodatno prispevati k zdravju in zadovoljstvu naših otrok.

Rok Konečnik

Judo: evropski kadetski pokal

Zala Pečoler zmagala v Zagrebu

V soboto in nedeljo, 12. in 13. marca, je v Zagrebu potekal drugi od skupaj šestih letošnjih evropskih kadetskih pokalov v judu, na katerem je v okviru slovenske reprezentance nastopilo pet predstavnikov Judo kluba Acron Slovenj Gradec: Nuša Perovnik (do 48 kg), Laura Božič (do 57 kg), Rok Pogorevc (nad 90 kg), Vinko Prevolšek (do 50 kg) in Zala Pečoler (do 70 kg). V konkurenci 607 tekmovalcev in tekmovalk iz 31 držav sta za veliko veselje in zgodovinski dogodek po-

skrbela slednja. Vinko Prevolšek je s petimi zmagami proti predstavnikom Romunije, Bolgarije, Izraela, Francije ter Ukrajine in z enim porazom proti španskemu predstavniku osvojil 3. mesto, Zala Pečoler pa je tokrat suvereno nanizala le zmage, in sicer so klonile Francozinja, Avstrijka, Madžarka in v finalu na razočaranje domačinov še predstavnica Hrvaške. Zala Pečoler je tako kot prva v zgodovini kluba uspela zmagati na evropskem pokalu.

Borut Marošek

Zgodovinski uspeh Zale Pečoler (druga z leve)

Johnny Cash – tribute večer

Vsi odtenki njegove glasbene raznolikosti

Repertoar je zajemal bogato dediščino kantri botra Johnnija Casha. (foto Špela Peruš)

skozi življenje korakajo preko trnove poti. Vse, ki stopajo po robu, in kot se je izkazalo, je teh ogromno.

Pisal je za tistih devetindevetdeset odstotkov, ki so ga uslišali in se z njim poistovetili.

Kot avtor se je razvijal, dajal vzgled novim generacijam ustvarjalcev. Prelevil se je iz mladostnega Elvisovega kolega, šarmerja v modro ikono rokenrola, ki je z leti ohranila vrhunsko vitalnost in ustvarjalno izvirnost. Sprejel in podprl je tudi sodobno glasbo, kateri je dodal svoj virtuozi priidih in jo skoraj spjel izvirnim avtorjem v svoji originalnosti. Danes se mu klanjajo vsi, ki dobro poznajo njegovo delo, po njem pa so nedavno poimenovali kar pajka.

Ker drža in glasba moža v črnem dišita po ruralnem, po podzemlju, po obrobem, decentraliziranem in alternativnem, se je zdelo več kot primerno, da se koroški glasbeniki različnih žanrov združimo in poklonimo v tribute večeru. Ta se je odvil na Cashov šestinsedemdeseti rojstni dan 26. februarja v prostorih Špajza v Slovenj Gradcu, kjer smo Aleš Gangl, Marko Štruc, Aleks Paradiž in Nejc Hartman predstavili vse odtenke njegove glasbene raznolikosti. Špajz je s približno dvesto obiskovalci znova ponudil zelo dobro obiskan alternativni koncert z odličnim vzdušjem. Repertoar je zajemal od poskočnega popotniškega rokenrola (Folsom Prison Blues, Wanted Man, Hey Porter), uporniško osebnih (I walk the line, The beast in me) do spokojno mističnih in religioznih (Ain't no Grave). Nekaj, a še vedno malo iz bogate zbirke del težko-kategorične legende, kateri je vredno prisluhniti.

Aleš Gangl

Kdo je Johnny Cash? Malo je takšnih, ki tako obogatijo kulturo. Njemu je to uspelo in je danes poznan subjekt filmov, knjig, govoric, mitov, slik s citati, oddaj in v prvi vrsti glasbe. Po celem svetu seveda! Zaznamovale so ga okoliščine revne mladosti, eksistenčne in eksistencialne stiske ljudi, nenehne segregacije v družbi, osebne travme, javna linčanja, odvisnosti, konfliktna moralna situacija, ki jih je kot pristna umetniška duša v estetiki kantrija, rokenrola in bluz delil s feni.

Mož v črnem – kot se ga je prijel slavni vzdevek – je preživel paletu težav, katere je v avtorski poeziji odkrito priznaval. Iskrenost, preprostost in

proncljivost je skozi kariero negoval. Na svet ni gledal skozi prizmo ameriških sanj niti ni bil brezupen pesimist. Bil je normalen, preprost, ljudski! Njegovo poslanstvo ni bilo »prodajanje pravljic«, prej je bil učitelj resnice. V takšni poeziji se čuti moč, njegove melodije pa odzvanjajo z obrobja, z vidika odpisanih, zatrtih, nesrečnih. Bil je kavboj, ki izvaja indijanske pesmi, bil je vernik, ki ljubi zapornike, upornike, droge, pregrešne stvari, bil je gospod, ki je pokazal sredinec etablirani družbi, bil je roker, ki je postal vzgled gangsterskim rapperjem, bil je kantri izvajalec, ki ni sodil v prestolnico kantrija Nashville, in pri vsem tem nobenega lastnega antagonizma ni zanikal. Po domače povedano je pisal za mase, za vse, ki

Dogajanje v Špajzu

April bo ponujal raznolike in kakovostne izvajalce

V Špajzu se mesec za mesecem odvijajo različni dogodki, med njimi koncerti, trebušni plesi, delavnice in karaoke. V aprilu vas vabimo, da se prvi vikend, v soboto, 2. aprila, udeležite koncerta skupine UnderPodn-Grabn, ki bo svojo drugo ploščo predstavljala v Špajzu. Fante združujeta predvsem dolgoletno prijateljstvo in ljubezen do glasbe in ustvarjanja. Njihova besedila odražajo kritičen odnos do družbe in njenih norm, saj želijo skozi glasbo vsaj malo opozorjati na današnje stanje, zato jim je

njihov jezni pridih zvoka trše glasbe še posebej pri srcu.

K originalnosti prispeva tudi to, da igrajo izključno avtorsko glasbo, katero bi lahko opisali kot nekašno mešanico punka in rock'n'rolla. Ime benda je posvečeno lokalni glasbeni sceni kot tudi prvemu lastnemu prostoru za vaje. Skupina je odprta za nastopanje po dogodkih, ciljajo pa predvsem na alternativno sceno, kjer se nameravajo v prihodnosti tudi uveljaviti. Do sedaj se lahko pohvalijo z uspešnim debitantskim

albumom z naslovom Free Lobotomy, ki so ga priklicali k življenju s pomočjo prijateljev pri založbi 101 Records. Člani zasedbe so: Jaka Mori – kitara, vokal, Gašper Vaukan – vokal, kitara, Tomaž Breg – bas, Matija Štumberger – bobni.

Tretji vikend v mesecu pa se nam ponovno obeta release nove plate, ki jo je posnel Mladich. Obeta se nam hip-hop večer, kjer bodo nastopali še drugi gostje. Mladich je leta 2011 izdal svoj prvi album z naslovom Ni očitne spremembe, zdaj pa nas bo presenetil z drugim. Fant se s hip-hopom ukvarja že več let in je na domači hip-hop sceni dobro uveljavljen. Zadnjega aprila, v soboto, bo v Špajzu koncert skupine Hollywoodfun Downstairs, ki prihaja z Nove Zelandije. Sestavljajo jo trije člani: Grant Gall na basu, Kurt Williams na kitari in vokalu ter Joe Wright na bobnih. Žanr lahko označimo kot new-wave noise punk. Besedila piše vokalist Kurt Williams. Svoj prvi CD so izdali 23. aprila lani. Fantje imajo svojo spletno stran, kjer lahko slišimo njihove pesmi: <http://hollywoodfundownstairs1.bandcamp.com>.

Spremljajte našo stran na Facebooku, kjer sproti objavljamo vse, kar se dogaja.

Talja Sušec

www.slovenjgradec.si

Glasbeni studio v Slovenj Gradcu Priložnost za mlade, neuveljavljene glasbenike

(foto Primož Juvan)

V prostorih Mladinskega kulturnega centra na Ozarah so posodobili glasbeni studio z nakupom dodatne opreme in s priklopom kakovostnih komponent (preampi,

mikrofoni, kompresorji, efekti, računalniška oprema, monitorji, mešalna miza). Glasbeni studio je tako ponovno na voljo predvsem bendom, kantavtorjem različnih žanrov in zvrsti ter kreativnim zvočnim ustvarjalcem, ki želijo svoje delo posneti. Gre za odlično priložnost, kakršne ne nudi vsako mesto. Ciljna publika so dijaki, študenti, mladi in neuveljavljeni bendi, za katere je prostor na voljo brezplačno. Za termin snemanja se lahko dogovorite z vodstvom Mladinskega kulturnega centra ali pa se prijavite na nucam. info@slovenjgradec.si. (AG)

Mladinski kulturni center

Natečaj Botečaj

Predizbor tudi v Slovenj Gradcu

V Slovenj Gradcu so zmagali Spotless Minds (Celje), v Velenju Rootless Treefalls (Rovte), v Krškem pa Slagvort na kraju (Zagreb). Finale natečaja je napovedan za 2. april v klubu eMCE plac v Velenju.

Letos v organizaciji Natečaja Botečaj sodelujejo mladinski centri iz Krškega, Velenja in Slovenj Gradca, v slednjem je bil predizbor 4. marca, ko sta nastopili skupini One plan iz Dravograda in Spotless Minds iz Celja. Čeprav to ni pogoj, se na natečaju pojavljajo predvsem glasbene skupine, ki izvajajo nekomercialno glasbo. »Zmagovalca smo izbirali po kriteriju melodičnosti v smislu, kakšna je oblika zvoka in da niso podobni že kateri od uveljavljenih skupin, gledali smo in seveda poslušali izvedbo avtorskih skladb in nastop, pa tudi celotna podoba, kakšen vtis dajo glasbeniki na odru, nam je bila pomembna,« je povedal član slovenjgraške komisije Tomaž Osojnik, tudi sam glasbenik in avtor v post rock glasbeni zvrsti. Ob tem je poudaril, da mora biti izvajana glasba prijetna za uho ne glede na glasbeno zvrst ali glasbeni okus poslušalca. V Slovenj Gradcu sta bila v komisiji še Mitja Javornik, sociolog, vodja mladinskih programov iz slovenjgraškega MKC, in Aleš Gangl, glasbenik in avtor v synth rock glasbeni zvrsti, ki se spogleduje z industrialom.

Natečaj Botečaj že sedmo leto zapored daje zagon mladim glasbenim skupinam, ki se pred tem še niso imele priložnosti pokazati občinstvu. Izbrana na predizboru dobi za nagrado snemanje demo posnetka, prvih šest pa možnost nastopa na enem izmed velikih odrov. Prva nagrada celotnega izbora je snemanje videospota.

Celjani, člani skupine Spotless Minds so svoj žanr opredelili kot funky rock rock'n'roll pokalico, ki

zabava Slovence. Najboljša stvar Natečaja Botečaj je po njihovem mnenju ta, da se člani bendov med sabo spoznajo, da skupaj naredijo super šov, se zabavajo in se učijo drug od drugega, so povedali v Slovenj Gradcu.

Vendar je sodelovanje na natečaju mogoče samo z izpolnjenimi pogoji: da skupina še nima posnetega albuma, da je polovica članov mlajših od 27 let in da skorajda nikoli še ni nastopila izven domačega kraja. Najpomembnejši pa je ta, da mora biti vsa izvajana glasba na natečaju avtorska. »Škoda, da sta bila v Slovenj Gradcu tokrat prijavljena samo dva benda, kar kaže, da glasbenih skupin tu okrog ni ravno na pretek. Zato se mi zdi škoda, da obstaja starostna omejitev, da natečaj ni naravn na nove glasbene skupine, da ni naravn tako, da bi spodbujal nove bedne. S to omejitvijo se izgubi en kup novih bendov na Koroškem, ki jih je tako ali tako malo. Bolje bi bilo že to, da bi starostno mejo dvignili. Sama narava takega natečaja pa se mi zdi v redu,« je pripomnil član slovenjgraške komisije Aleš Gangl. Organizirani so bili trije izbori, tako se bodo trije zmagovalci Natečaja Botečaj potegovali za glavno nagrado na finalnem koncertu 2. aprila v Velenju.

Mitja Javornik je slovenjgraško dogajanje komentiral: »Dogodek je sodeč po odzivih številnih obiskovalcev uspel. Natečaj za mlade bende, ki pred tem še niso imeli svojega večjega koncerta, singla ali albuma, je priložnost zanje. Saj mladim glasbenikom omogoči, da si razširijo svoje koncertne možnosti in da posnamejo posnetek v našem glasbenem studiu.«

V Mladinskem kulturnem centru Slovenj Gradec deluje Multimedijški center Koroške, v sklopu katerega je multimedijški snemalni studio s sodobno tehnično in programsko opremo namenjen avdio in video produkciji raznih ustvarjalcev.

Ajda Prislan

Na predizboru v Špajzu je bilo glasno in zabavno; na fotografiji je skupina Spotless Minds iz Celja.

Fotoreportaža
Iskriv, moder, divji,
volčji ...

 156. rojstni dan skladatelja Huga Wolfa, glasbenega genija, rojenega v Slovenj Gradcu, smo praznovali v njegovi rojstni hiši. Kar dva dni je trajala Iskriva modra noč. Z zbirom dogodkov, o katerih se še vedno govori, da so se dotaknili srca, kot se ga dotaknejo tudi Spomini na dom Modeste Strahser - Wolf, ki smo jih izdali na zgoščenki in so na voljo na naslovu Glavni trg 40. S kitaro in harmoniko sta publiko z lastnimi skladbami v domišljajske svetove popeljala Andrej Ofak in Borut Mori, s tenorjem in klavirjem pa koroške narodne, jubilentove samospeve in nekaj arij pričarala Mario Podrečnik in Davorin Mori. Otroci so iz popoldanskega počitka zdramili Huga, a se ni pretirano jezil nanje, po glasbeni pravljici Hugec so skupaj celo nazdravili. Ekipa dičnih dam v kostumih, ki jih je Wolf v teh dneh spremljal po Koroškem in Štajerskem (delili so vabila na rojstni dan), pa se že pripravlja na sodelovanje na sejmju v Celovcu, kamor so nas povabili.

(foto Nika Hölc, fotobeležNica)

Karin Potočnik

	KRIŽANKO SESTAVIL FRANC NOVAK	POBOTANJE	PREČNA RAZPOKA V SKALOVJU	FRČANJE, LETENJE, GIBANJE V ZRAKU	NOJU PODOBEN PTIČ Z ZAKRNELIMI PERUTMI	STANJE BREZ GLASOV, ŠUMOV	PRIPADNIK JUDOVSKE LOČINE	BARVA IGRALNIH KART
	MANŠI SPLET							
	OSNOVNO NAČELO, VODILO							
	KDOR RETUŠIRA							
	ALBIN PLANINC			STAR NAZIV ZA KNJIŽNICO	ZASTAREL IZRAZ ZA IN DRUGI JAZ			
	PREDMO-LIVEC V MOŠEJI						HITRO ZAPRTJE IN ODPRTJE OČI	NEUGODNI OBČUTEK PRED NAPADOM BOŽJASTI
PARNI ORGAN PRI VEČINI VODNIH ŽIVALI, KI OMOGOČA DIHANJE	SAMICA PASME OVČAR-SKEGA PSA	BREZMADEŽNA						
		VIRTUOZ NA KLARINETU	MADŽARSKI POLITIK - MATYAS (1892-1971)					
					PODOBA GOLEGA TELES		RENATO VUGRINEC	
							AMERIŠKA SMUČARKA STREET	
ZVOČNI ZNAK ZA NEVARNOST					SAMEC DIVJE SVINJE			
					IVAN TAVČAR	PRVA JAPONKA NA EVERESTU - JUNKO		
ARHEOLOŠKO NAJDIŠČE PRI KRŠKEM				IDA KRAVANJA				
				EUROPEAN COMPLIANCE ACADEMY				
MEZDNI DELAVEC								PRERA-ČUNLJIV ČLOVEK, ŠPEKULANT
								ZRELOSTNI IZPIT
PISAN KONJ ALI GOVEDO					REKA V SIBIRIJI, ODTOK BAJ-KALSKEGA JEZERA			
IME IGRALKE KUMER					OPIČJI KRUHOVEC			
					SLOVENSKI SLIKAR FRANCE			
KEMIJSKI SIMBOL ZA NEON		STAR NARKOTIK	ODPRTA POŠKODBA TELES	SELEN	VOJAŠKI OBRAMBNI NASIP		ORGANI VIDA	
							KAR SE ZAZNAVA S SLUHO, GLAS, TON	ŠTRUPENO IGLASTO DREVO
MESTO V DRŽAVI RIO DE JANEIRO						ZORA TAVČAR		UBALD TRNKOCZY
								ŠUMENJE
GORA V TAJVANU						INDUSKI HINDUIŠČINI BOG		
ZLAHTNI PLIN BREZ BARVE, VONJA IN OKUSA						KAMNITA SKRINJA ZA KOSTI		
REKLAMNI POSNETEK PREDMETA						PODSTREŠNA SOBA, IZBA		

Ime/priimek: Naslov:
Pravilno rešeno križanko pošljite do 15. aprila na naslov: Cerdonis, d. o. o., Stari trg 278, 2380 Slovenj Gradec. Nagrade: celomesečne vstopnice za vse kinopredstave v kinu Slovenj Gradec.
Nagrajenci marčevske križanke časopisa S Glasnik: 1. nagrada: celomesečna vstopnica za vse kinopredstave v kinu Slovenj Gradec, **Irena Prapotnik**, Maistrova ulica 3, Slovenj Gradec; 2. nagrada: celomesečna vstopnica za vse kinopredstave v kinu Slovenj Gradec, **Gita Movh**, Kajuhova ulica 18, Slovenj Gradec; 3. nagrada: celomesečna vstopnica za vse kinopredstave v kinu Slovenj Gradec, **Karmen Kotnik**, Mislinjska Dobrava 41a, Šmartno pri Slovenj Gradcu.
(Nagrajenci nagrade prevzamejo v Kulturnem domu Slovenj Gradec, Francetova cesta 5, Slovenj Gradec, tel.: 02 884 50 05.)